

Renovatie Museum Boijmans Van Beuningen

700 Fasedocument
Definitief Ontwerp Renovatie MBVB

10.09.2025

Renovatie Museum Boijmans Van Beuningen Rotterdam, Nederland Definitief Ontwerp 10.09.2025

Programma

Renovatie Museum Boijmans Van Beuningen

Opdrachtgever

Gemeente Rotterdam

Architect

Mecanoo architecten

Restauratie Architect

BBM Restauratiearchitectuur

Adviseur Constructies

Pieters Bouwtechniek

Adviseur installaties W + E

Arup

Adviseur brandveiligheid

Arup

Adviseur bouwkosten

IGG

Adviseur Bouwfysica

Deerns/ZRi

Adviseur Akoestiek

Deerns/ZRi

Adviseur museale verlichting

Deerns

Inleiding

Voor u ligt Mecanoo's Definitief Ontwerp d.d. 10.09.2025 voor de renovatie van Museum Boijmans Van Beuningen (MBVB) 2025. Het betreft een integrale en functionele doorwerking op het VO d.d.10.02.2025. Deze uitwerking is uitgevoerd in nauwe samenwerking met het Adviseursteam (AT) bestaande uit Arup Installatietechniek, Arup Brandveiligheid, Pieters Bouwtechniek, Deerns Museale Verlichting, Deerns Bouwfysica, ZRi, IGG en Mecanoo architecten i.s.m. BBM restauratiearchitectuur.

Het proces van afstemming en besluitvorming middels doorlopen van de overleggen gebruikersoverleggen, Ontwerpteam (OT), Adviseursteam (AT), Verduurzaming Gebouwschil (VG), Planteam en de diverse bilaterale overleggen heeft onder aansturing van Aronsohn Management (AM) (management OT) en Mecanoo (ontwerpcoördinatie AT) plaatsgevonden. Tijdens dit proces is intensief samengewerkt met opdrachtgever (OG) en gebruiker (MBVB) om tot gedragen besluiten te komen. Het hieruit voortkomende Definitief Ontwerp is daarmee het eindproduct van dit gezamenlijk doorlopen proces.

Tijdens de DO fase zijn voorafgaand zorgvuldig afgewogen ontwerp ingrepen met de Commissie Omgevingskwaliteit en Cultureel Erfgoed Rotterdam voorbesproken opdat partijen op inhoud meegenomen zijn in de totstandkoming van het nieuwe ontwerp. Daarnaast hebben vooroverleggen met bevoegd gezag plaatsgevonden, in voorbereiding op de aanvraagprocedure voor het verkrijgen van de vergunningen voor de realisatie van het nieuwe ontwerp. Het DO is afgestemd met opdrachtgever en gebruiker.

De voorliggende ontwerptoelichting is onderdeel van het integrale ontwerp en dient dan ook gelezen te worden in combinatie met alle door het AT ingediende stukken.

Leeswijzer:

Dit document bevat een toelichting op de ontwerp als getoond in de DO documentenset van Mecanoo. Voor een totaaloverzicht van de ingesloten DO documenten wordt verwezen naar de DO documentenlijst. De DO documentenset bestaat uit tekeningen bestaand laatst vergund, tekeningen huidige toestand en tekeningen nieuw ontwerp. Deze fasering is inzichtelijk gemaakt om zowel de inschrijvende aannemers als bevoegd gezag inzicht te bieden.

De Mecanoo DO design freeze onderleggers uit augustus jongstleden zijn door de overige adviseurs gebruikt om hun DO documenten mee af te ronden. De volgende zaken zijn naderhand nog gewijzigd in het ontwerp van Mecanoo en worden daarmee niet getoond in de door de overige adviseurs gebruikte onderleggers:

- Pui tussen pavloen en tuinzaal is weg
- Bar opstelling paviljoen is gewijzigd
- Demontale wanden voormalige prentenkabinet Bodon begane grond verwijderd
- Dichte wand in plaats van brandscherm tussen laad- en losruimte en Bodon
- Indeling entreegebied souterrain
- Indeling atelier

Het ontwerp van de hoek Westersingel 83 is nog een Voor Ontwerp en niet integraal bekeken met alle adviseurs. Dit wordt verder ontwikkeld in het DO+

1. Toelichting op het ontwerp

Visie op de opgave

Context met de stad

Het mission statement van Boijmans is het uitgangspunt voor de renovatie en vernieuwing. *De hoogwaardige collectie die van grote internationale kwaliteit is, weer optimaal laten zien. De gebouwen van Van der Steur en Bodon behoren ook tot de collectie van het museum en worden in hun oorspronkelijke kracht hersteld. Het Depot en een nieuw te ontwerpen bouwdeel representeren de 21e eeuw. Het ensemble van gebouwen wordt na de renovatie en vernieuwing een prachtig helder complex en vormt een symbiotisch geheel met de collectie.*

De verbouwing en restauratie van Boijmans weerspiegelen de omslag in de tijdgeest. Het museum neemt daarbij de rol van verbinder op zich. Het wil zich verbinden met de stad, het park en alle bewoners van Rotterdam. Er komen open, vrij toegankelijke routes waar stadsbewoners en bezoekers graag naartoe gaan en gebruik van maken. Bij de inrichting van het Museumpark staat de beleving van de bezoeker centraal.

Voor Rotterdammers en bezoekers van buiten de stad wordt het Museumpark een plek waar mensen van alle generaties en culturele achtergronden graag samenkomen, verblijven en verpozen. Er is altijd iets te beleven, waardoor er steeds een nieuwe reden is om terug te komen. Rotterdams, stoer en verrassend: met zowel monumentale als tijdelijke kunst, informele street art, pop-ups en evenementen. Het vernieuwde Museum Boijmans Van Beuningen vervult daarin de rol van centrale speler en verbinder, in een cultuurpark van internationaal niveau.

Entreepoort naar Museumpark

Het museum wordt geopend en sterker verbonden met zowel de stad als het Museumpark. Op de hoek van de Westersingel en de Museumparkstraat krijgt het museum een nieuwe stedenbouwkundige beëindiging, die samen met Arminius een entreepoort vormt naar het Museumpark. Daarmee wordt Boijmans zichtbaar aan de Westersingel, als onderdeel van de Beeldenroute die begint bij Rotterdam Centraal en eindigt in het Museumpark als hoogtepunt.

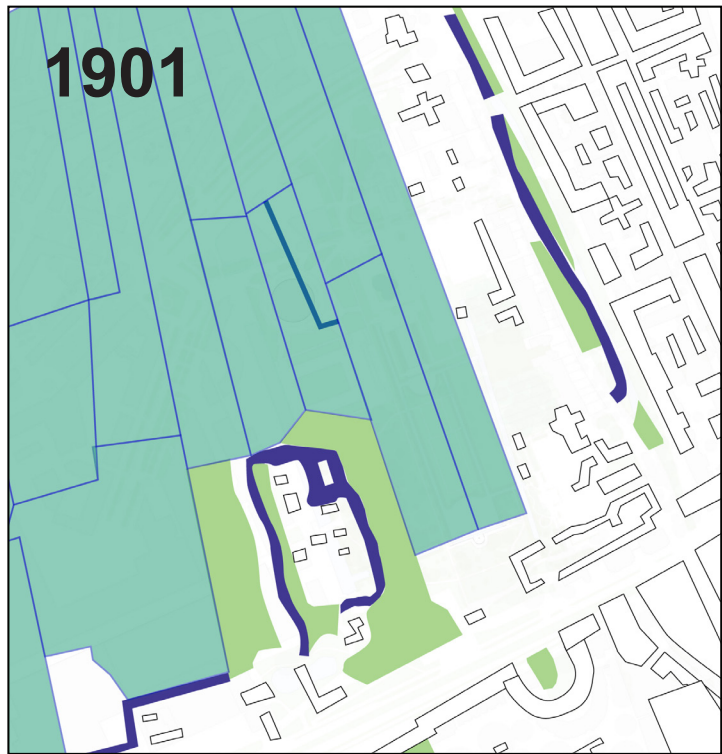
Als logische verbinding naar de Witte de Withstraat krijgt de Museumparkstraat meer het karakter van een voetgangersgebied, met het Van der Steurplein als bijzondere accent. Een publiek gebouw vraagt immers om een publieke voorruimte die de beleving van het binnenkomen versterkt. Naast de historische entree van Van der Steur, die behouden blijft, komt er een nieuwe hoofdentree aan de Buitenhof, op souterrainniveau. Daarmee krijgt de Buitenhof een nieuwe betekenis als publieke buitenruimte.

Het silhouet aan de Museumparkstraat is door de jaren heen meerdere keren ingrijpend veranderd, en werd recent nog uitgebreid met het Depot. In het nieuwe ontwerp worden de oorspronkelijke contouren van de monumenten van Bodon en Van der Steur weer herkenbaar en zichtbaar, zowel vanaf de Westersingel en de Witte de Withstraat als vanuit de Museumparkstraat.

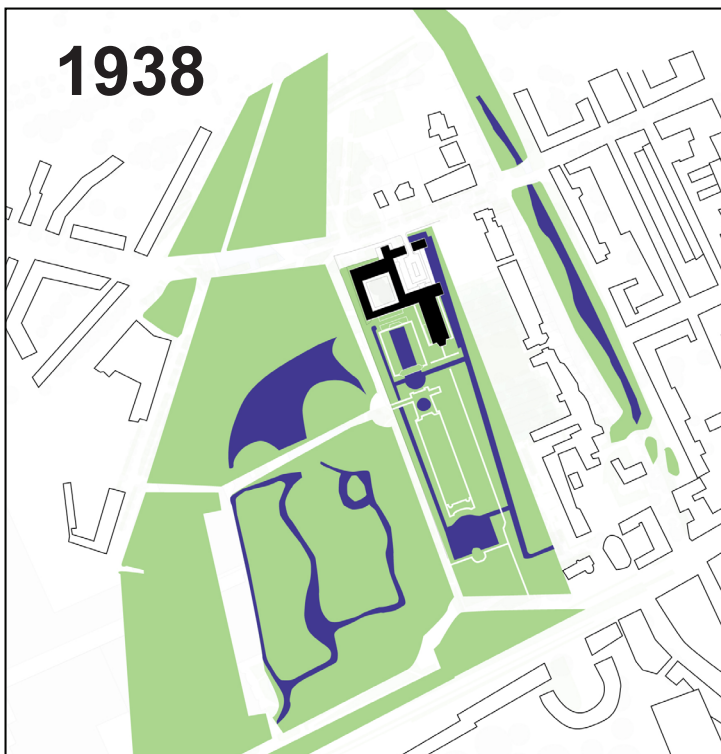

Stedelijke context Museum Boijmans Van Beuningen

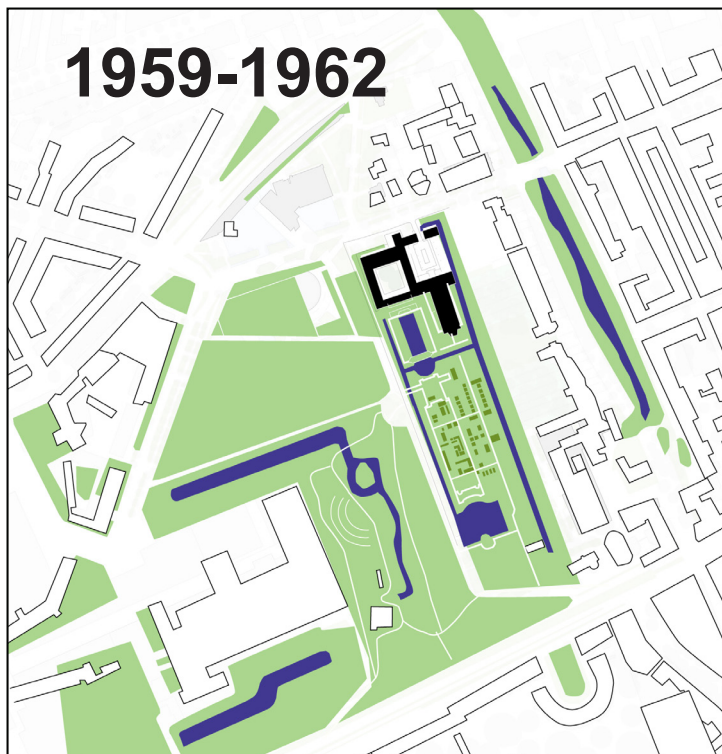
Cultuurhistorische context

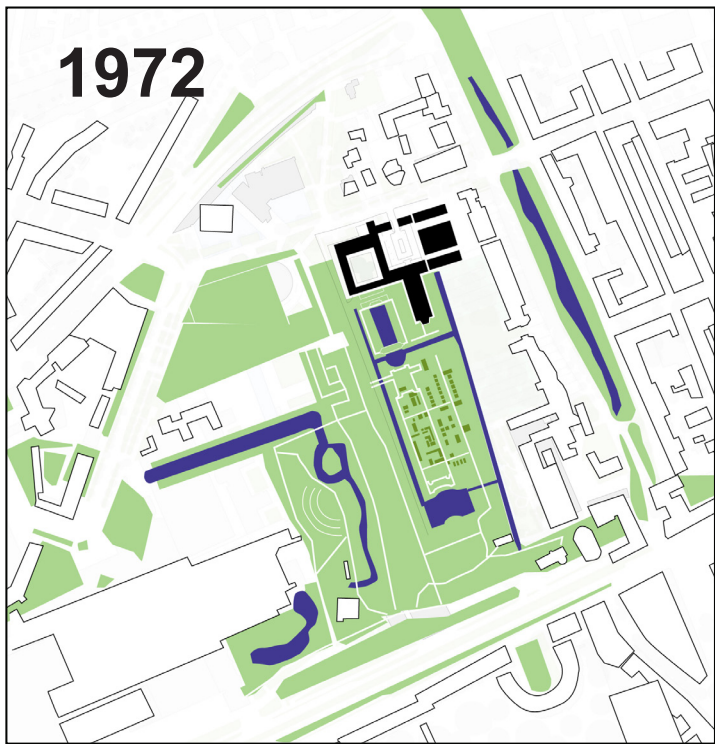
polderlandschap met landgoed

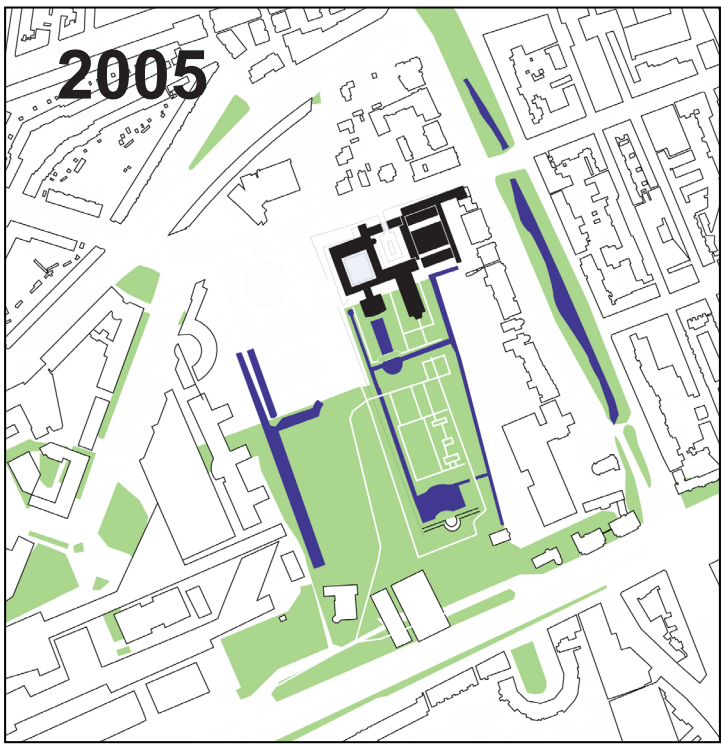
gemeentelijk bezit: eerste ontwikkelingen

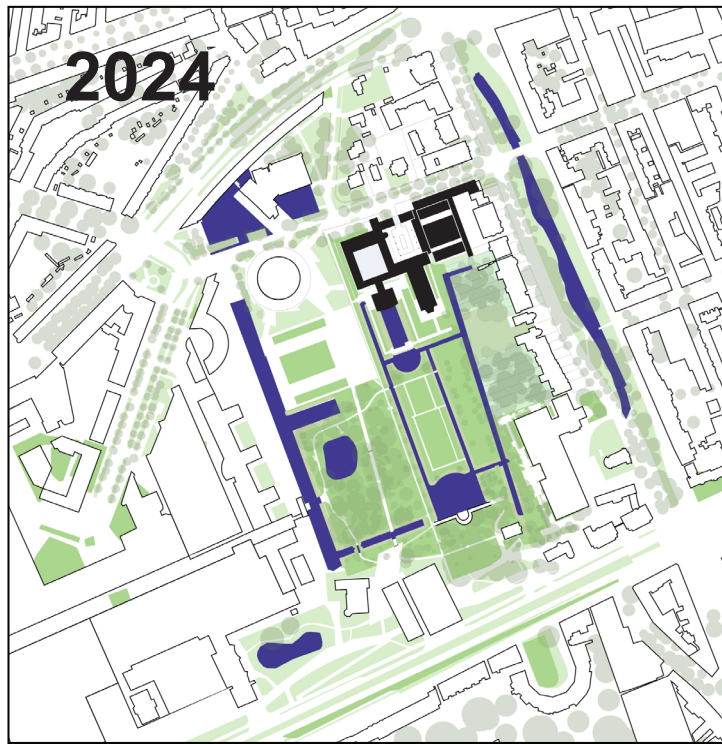
wederopbouw: cultuur en ziekenhuis

uitbreiding Bodon en Dijkzichtziekenhuis

jaren 90: profilering als Museumpark

recente ontwikkelingen

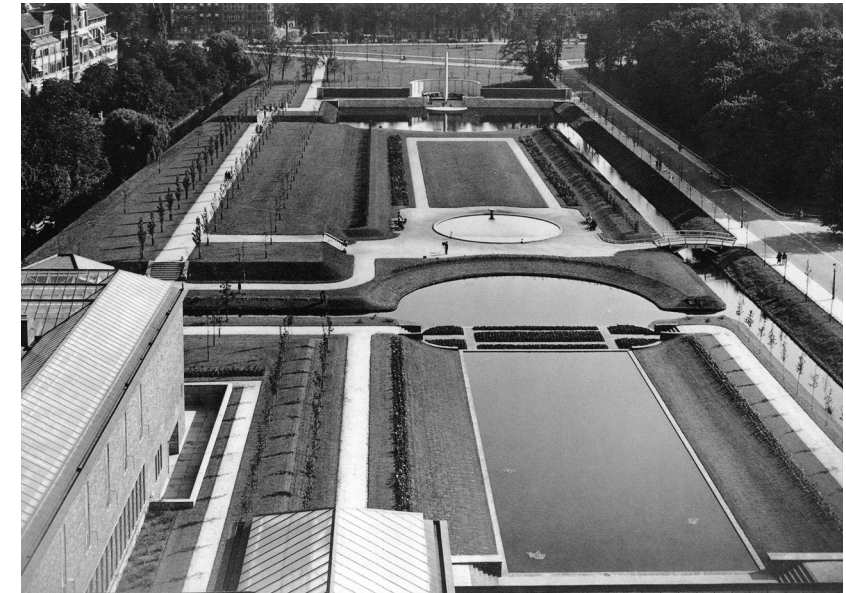
Cultuurhistorie Museumtuin

Rond 1900 bestond het museumkwartier uit een polderlandschap dat eigendom was van de redersfamilie Van Hoboken. Het huidige Natuurhistorisch Museum was toen hun landhuis. In 1924 kwam het land in bezit van de gemeente, en met het Uitbreidingsplan Dijkzicht verhuisde Museum Boymans naar de huidige locatie. Daarmee ontstond een nieuwe culturele wijk in Rotterdam, ingebed in de stedelijke bebouwing en omgeven door ruime groenpartijen. De door Van der Steur zorgvuldig ontworpen museumtuin, in samenhang met het museum, onderging in de daaropvolgende decennia tal van aanpassingen. Vooral de hoogteverschillen werden meerdere keren gewijzigd. Ook de inrichting kende een rijke geschiedenis. Tijdens de Floriade van 1959-1960 onderging de openbare Museumtuin de grootste transformatie, met onder andere een rosarium, pergola's, heringerichte paden, nieuwe hagen en tuinmuren. De speelvijver werd toen afgebroken.

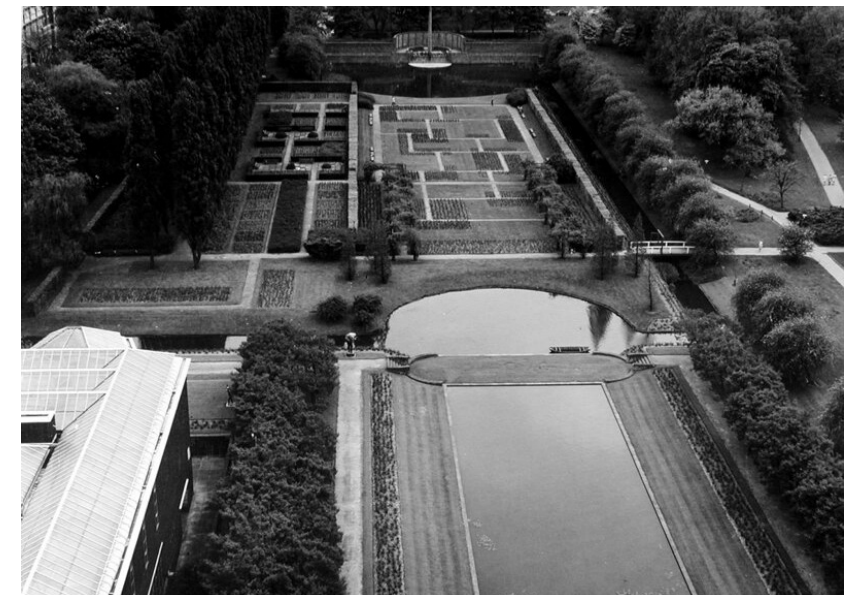
In 1982 leidde een bezuinigingsplan tot een sterke versobering van het rosarium. Eind jaren tachtig werd het Museumpark heringericht, maar dit had geen gevolgen voor de Museumtuin. Begin jaren negentig breidde het museum uit met een nieuw paviljoen, dat precies op de hoofdas van de tuin werd gebouwd. Daarbij verdwenen het oorspronkelijke bordes en de brede tuinbank. In 1992 werd op de plek van het voormalige rosarium de Bijbelse Tuin aangelegd, een particulier initiatief dat na 2008 wegens verwaarlozing weer werd verwijderd.

De geschiedenis toont dat de Museumtuin talloze transformaties heeft doorgemaakt, wat ook zichtbaar is in het gebruik. Waar de tuin aanvankelijk bedoeld was voor wandelen, verpozen en recreatie, kwam daar in de jaren zestig de mogelijkheid tot consumptie bij. Het besloten deel van de tuin was in 1935 opgezet als rustpunt in de buitenlucht, toegankelijk voor museumbezoekers. Tijdens de Floriade was dit deel zelfs tijdelijk openbaar toegankelijk.

In de huidige situatie is de gelaagde geschiedenis nog altijd zichtbaar, zowel in de besloten als in de openbare tuin. De hoofdopzet van de door Van der Steur ontworpen tuin in nieuwe architectonische tuinstijl – een reeks waterpartijen in een tuinkamer, geordend langs de oorspronkelijke centrale zichtas – is nog steeds prominent aanwezig. Ook gemetselde trappen, tuinmuren en delen van de bestrating zijn origineel. Het bordes daarentegen is door het latere Van Beuningen-De Vriese paviljoen sterk aangetast en nauwelijks nog herkenbaar. Ook de zichtrelaties zijn door de tijd heen veranderd. Met het verdwijnen van hoogteverschillen, zoals de belvédère, veranderde de relatie tussen de Beeldentuin en de Museumtuin. Hoge hagen blokkeren tegenwoordig het zicht, en de vroegere overeenkomsten in hoogte zijn verdwenen.

Museumtuin vlak na aanleg

Museumtuin tijdens de Floriade

Toelichting op het Definitief Ontwerp

Het concept is gestoeld op de Kadernotitie, Erfgoedvisie, concept NVU 4 en Netwerkvisie van Museum Boijmans Van Beuningen (MBVB). Deze basisdocumenten en het door opdrachtgever en MBVB gedragen SO d.d. 10 juni 2024 vormen samen met het Voorontwerp d.d. 10 feb 2025 het vertrekpunt voor het Definitief Ontwerp.

De kernwaarden voor een toekomstbestendig MBVB zijn vanuit MBVB en OG vastgesteld en als volgt gedefinieerd:

- Het in ere herstellen van de bouwdelen Van der Steur en Bodon.
- Hernieuwde betekenis Henketpaviljoen en ontwerp binnen de conceptuele gedachte van Henket
- Een vernieuwde, inclusieve en gastvrije hoofdentree
- Een verbeterde, toegankelijke routing door het museumgebouw
- Verbeteren van logistieke stromen
- Verbeteren van de verbinding met stad en park

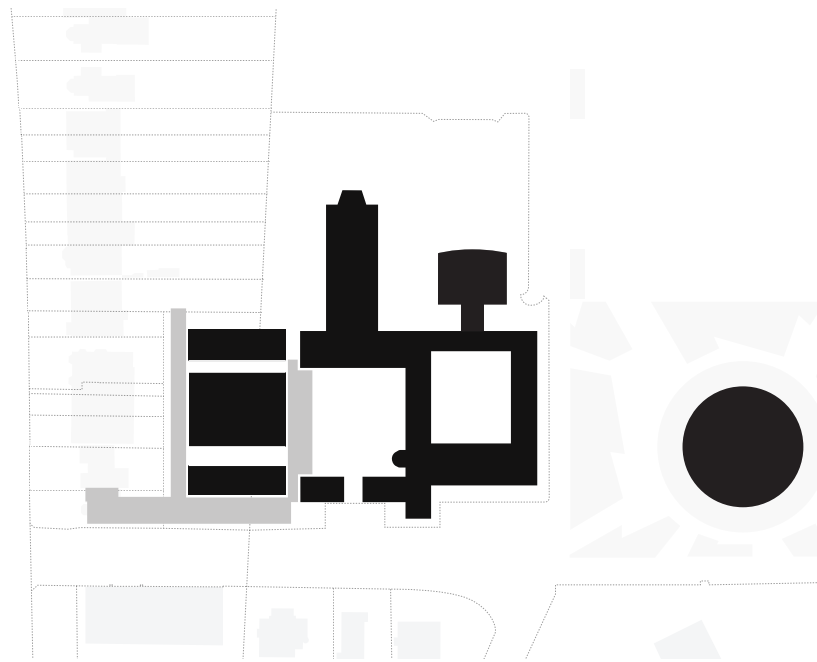
Mecanoo heeft in haar visie op de opgave de kernwaarden vertaald in een architectonisch concept, dat vanuit een functioneel ontwerpschema is uitgewerkt tot een integraal DO.

links: Vogelvlucht van de nieuwe situatie, het hernieuwde ensemble
rechts: Vogelvlucht van de bestaande situatie (2023)
Het huidige ensemble met gebouwdelen van Van der Steur (1935), Bodon (1972), Henket (1991) en Robbrecht & Daem (2003).

Visie op de opgave

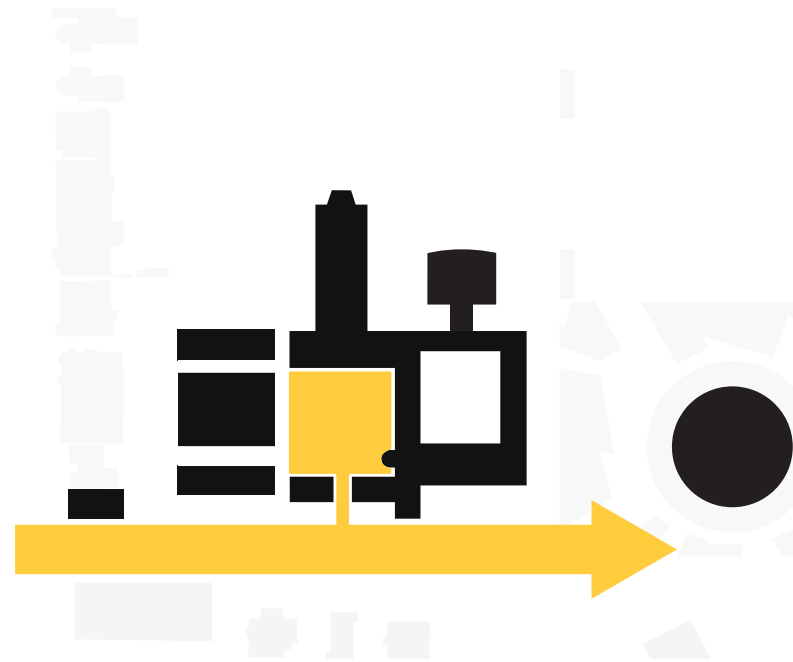
Het architectonisch concept vormt de basis van het gedragen ontwerpschema en de uitwerking van het DO.

Monumenten laten spreken

De gebouwen van Bodon en Van der Steur worden weer helder afleesbaar gemaakt en volledig ingezet als tentoonstellingsruimte. Open en verbonden, met behoud van hun historische ruimtelijke kwaliteiten.

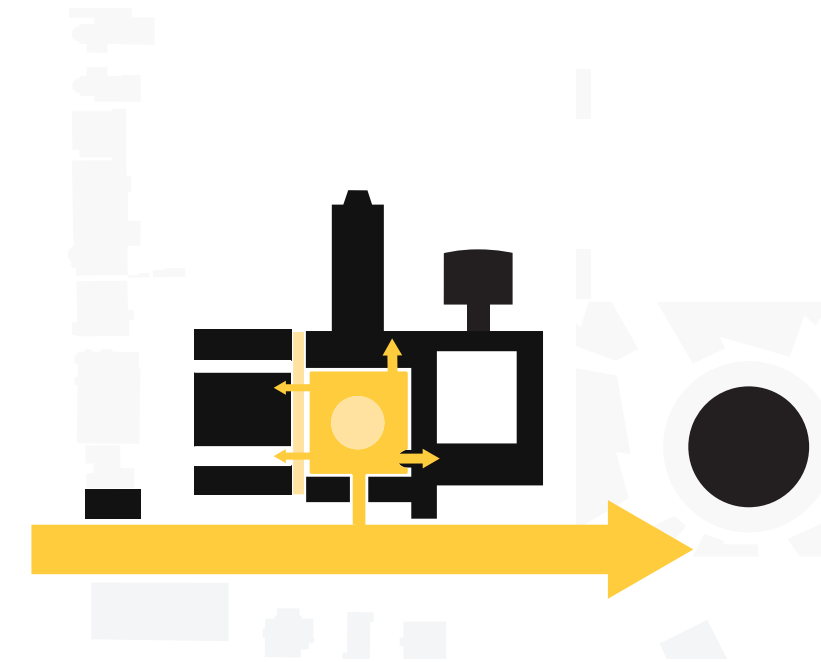
Het Van Beuningen-De Vriese paviljoen krijgt opnieuw de functie van tuinpaviljoen. Het wordt volledig gebruikt als restaurant en fungeert daarnaast als nevenentree.

Hoofdentree in het hart van het ensemble

De nieuwe hoofdentree is gepositioneerd in het hart van het ensemble en geeft de Buitenhof een nieuwe betekenis als stedelijke, monumentale ruimte.

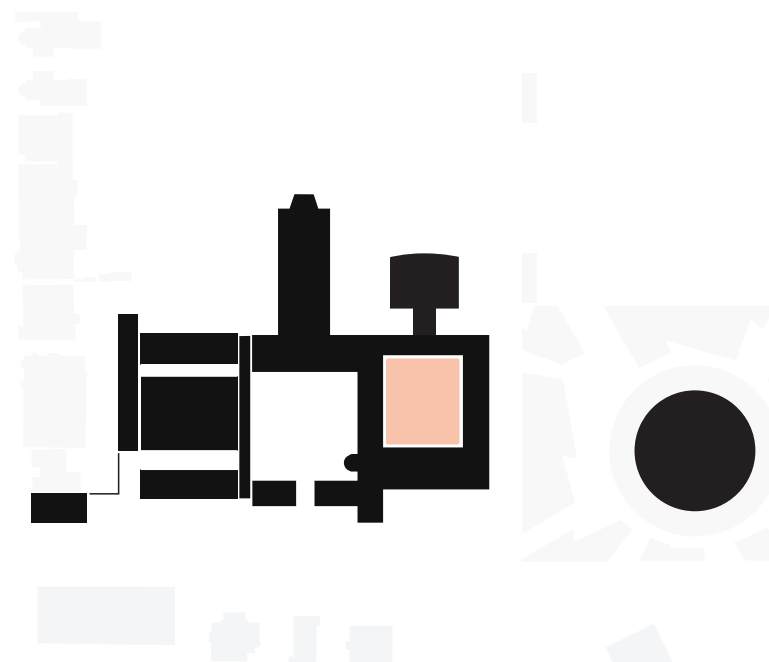
Door de hoofdentree op souterrainniveau te plaatsen, uit het zicht van de monumenten, ontstaat ruimte voor een ruime, toegankelijke en gastvrije ontvangst die voldoet aan alle moderne eisen en inzichten voor een toekomstbestendig museum.

Verbeterde toegankelijke routing

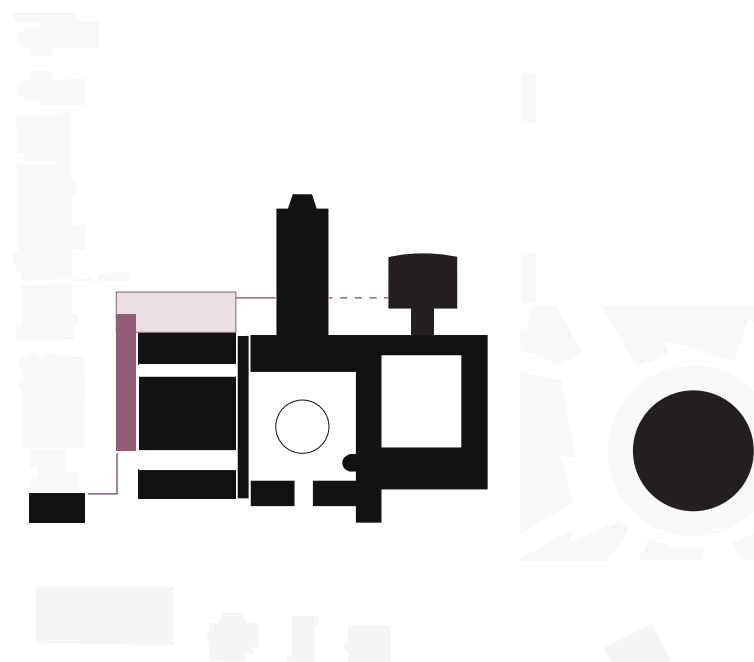
Het nieuwe entreegebied op souterrainniveau verbindt de kunsthuzen vanuit het hart van het vernieuwde ensemble. De bestaande stijgpunten in het Van der Steur-gebouw, grenzend aan de Buitenhof, worden doorgetrokken naar het souterrain. Bodon krijgt daarbij een eigen, herkenbare opgang.

Om flexibiliteit te waarborgen en bezoekersstromen goed te verdelen, zijn alle stijgpunten in het gebruik gelijkwaardig; geen van hen fungeert als hoofdtrap.

Binnenhof

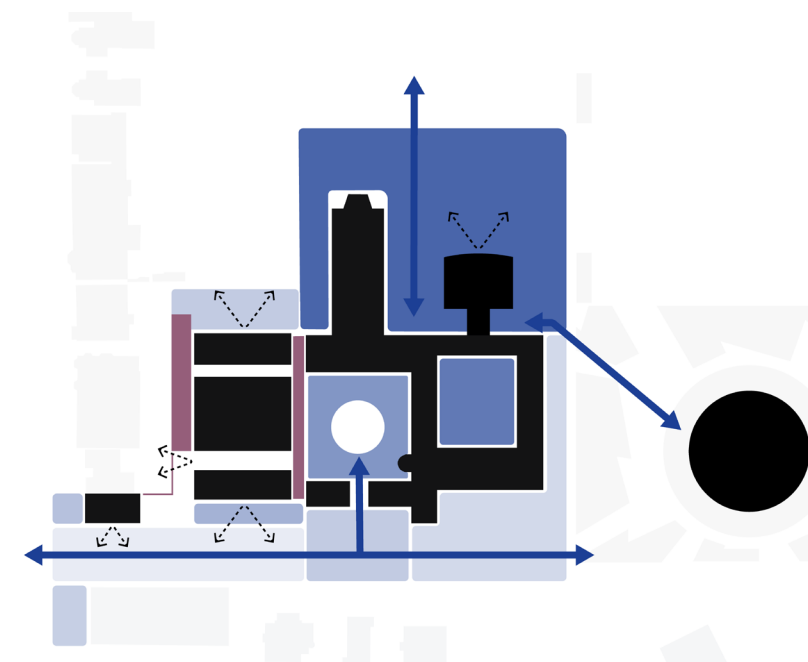
De overdekte Binnenhof fungeert als een multifunctionele ruimte voor onder andere ontspanning, evenementen en exposities. De overkapping draagt bij aan de energetische verbetering van het Van der Steur-gebouw, waardoor aanpassingen aan de aangrenzende gevels waarschijnlijk niet nodig zullen zijn.

Verbeterde logistieke stromen

De logistiek fungeert als de stille, maar onmisbare motor van het museum, gesitueerd aan de oostzijde van Bodon en onder maaiveld aan de zuidzijde. Het betreft een terugliggend, losstaand volume waarin de essentiële werkplaats van het museum is ondergebracht, met daaronder het loadingdock voor de aan- en afvoer van kunst en goederen.

De logistieke stromen – kunst en overige – worden direct na binnenkomst in het loadingdock gescheiden en via twee aparte routes geleid. Deze routes lopen door het verdiepte facilitaire centrum, volledig uit het zicht van het publiek. Het groene dak van dit centrum vormt een uitbreiding van de Beeldentuin, op het terrein van Westersingel 92.

Stad met park verbinden

Van een introvert naar een open, toegankelijk en gastvrij hernieuwd museumensemble. De gebouwdelen worden weer duidelijk afleesbaar als afzonderlijke museumvleugels aan het Museumpark. De Beeldentuin wordt samen met het paviljoen publiekelijk en integraal toegankelijk.

Het museum is vanuit meerdere kanten benaderbaar: via de Museumparkstraat, het Depot, de Museumtuin en het Museumpark.

Bezoekersbeleving

Sequentie vanuit Museumpark

Rotterdam CS - Westersingel

Westersingel

De vernieuwde Hoek Westersingel - Museumpark en Arminius markeren de entree naar het Museumpark en Museum Boijmans Van Beuningen.

De museumfunctie is zichtbaar vanaf de straat en het podium geeft richting naar de entreepoort die gemarkeerd wordt door de VDS toren en het VDS plein.

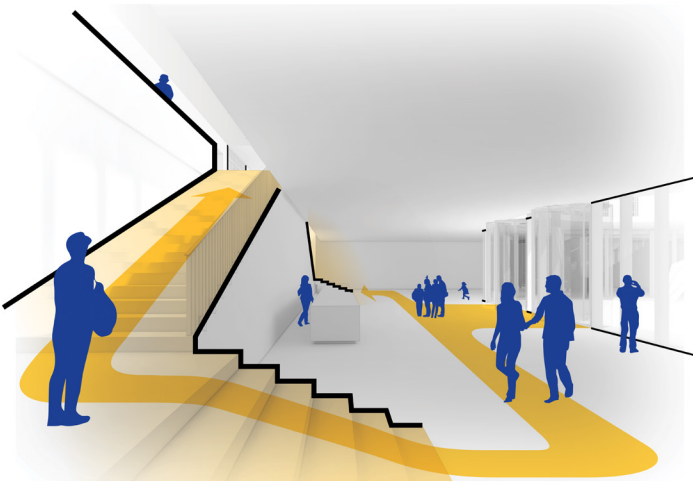

De poort aan het Van der Steurplein markeert de entree in de Buitenhof.

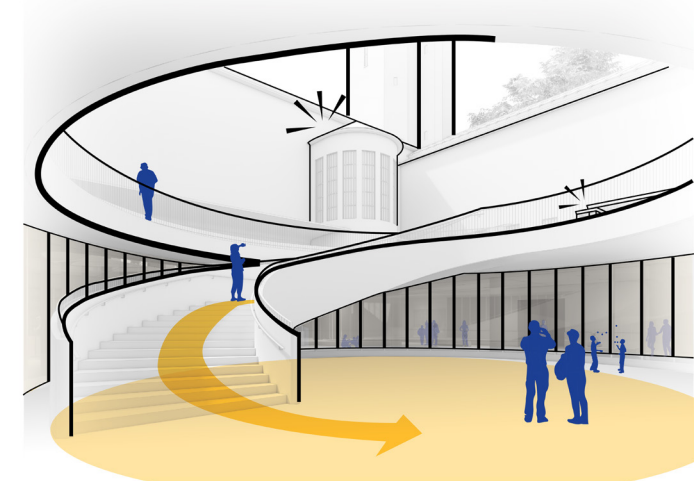
Hoek Westersingel - Museumpark straat

Kunstpodium

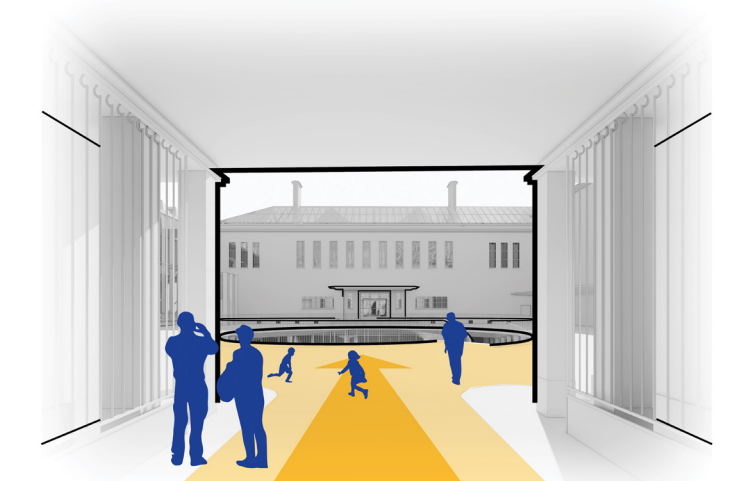
VDS Plein

De entreezone geeft ruimte aan een gastvrije ontvangst. Vanuit hier zijn de toegangspunten naar de verschillende bouwdelen als start van de tentoonstellingsroute duidelijk herkenbaar.

De cour in de Buitenhof biedt zicht op een riante trap die de bezoeker begeleidt naar een uitnodigende entreezone op souterrain niveau.

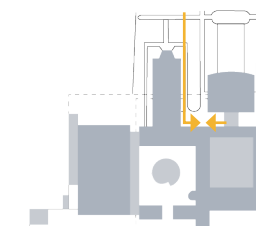
Bij de poort ontvouwt de Buitenhof zich.

Entreezone

Buitenhof

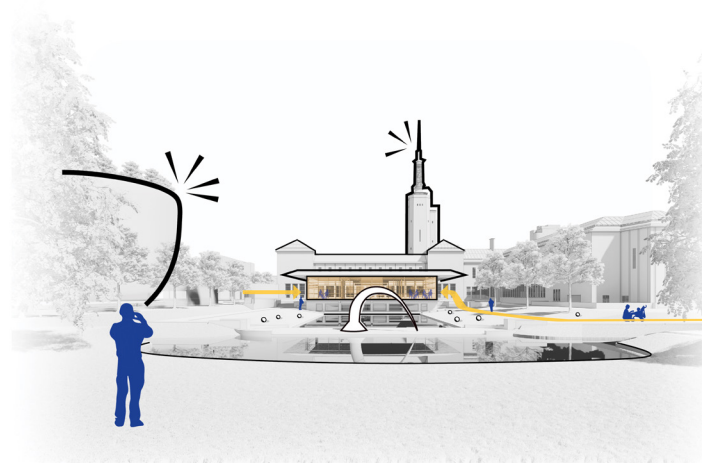
VDS Poort

Hoofdentree MBVB

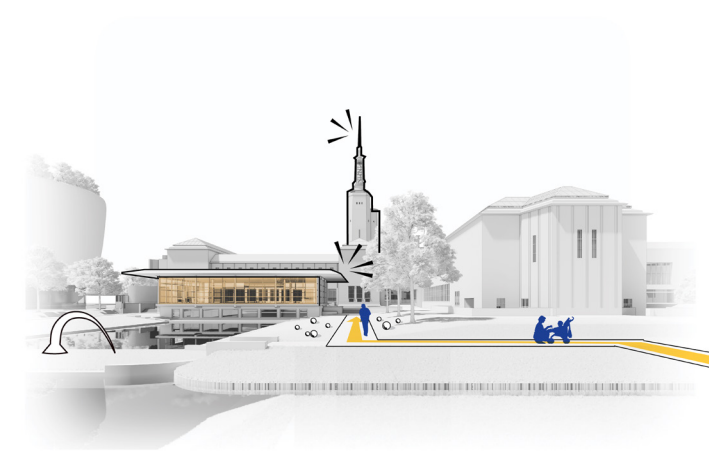

Sequentie vanuit Museumpark

De bezoekersbeleving is een belangrijk aspect binnen het ontwerp. De visie op de opgave wordt geïllustreerd door de sequentie van deze beleving. Twee nieuwe benaderingen worden uitgelicht, bekeken vanuit de stad en het park. Hiermee worden de belangrijkste architectonische interventies zichtbaar, die de vanzelfsprekende, uitnodigende en laagdrempelige nieuwe entrees van het hernieuwde museumensemble introduceren.

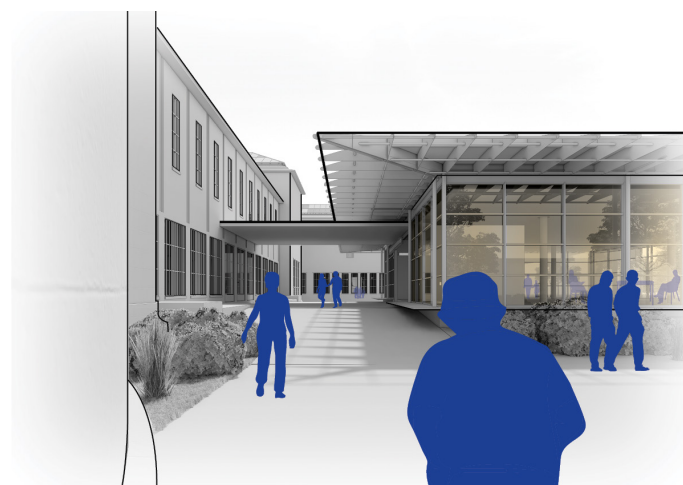
Het museum maakt een uitnodigend en benaderbaar gebaar. De kernkwaliteiten van de monumentale tuin blijven gehandhaafd.

Een nieuwe brug verbindt de Beeldentuin met de Museumtuin en opent en verbindt het museum en de Beeldentuin zich met het park.

As van de monumentale tuin

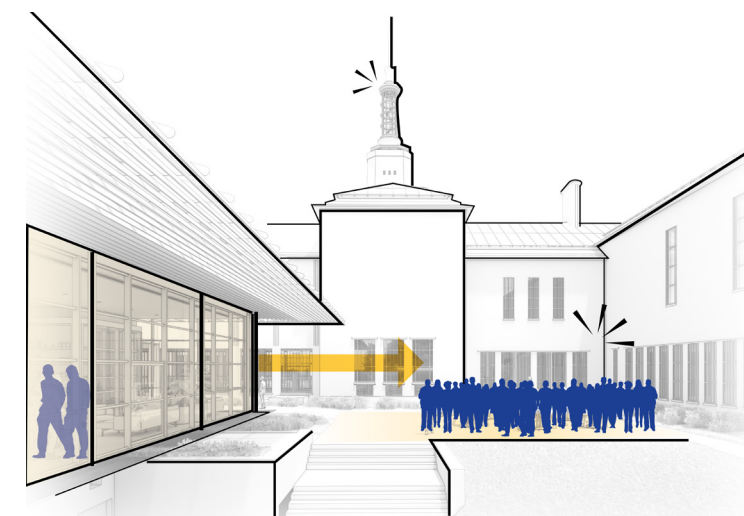
Brugverbinding met Museumtuin

De parkentree in het tussenlid biedt ruimte voor ontvangst en ticketing en biedt toegang tot het museum én het restaurant in het Van Beuningen-de Vriese paviljoen.

De activiteit binnen het paviljoen heeft een sterke aantrekkingskracht naar de Beeldentuin.

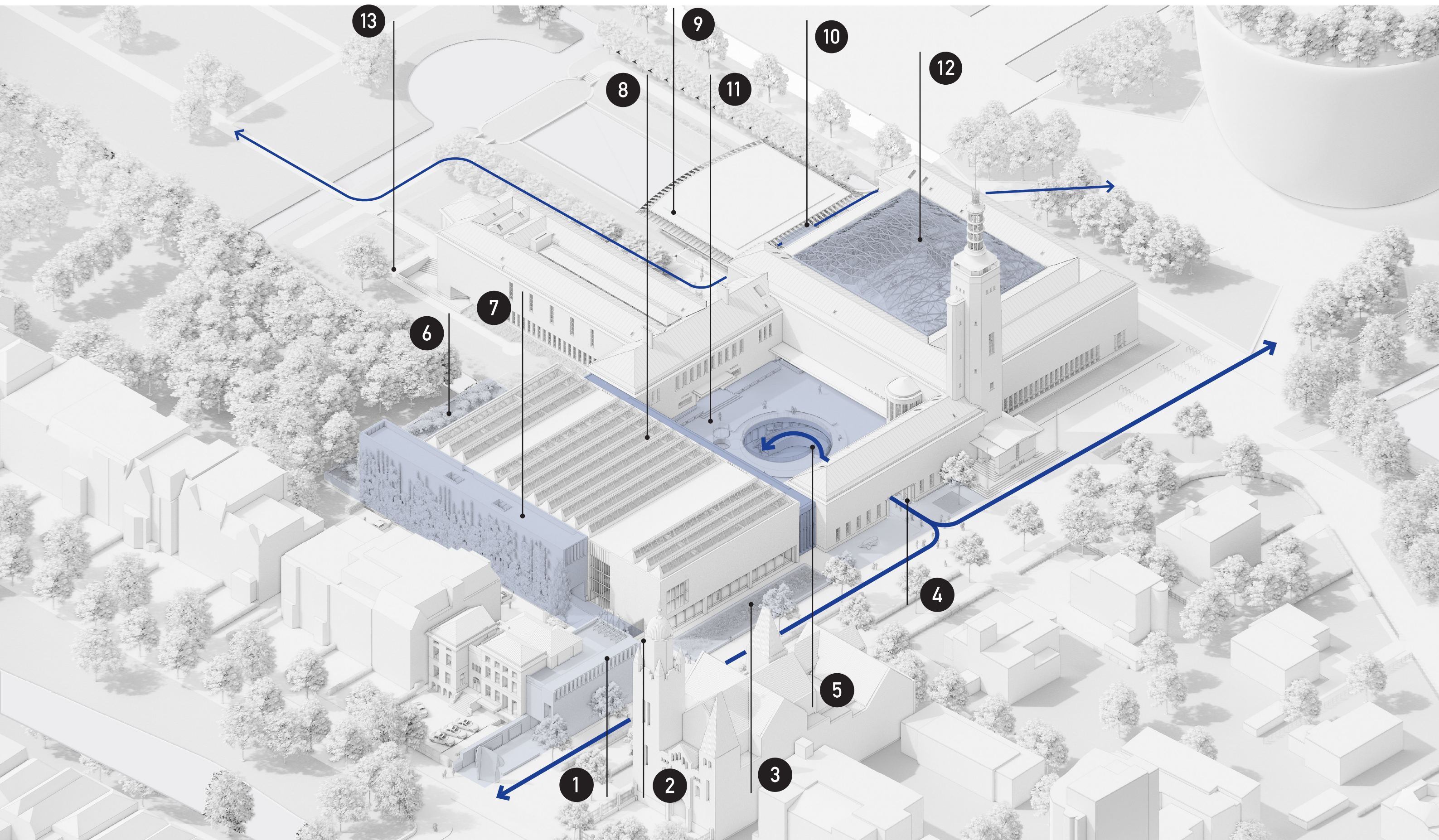
Terras van het paviljoen ligt in de zon en luwte van de bestaande gebouwen.

Parkentree

Museumtuin

Terras

Parkentree museum

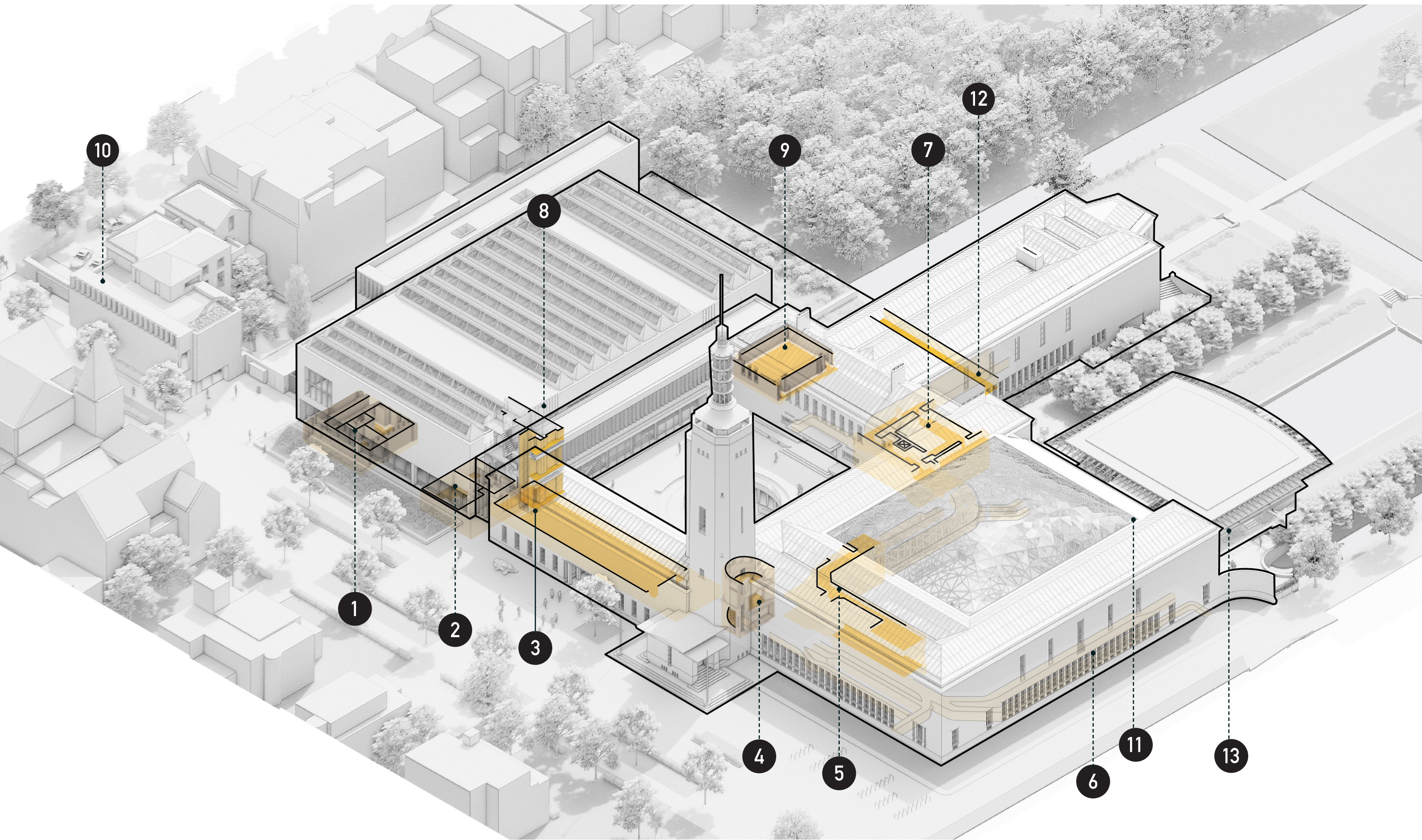

Een toekomstbestendig Museum Boijmans Van Beuningen

De lijst van nieuwbouw interventies zijn onlosmakelijk verbonden met het totaalconcept en dienen om die reden ook in samenhang te worden beschouwd. Het betreft een overzicht op DO-niveau van de belangrijkste ruimtelijke aanpassingen.

Landschappelijke interventies zijn in het hoofdstuk landschaparchitectuur opgenomen.

1. Een nieuw volume markeert de hoek Westersingel, met tentoonstellingsruimte als podium voor opkomende (Rotterdamse) kunstenaars, met behoud van de voorgevel van Westersingel 83 als onderdeel van het Beschermd Stadsgezicht.
2. Verbreding van publieke ruimte met meer licht, licht en ruimte aan de Museumparkstraat door amoveren Robbrecht & Daem, afgestemd op inrichtingsplan van Gustafson Porter.
3. Museumhuiskamer met “groenpodium” aan de straat.
4. De Van der Steur poort geeft toegang tot de Buitenhof.
5. Via de Buitenhof wordt, door een autonome ingreep, de hoofdentree op souterrainniveau ontsloten. Het nieuwe entreegebied verbindt de kunsthuisen vanuit het hart van het hernieuwde ensemble.
6. Verdiept facilitair centrum met groen dek als toevoeging op de Beeldentuin (op gronden Westersingel 92).
7. Terugliggend volume met loadingdock en werkplaats aan de oostzijde van Bodon.
8. Een nieuw transparant volume schikt zich tussen Bodon en Van der Steur. Dit verbindende element volmaakt de doorlopende routing voor zowel bezoekersstromen als ook logistieke stromen.
9. Het Van Beuningen-de Vriese paviljoen wordt ingezet als restaurant en via de verdiepte logistieke corridor voedt de productiekeuken en evenementen in Van der Steur. In de vitrines rond de trap en lift wordt een deel van de collectie van Van Beuningen-de Vriese tentoongesteld.
10. Het tussenlid functioneert als nevenentree en het verbindt Van der Steur en het Van Beuningen-de Vriese paviljoen.
11. De Buitenhof krijgt een nieuwe betekenis als hoofdentree en bespeelbare ruimte voor verschillende activiteiten.
12. De overdekte Binnenhof is een multi-inzetbare ruimte voor o.a. rustruimte, evenementen en kunst en zorgt voor een energetische verbetering van Van der Steur (de aangrenzende gevels hoeven daardoor waarschijnlijk niet aangepast te worden).
13. Beeldentuin

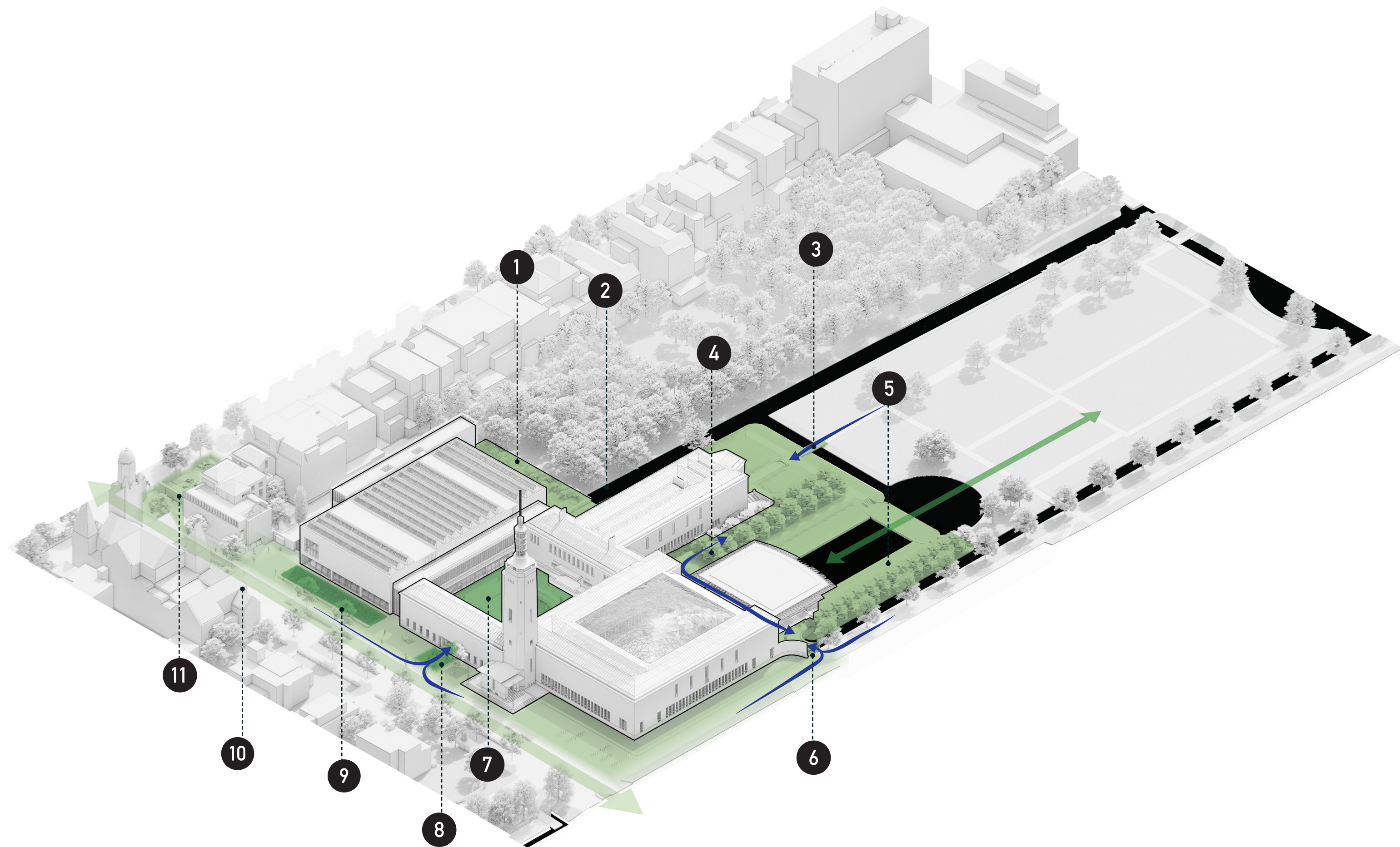
Ruimtelijke aanpassingen in Van der Steur en Bodon

De (niet uitputtende) lijst van interventies aan de monumentale gebouwdelen zijn onlosmakelijk verbonden met het totaalconcept en dienen om die reden ook in samenhang te worden beschouwd. Het betreft een overzicht op DO-niveau van de belangrijkste ruimtelijke aanpassingen.

1. Locatie toiletgroep in kelder Bodon behouden.
2. Locatie kleedruimten in kelder Bodon behouden.
3. Hannemazaal weer in zijn kracht zetten door verwijderen latere toevoeging. Er worden traptreden en een platformliftje toegevoegd om het hoogteverschil met de Verbinder en Bodon te overbruggen en de vloer wordt verhoogd om de bouwfysische kwaliteit te verbeteren.
4. Startpunt museale route Van der Steur door middel van doorgezette wenteltrap bij Rotunda vanuit entreegebied in souterrain.
5. Optimalisatie toegankelijkheid door introductie rondgang nabij rotunda op begane grond en eerste verdieping.
6. Kanalen in kelder Van der Steur behouden waar mogelijk en nieuw installatie systeem sluiten aan op de originele opzet.*
7. Oud Hollandse Trap behouden en doorzetten naar kelder voor optimaliseren toegankelijkheid. Door toevoeging van een lift wordt dit stijgpunt een gelijkwaardige verbinding voor iedereen met centrale ontsluiting naar entreegebied.

8. Kern van Bodon aanpassen door verschuiven van bestaande trap naar oosten en nieuwe personenlift inpassen aan Verbinderzijde naast goederenlift voor kunst.
9. Tentoonstellingsruimte terugbrengen door verwijderen van Robbrecht & Daem trap.
10. Behouden voorgevel Westersingel 83, als onderdeel van het Beschermd Stadsgezicht. Voor de Westersingel 83 wordt waar mogelijk gebruik gemaakt van de bestaande betonconstructie van R&D.
11. Tussenlid en stijgpunten aanpassen ten behoeve van de parkentree.
12. Doorbraak in kelder Van der Steur voor logistieke corridor.
13. Transformatie van bestaande vitrines Henket
14. Verduurzaming van de buitenschil

** Bestaande monumentale kanalen in kelders Van der Steur. In het ontwerp zijn de bestaande gemetselde kanalen in de kelder van VDS zoveel mogelijk gerespecteerd en waar mogelijk gehandhaafd. Het nieuwe systeem maakt gebruik van de oorspronkelijke installatieopzet en er wordt aangesloten op de oorspronkelijke bewaarde toevoer en afzuigroosters. Dit mét behoud van klimaateisen voor een gezonde museumgebouw.*

Verbeteren van de verbinding met het park

De (niet uitputtende) lijst van interventies aan de buitenruimte zijn onlosmakelijk verbonden met het totaalconcept en dienen om die reden ook in samenhang te worden beschouwd. Het betreft een overzicht op DO-niveau van de belangrijkste ruimtelijke aanpassingen.

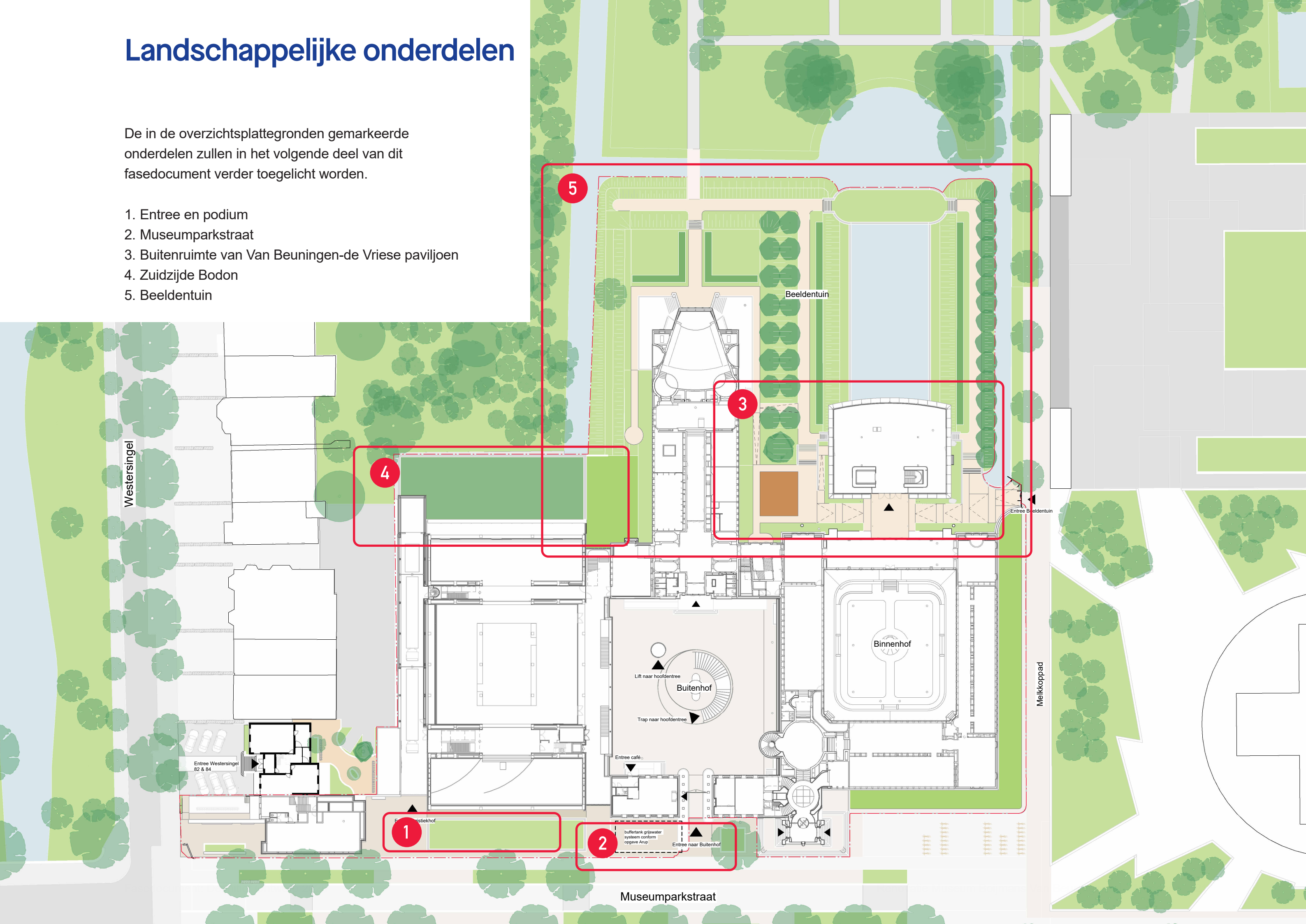
1. Aan de zuidzijde van Bodon wordt het logistiek centrum ingepast. Dit brengt een nieuw deel voor de Beeldentuin met zich mee, die bijdraagt aan de museale binnen-buiten beleving.
2. De poldersloot gaat niet langer de hoek om maar houdt op ter hoogte van het logistiek centrum. De leesbaarheid van de oude polderstructuur blijft gewaarborgd door de bomen in de achtertuinen van de Westersingel en de helder afgekaderde sloot.
3. De bestaande padenstructuur wordt aangevuld met nieuwe routes en een brug om een rondje door het park mogelijk te maken en de verbinding met het park te verbeteren.
4. Rondom het paviljoen worden verschillende hoogtes (rolstoel)toegankelijk gemaakt met behoud van bestaande trappen, het verplaatsen van een trap en door het introduceren van nieuwe trappen en hellingbanen.
5. De Beeldentuin wordt waar mogelijk hersteld naar voorbeeld van het ontwerp van Van der Steur (1935) met oog op toekomstbestendigheid en toegankelijkheid.
6. Secundaire entree bij het Van Beuningen-de Vriese paviljoen.
7. De Buitenhof is de hoofdentree naar het museum, sterk verbonden met de Museumparkstraat.
8. De herkenbare natuurstenen banden worden behouden, daarbinnen wordt een nieuwe bestrating geïntroduceerd, passend bij het pallet van de Museumparkstraat en Museum Boijmans Van Beuningen.
9. Het podium rondom Bodon is een stedelijk groen meubelstuk die meedoet in de heldere lineaire opzet van de Museumparkstraat. Het podium dient ook als ramkraakbeveiliging.
10. Voor het laden en lossen is de beweging van de grote vrachtwagen met oplegger enkel mogelijk als een groenvak met boom uit het IP van de Museumparkstraat wordt verwijderd.
11. Het voorplein aan de Westersingel 83, met het kunstwerk Sylvette, vormt samen met het voorplein van het Arminiusgebouw de introductie tot de Museumstraat. Dit plein fungeert als een verlengstuk van de tentoonstellingsruimte, waarbij een grote wand met vitrines de grens markeert tussen de Westersingel en de Museumparkstraat.

2. Toelichting op onderdelen

Landschappelijke onderdelen

De in de overzichtsplattegronden gemarkeerde onderdelen zullen in het volgende deel van dit fasedocument verder toegelicht worden.

1. Entree en podium
2. Museumparkstraat
3. Buitenruimte van Van Beuningen-de Vriese paviljoen
4. Zuidzijde Bodon
5. Beeldentuin

Bouwkundige onderdelen

De in de overzichtsplattegronden gemarkeerde onderdelen zullen in het volgende deel van dit fasedocument verder toegelicht worden.

1. Westersingel 83
2. Nieuwe hoofdentree
3. Entreegebied
4. Oud Hollandse trap
5. Rotunda trap
6. Verbinder
7. Bodon
8. Van der Steur
9. Binnenhof
10. Van Beuningen-de Vriese paviljoen
11. Loading dock en logistiek centrum en tunnel

Verbeteren van de verbinding met stad

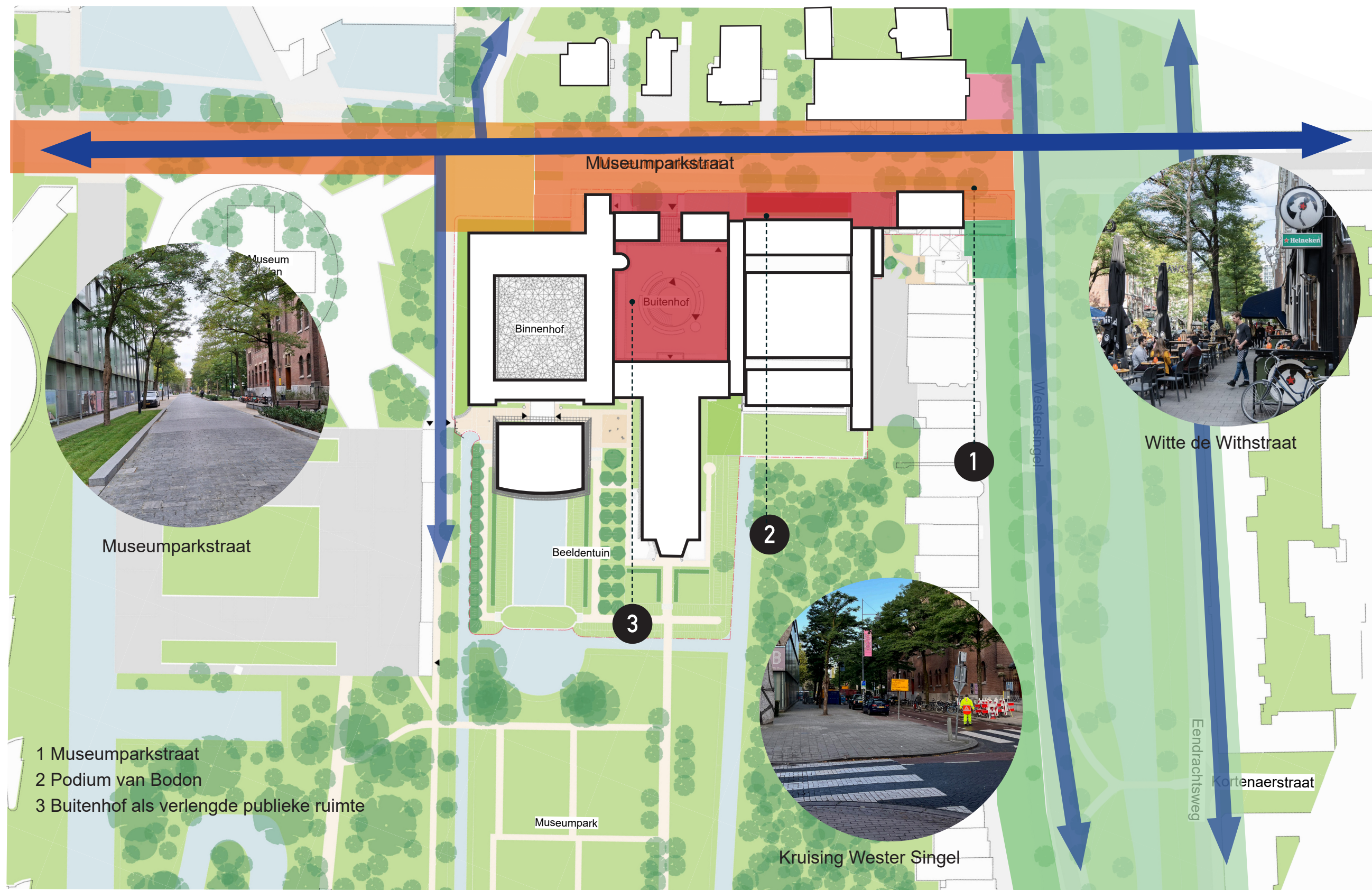
Kunstwerk Listen to your eyes van Maurizio Nannucci dient als referentie voor een mogelijk (licht)kunstwerk op de gevel het kunstwerk is niet onderdeel van de collectie van MBVB.

Het museumensemble transformeert van een introverte instelling naar een open, toegankelijk en gastvrij geheel. De afzonderlijke gebouwdelen worden opnieuw leesbaar als autonome vleugels, die samen een helder en samenhangend ensemble vormen. Deze articulatie wordt versterkt doordat het museum actief de visuele en fysieke verbinding met zowel stad als park opzoekt. Binnen dit geheel vormt Westersingel 83, samen met de Arminiuskerk, de poort tot het Museumpark.

Op de hoek van de Westersingel en het Museumpark verrijst een nieuw bouwvolume, met op de begane grond een tentoonstellingsruimte gewijd aan Rotterdams en (inter)nationaal talent. Hier begint de museale route: van een intieme ruimte voor jong talent, via de grote expositiehallen voor midcareer en gevestigde kunstenaars in Bodon, naar de vleugel van Van der Steur, waar werk van gevorderde kunstenaars in internationale context wordt geplaatst. De route vindt zijn bekroning in het Depot, waar de collectie haar permanente verankering krijgt.

Overzicht van de sequentie van Westersingel 83, Bodon, Van Der Steur en Depot

De Museumparkstraat

Het masterplan van ontwerpbureau Gustafson Porter + Bowman heeft als doelstelling een herkenbaar Museumparkkwartier neer te zetten, met een betere verankering in de stad. Entrees en verbindingen naar het Museumparkkwartier worden versterkt en vergroend, en er worden nieuwe entrees toegevoegd. Brede plantvakken met sierbeplanting, hagen en meer bomen versterken het parkkarakter, en maken de culturele instellingen en het park beter bereikbaar en aangenamer in beleving.

Het masterplan strekt zich uit van de voortuin van de villa aan de Westersingel tot het Depot en via de Museumparkstraat. De lineaire vlakindeling met hoogwaardige materialen en royale groenvakken, met hier en daar bijzondere elementen zoals pleinen of ontmoetingsplekken, wordt aangevuld met publieke ruimtes grenzend aan het museum.

Herkenbare materialisatie van de Museumparkstraat

Komend vanuit de Witte de Withstraat vormt de Westersingel een heldere groenstructuur en overgang tussen twee verschillende sferen. De overvolle Witte de With, met vele restaurantjes, eettentjes en galerieën kent een enigszins chaotische uitstraling. Het museumkwartier wordt ingeleid door de statige rij villa's langs de Westersingel met groene voortuinen aan de ene zijde en Arminius met afgebakend plein aan de andere zijde. De Museumparkstraat is het tegenovergestelde van de Witte de Withstraat. Auto's worden zoveel mogelijk geweerd en de rigide vakindeling brengt orde. Het Museum Boijmans Van Beuningen presenteert zich als een duidelijke entiteit aan de Museumparkstraat waarin gezocht wordt naar eenheid in het ensemble van het gebouw en de buiteninrichting, maar tegelijkertijd met erkenning van de verschillende bouwdelen. De entree van het Boijmans van Buiningen wordt net als de andere kunstinstellingen gemarkeerd door een kunstwerk.

Westersingel als sterke, afbakende structuur

De inrichting van het masterplan wordt binnen de plangrens van het Museum Boijmans Van Beuningen doorgetrokken tot aan de gevel. Het podium voor Bodon, een groot plantvak, sluit in materiaal en schaal aan bij de inrichting van de Museumparkstraat. Het podium biedt ruimte voor verblijf en kunst en functioneert als stedelijk meubel, passend in de lineaire inrichting van de Museumparkstraat, en vormt een schakel tussen binnen en buiten.

Door de herindeling van enkele groenvakken wordt de logistiek van het museum via de Museumparkstraat mogelijk gemaakt, zonder dat dit ten koste gaat van de verblijfskwaliteit.

De hoofdentree bevindt zich in de Buitenhof, verbonden via een poort met de Museumparkstraat. De verharding van de Museumparkstraat wordt met vergelijkbare verharding voortgezet in de Buitenhof, waar opvallende kunst de aandacht van de bezoeker trekt. Zo wordt de Buitenhof een publieke plek die onderdeel is van het stedelijk weefsel.

Verschillende steppingsstones

1 Entree naar Museumpark

2 Museumparkstraat

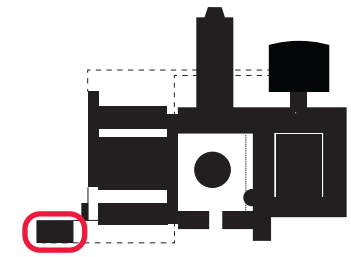
3 De Buitenhof

4 Hoofdentree

Westersingel 83

De monumentale voorgevel van villa Westersingel 83 blijft behouden als onderdeel van het Beschermd Stadsgezicht. Met het nieuwe bouwvolume krijgt de reeks villa's aan de Westersingel een waardige beëindiging. Het hoekvolume is opgebouwd uit twee verschoven delen, waarmee wordt aangesloten op het geleding en het ritme van de bestaande villareeks. In samenhang met Arminius markeert Westersingel 83 de toegang tot de Museumparkstraat. Beide gebouwen worden aan de Westersingelkant geflankeerd door een publieke ruimte.

De publieke ruimte bij Westersingel 83 wordt begrensd met een wand die de voortuinen van de villareeks afsluit en tegelijkertijd de publieke buitenruimte articuleert. Deze wand is voorzien van vitrines die functioneren als stedelijke etalages, waar kunst op toegankelijke wijze wordt gepresenteerd en zo de dialoog aangaat met de stad.

De begane grond van de hoekvilla ligt gelijk met het maaiveld en is ingericht als tentoonstellingsruimte, een podium voor opkomende Rotterdamse kunstenaars. De transparante, open hoek creëert een visuele relatie met de Westersingel en biedt zicht op het interieur.

Vanuit de tentoonstellingsruimte ontvouwt zich een panoramisch zicht op dit ensemble, waardoor de samenhang en gelaagdheid van de stedelijke structuur in één oogopslag ervaarbaar worden. De hoofdentree is georiënteerd op het plein tussen Westersingel 83 en Bodon, waardoor een vanzelfsprekende ruimtelijke en programmatische verbinding ontstaat met Bodon en het bredere museumensemble.

Beeld van voorplein aan Westersingel met open hoek

Beeld vanuit de tentoonstellingsruimte in Westersingel 83 richting de Westersingel.

LISTEN TO YOUR EYES'

Disclaimer: Kunstwerk Listen to your eyes van Maurizio Nannucci dient als referentie voor een mogelijk (licht)kunstwerk op de gevel het kunstwerk is niet onderdeel van de collectie van MBVB.

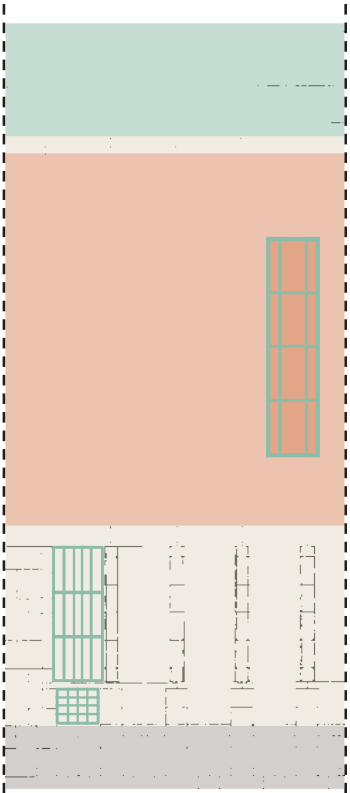
Westersingel 83

Westersingel 83 is, net als Van der Steur en Bodon, opgebouwd uit twee lagen. Bij zowel Van der Steur als Bodon is sprake van een plint, een middendeel en een dak met elementen die daglicht naar binnen brengen.

Het ontwerp van Westersingel 83 is geïnspireerd op deze opzet. Het volume bestaat uit een plint van zandsteen, een middendeel van verfijnd metselwerk en een dak voorzien van een lichthapper.

Op de plint is ruimte voorzien voor een kunstwerk dat nog dader te bepalen is. Westersingel 83 vormt op deze manier een ‘stepping stone’ naar Bodon, Van der Steur en het Depot, waarbij de kunst in de vitrines en tentoonstellingsruimte een uitnodigend en laagdrempelige visitekaartje voor een bezoek aan het museum is.

Van Der Steur

Dak: koper

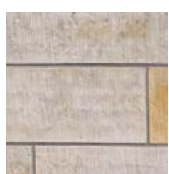
Openingen en doorgangen: staal

Hoofdinfilling: Baksteen

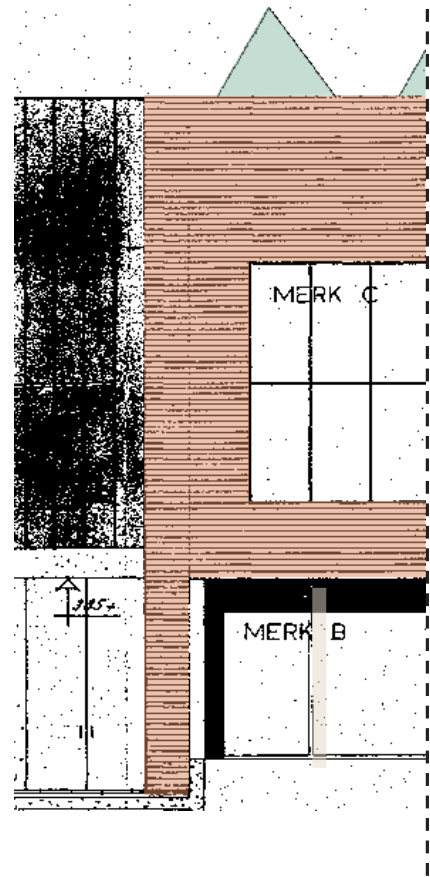
Verbijzondering: Zandsteen

Plint: Graniet

Bodon

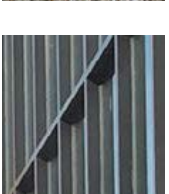
Dak: koper

Hoofdinfilling: Baksteen

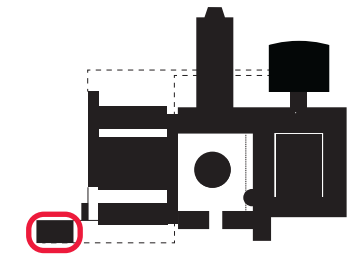
Verbijzondering: Grindbeton

Disclaimer:
Kunstwerk Listen to your eyes van Maurizio Nannucci dient als
referentie voor een mogelijk (licht)kunstwerk op de gevel het
kunstwerk is niet onderdeel van de collectie van MBVB.
Kunstwerk Breathe Walk Die van Ugo Rondinone dient als referentie
als mogelijke positionering.

Westersingel 83

Westersingel 83 beschikt aan de Westersingelzijde over een integraal toegankelijke (personeels)entree. Wanneer de balie bemand is, kan deze ingang worden gebruikt door personeel, zakelijke bezoekers en eventueel voor kleine logistieke leveringen. Vanuit de entree is er een directe verbinding naar de logistieke kelder van het museum en naar de burens aan Westersingel 84. Ook op de beletage is een aansluiting met nummer 84 mogelijk.

Op de eerste verdieping bevindt zich een multifunctionele ruimte, geschikt voor lezingen, tentoonstellingen en evenementen voor de kunsten. De tweede verdieping biedt toegang tot het dak en kan eveneens worden gekoppeld aan nummer 84, zodat de lift daar ook gebruikt kan worden.

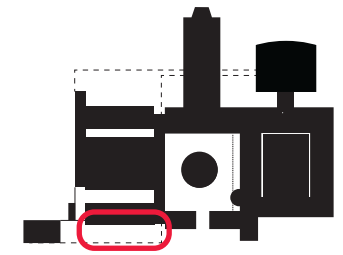
Voor de constructie van Westersingel 83 wordt, waar mogelijk, de betonnen draagconstructie van R&D hergebruikt.

Het hernieuwde museum ensemble maakt Bodon en Van der Steur vanaf de straat weer afleesbaar. Er ontstaat ruimte in de straat en een inblik in het museum. Bezoekers worden door het herkenbare silhouet begeleidt naar het Van der Steur plein en de poort naar de Buitenhof, waar afgedaald wordt naar de nieuwe hoofdentree van het museum.

Entree en podium

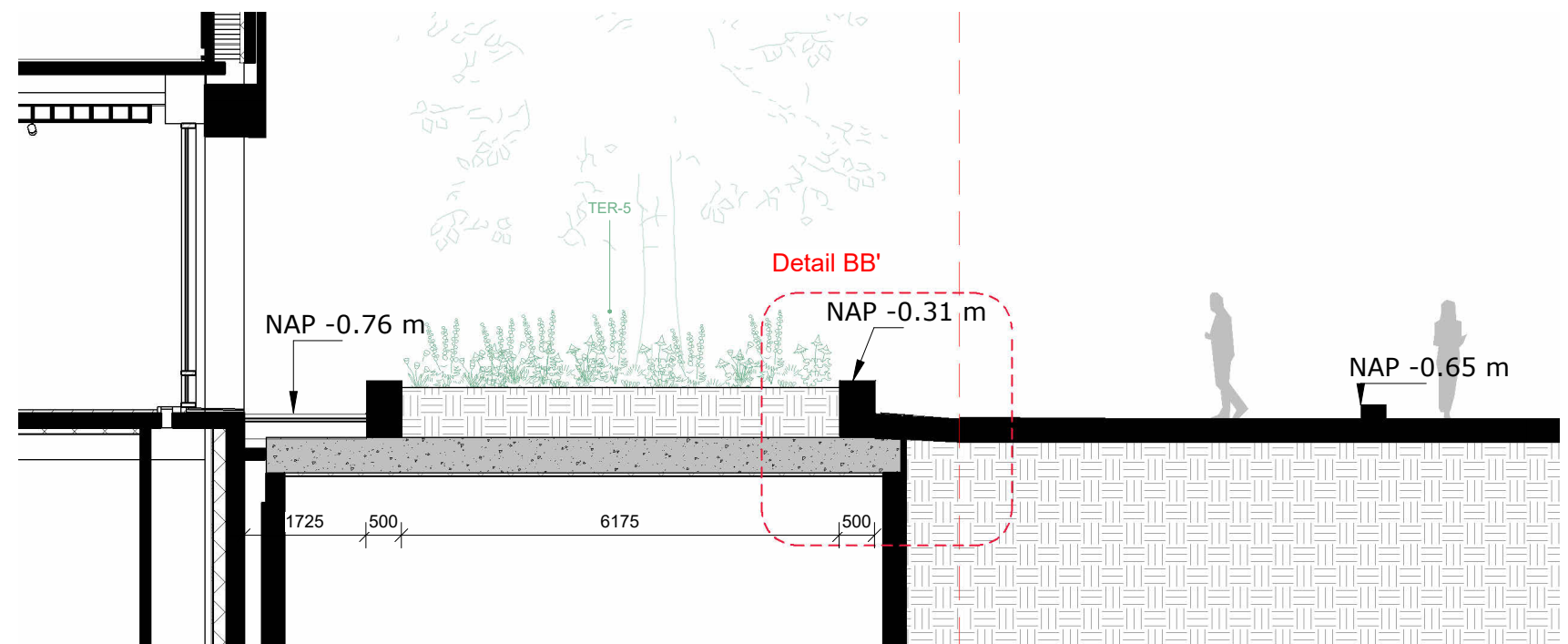
Ten tijde van Bodon werd de voorzijde van het gebouw afgeschermd door een laag muurtje, dat als verlengstuk van het gebouw functioneerde en voorkwam dat mensen dicht langs de gevel liepen. In plaats van het muurtje terug te bouwen, wordt nu een verhoogd plantvak met zitrand los van Bodon voorgesteld.

In maat en materiaal sluit het plantvak aan bij de nieuwe inrichting van de Museumparkstraat. Het biedt informele zitgelegenheid bij het museum en zorgt ervoor dat bezoekers niet direct langs de tentoonstellingsruimte lopen. De invulling van de beplanting wordt nog nader afgestemd met de gemeente, waarbij belangrijk is dat de beplanting niet hoger dan 60 cm wordt, zodat het zicht op Bodon behouden blijft.

Het plantvak staat boven de kelder, waardoor de beplanting niet in de volle grond zal staan.

Beeld Bodon noordzijde rond jaren 70

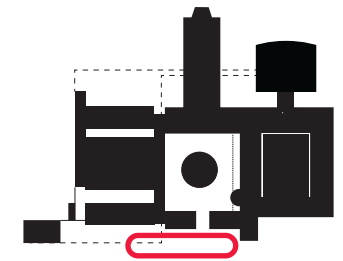

doorsnede verhoogd plantvak Bodon

Disclaimer: Kunstwerk: Duckodome van Jaime Hayon is een referentie voor het gebruik en de schaal van de eventuele kunst in de cour. Het beeld is onderdeel van Archisculptures van de tentoonstelling The Cosmos of Jaime Hayon in Harbour City in Hongkong. Het kunstwerk is geen onderdeel van de collectie van MBVB

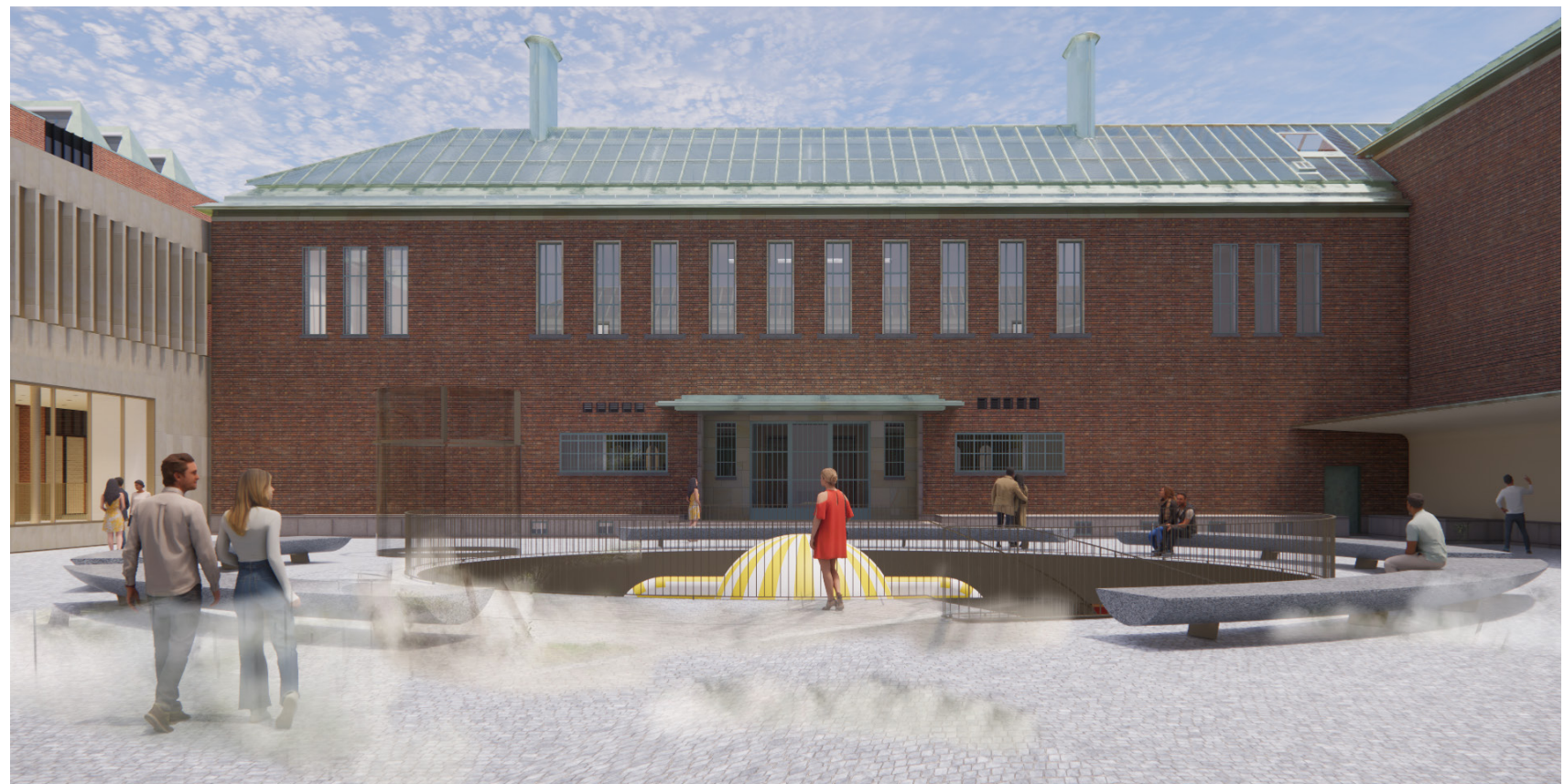
Museumparkstraat en Buitenhof

De hoofdentree van Museum Boijmans Van Beuningen is vormgegeven als een herkenbare en uitnodigende toegang tot het museum. Het kunstwerk *For you my love* van Hulya Yilmaz markeert de entree en trekt de aandacht van bezoekers. De bestaande bestrating van de Museumparkstraat wordt doorgetrokken tot aan de voorgevel van het museum, waardoor een visuele verbinding ontstaat tussen straat en gebouw. Onder de poort is in de bestrating een subtiële overgang zichtbaar: de granieten tegels maken hier plaats voor lichtgrijze granieten kobbelsementjes.

Omdat in de Museumparkstraat al verschillende texturen en materialen samenkomen, is bewust gekozen voor één materiaalsoort: graniet. Door te variëren in formaat en tint ontstaat er toch voldoende contrast. De kleinere, lichtere steentjes zorgen voor een rustige, egale vloer in de Binnenhof, die geschikt is voor diverse gebruiksmogelijkheden.

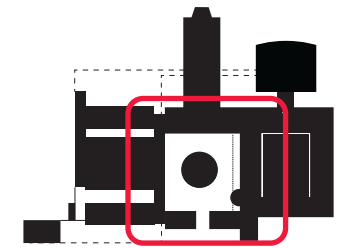
Op warme dagen kan de temperatuur in de Buitenhof flink oplopen. De lichte kleur van de kobbelsementjes helpt om warmteabsorptie te beperken, waardoor het aangenamer blijft op het plein. Voor extra verkoeling zijn nevelfonteinen geïntegreerd, die – afhankelijk van het aantal nozzles – de gevoelstemperatuur met ongeveer 7 graden kunnen verlagen. De precieze plaatsing van de nozzles wordt nog afgestemd, met aandacht voor toegankelijkheid van de doorgaande routes.

Disclaimer: Kunstwerk: Duckodome van Jaime Hayon is een referentie voor het gebruik en de schaal van de eventuele kunst in de cour. Het beeld is onderdeel van Archisculptures van de tentoonstelling The Cosmos of Jaime Hayon in Harbour City in Hongkong. Het kunstwerk is geen onderdeel van de collectie van MBVB

Een vernieuwde, toegankelijke en gastvrije entree

De nieuwe hoofdentree is gepositioneerd in het hart van het ensemble en geeft de Buitenhof een nieuwe betekenis. De Buitenhof is een multifunctionele ruimte: hij dient in de eerste plaats als hoofdentree en ontmoetingsplek voor bezoekers, maar kan ook worden gebruikt voor filmavonden of tijdelijke opdrachten van kunstenaars.

Bij binnenkomst op de Buitenhof zijn de uitnodigende trap en lift direct zichtbaar. Een mogelijk kunstwerk wekt de nieuwsgierigheid van de bezoeker en met de grote trap wordt de bezoeker naar beneden geleid. De transparante lift ligt net buiten de as, zodat de entree van de directie vleugel in zijn volle glorie zichtbaar blijft. Bij het linkerbordes van de directie vleugelingang is een hellingbaan voorzien, zodat bij grote groepen of bij een liftstoring deze entree een volwaardig alternatief biedt. Op de Buitenhof zijn verschillende pop-uppunten voorzien voor een tijdelijke koffiebar, waarbij een terras rondom kan ontstaan. Het terras van de espressobar draagt bij aan de levendigheid en activiteit van de Buitenhof.

1. Atelier:

Aan de Buitenhof ligt het Atelier, ingepast binnen de contouren van de voormalige conciërgewoning, ten oosten van de poort. De hellingbaan zorgt voor volledige toegankelijkheid. Het atelier beschikt over ondersteunende functies zoals een toilet en een eigen entree, en is binnendoor verbonden met het entreegebied en de tentoonstellingsruimtes.

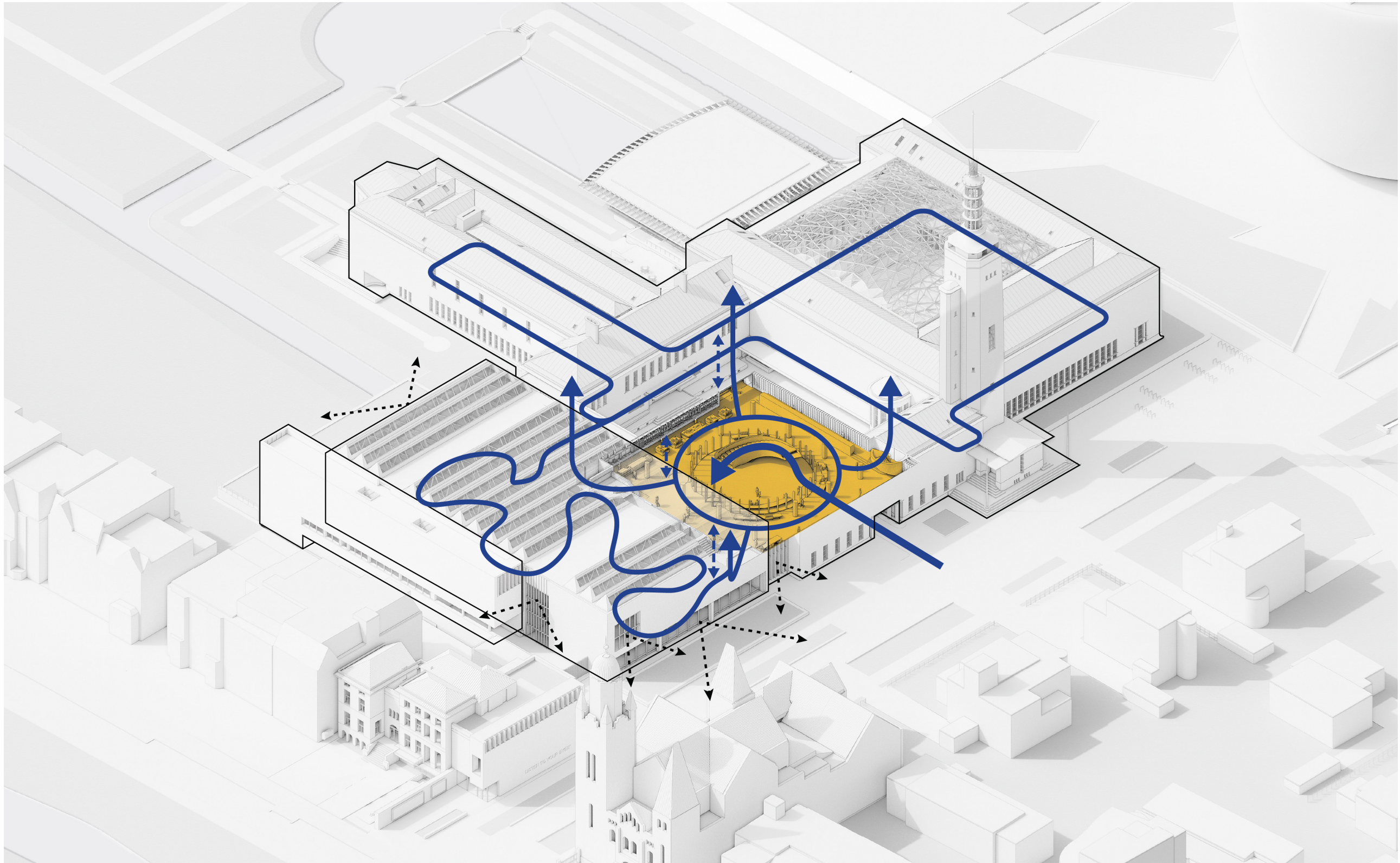
2. Meldkamer:

De meldkamer is bereikbaar via de verdiepte entree.

Disclaimer: Kunstwerk: Duckodome van Jaime Hayon is een referentie voor het gebruik en de schaal van de eventuele kunst in de cour. Het beeld is onderdeel van Archisculptures van de tentoonstelling The Cosmos of Jaime Hayon in Harbour City in Hongkong. Het kunstwerk is geen onderdeel van de collectie van MBVB

Een vernieuwde, toegankelijke en gastvrije entree en verbeterde routing door het museum gebouw

De vier herkenbare stijpunten in het hart van het ensemble sluiten aan op de karakteristieke routing van Bodon en Van der Steur. Zowel de begane grond als de eerste verdieping van de kunsthuzen krijgen een verbeterde ontsluiting. De routing van Bodon en Van der Steur wordt hersteld in zijn oorspronkelijke kracht. Het terugbrengen van zichtlijnen en herkenningspunten zorgt voor belangrijke oriëntatiepunten, die bijdragen aan een vanzelfsprekende en toegankelijke bezoekersroute.

en

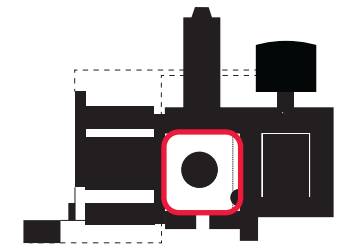
Vandaag in het museum

11:00	Restauratie collectie houden beelden
12:30	Film en video collectie
14:00	Boijmans backstage
15:00	Beyond Surrealism
18:00	Territorium - Rijksoverheid

over relaties tussen
sh en immateriele

Entreegebied

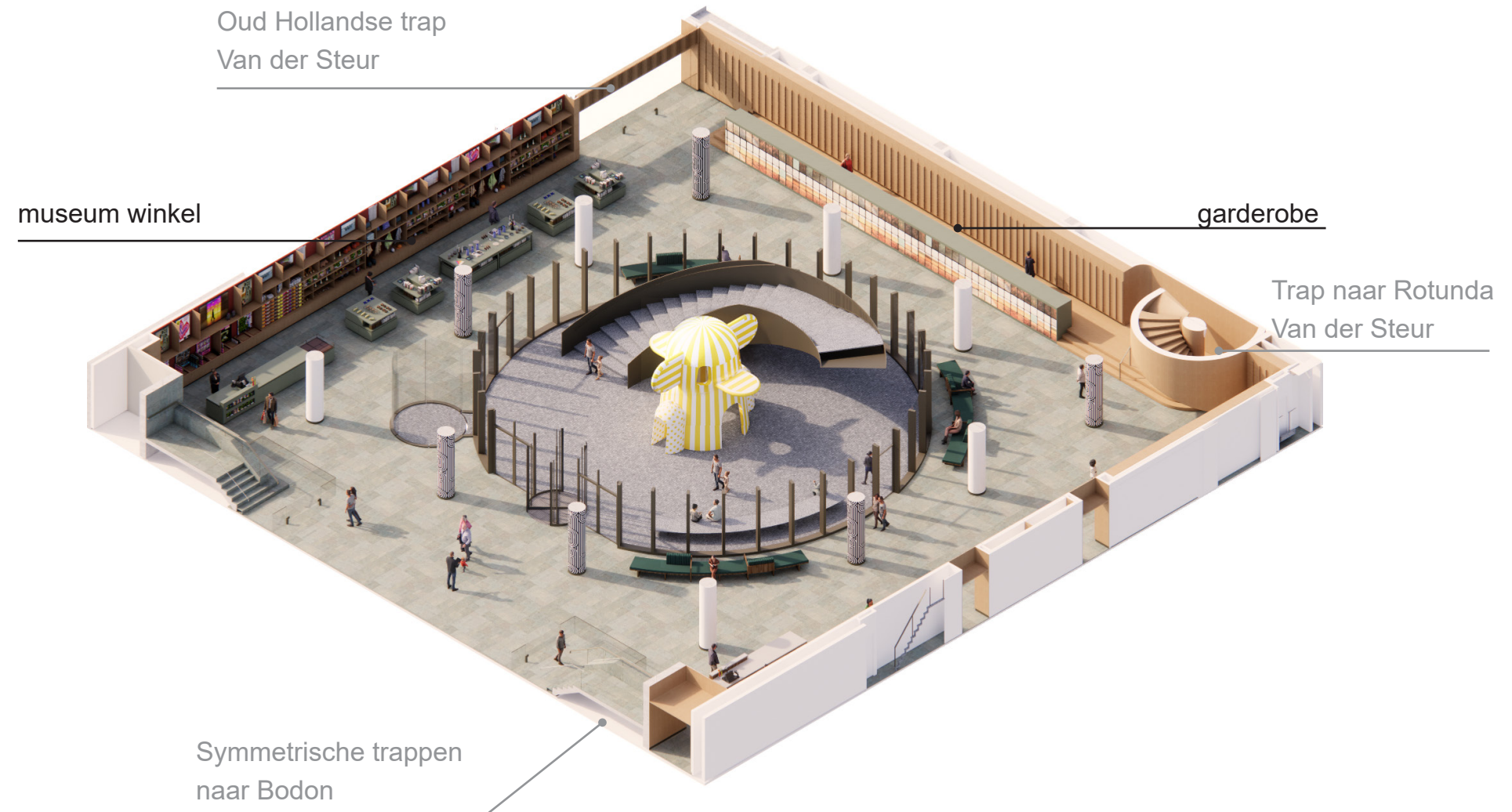
Het entreegebied in het souterrain is opgezet als een open en overzichtelijke ruimte, waarin de cour en het entreegebied op vanzelfsprekende wijze in elkaar overvloeien. Lift en trap vanuit de Buitenhof komen hier samen, zodat iedere bezoeker dezelfde ruimtelijke ervaring ondergaat.

Direct bij binnenkomst bevindt zich de integraal toegankelijke informatiebalie, waar bezoekers welkom worden geheten, informatie kunnen inwinnen en desgewenst tickets kunnen kopen. De balie is vrijdbaar en dankzij meerdere pop-upposities kan de balie flexibel in de ruimte worden geplaatst.

Het entreegebied biedt daarnaast faciliteiten zoals garderobe, lockers en sanitaire voorzieningen.

Vanuit deze centrale ruimte leiden vier trappen naar de tentoonstellingszalen van Bodon en Van der Steur. Twee liften zijn gekoppeld aan de trappen, zodat bezoekers met een beperking dezelfde routes en ervaringen hebben als andere bezoekers. Op de terugweg passeert men de museumwinkel, waarna de garderobe en toiletten opnieuw binnen handbereik liggen. Langs de buitengevel zijn banken geplaatst, die bezoekers de mogelijkheid bieden even te rusten of op elkaar te wachten voordat zij het museum betreden of verlaten.

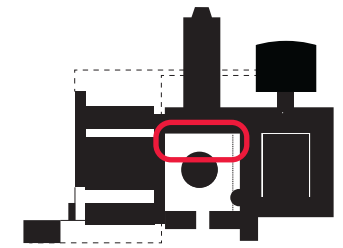
De vloer is een groen/grijze leisteent. De achterwand met kasten voor de winkel en lockers is eikenhout voorzien van een nanoperforatie ten gunste voor de akoestiek. De losse vrijrijbare meubels zijn in kleurtoon onderdeel van de vloer groen/grijs.

Axonometrie van hoofdentree, entreegebied, garderobe en museumwinkel

Disclaimer: Kunstwerk: Duckodome van Jaime Hayon is een referentie voor het gebruik en de schaal van de eventuele kunst in de cour. Het beeld is onderdeel van Archisculptures van de tentoonstelling The Cosmos of Jaime Hayon in Harbour City in Hongkong. Het kunstwerk is geen onderdeel van de collectie van MBVB

Museumwinkel

De museumwinkel is strategisch gepositioneerd nabij de garderobe en de hoofduitgang, zodat iedere bezoeker deze op natuurlijke wijze passeert bij het verlaten van het museum.

De winkel heeft een open en overzichtelijke opzet, met een integraal toegankelijke balie, lage displays en een hoge achterwand met verschillende vakken waarin posters, ansichtkaarten en andere producten op een eigenwijze manier worden gepresenteerd. Deze achterwand is flexibel opgebouwd, met in het onderste gedeelte ruimte voor dagvoorraad in lades. Grotere voorraden zijn ondergebracht in de back-of-house gang achter het entreegebied, direct verbonden met het loading dock voor efficiënte bevoorrading.

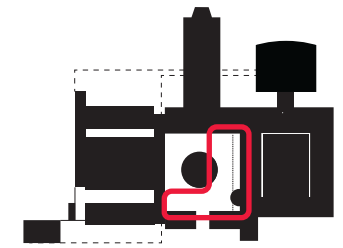

Museumwinkel met balie

Museumwinkel met verplaatsbare displaymeubels

Garderobe en zitruimte

De garderobe biedt plaats aan 660 lockers en is opgebouwd uit twee zones, die met een verhoogd plateau met elkaar verbonden worden. Dit plateau fungeert tevens als toegang tot de verlengde routondatrap. In de achterwand en zijwand zijn 460 lockers opgenomen, terwijl het voorliggende volume met 200 lockers als canvas kan worden ingevuld door een kunstenaar, waardoor de garderobe ook een artistieke dimensie kan krijgen.

Van de totale capaciteit zijn 310 lockers integraal toegankelijk.

Rond de buitengevel zijn zitbanken geplaatst, vervaardigd uit de voormalige trap van R&D. Deze zijn zo ontworpen dat bezoekers zowel zicht hebben op de entreehal als op de buitenruimte.

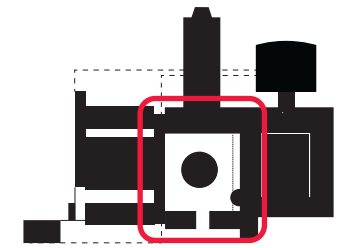
Zitbank gemaakt uit hergebruik trap R&D

Achterwand met lockers en voorwand met kunstuiting

Toegangs-/tassen controle Entreegebied

Rustige dag - niet alle opgangen als ingang

In het entreegebied zijn de verschillende trappen voorzien van glazen poortjes, waarmee het museum de toegang van bezoekers kan reguleren. Op rustige dagen kan worden gekozen om slechts één trap als ingang te gebruiken. Bij deze trap staat een medewerker die zowel tickets als tassen controleert (zie voorbeeldafbeelding van de trap naar Bodon). De overige trappen, met uitzondering van de rotondetrap, fungeren dan uitsluitend als uitgang wanneer bezoekers hun bezoek afronden. Welke trap als ingang wordt gebruikt, bepaalt het museum en is afhankelijk van de programmering.

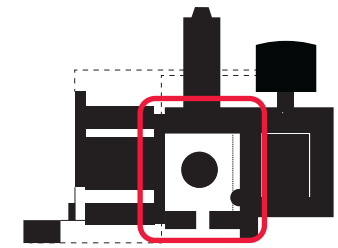
De rotondetrap blijft op rustige dagen gesloten en wordt afgesloten met een deur.

Op deze manier kan de controle op tickets en tassen efficiënt bij de hoofdentree plaatsvinden. Daarnaast zijn een winkelmedewerker en een medewerker bij de flexibele ontvangstbalie aanwezig voor vragen en ticketverkoop.

De toegangen vanuit het paviljoen en de oude entree zijn op rustige dagen ofwel gesloten, of vereisen eveneens bemensing.

Toegangs-/tassen controle Entreegebied

drukke dag

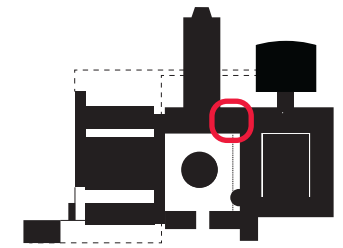
Op drukke dagen staan bij alle opgangen medewerkers die bezoekers controleren op ticket en/of tas. De rotondetrap is dan geopend, zodat bezoekers de historische route van Van der Steur kunnen volgen. Ook bezoekers die via de oude hoofdentree binnenkomen, kunnen hun jas kwijt in de voormalige garderobe of direct doorstromen naar het entreegebied.

De toegangen vanuit het paviljoen en de oude entree zijn op drukke dagen ofwel gesloten, of vereisen extra bemensing.

Oorspronkelijke inpassing Oud Hollandse trap door Van der Steur

Oud Hollandse Trap

De locatie van de Oud Hollandse trap vormt in de huidige situatie een knelpunt in de routing. Tegelijkertijd biedt deze plek kansen om de toegankelijkheid te optimaliseren. Omdat dit gebied zich uitstrekt over twee verdiepingen en vier niveaus, ontstaat hier een strategisch aanknopingspunt om vanuit het souterrain met de nieuwe hoofdentree een toegankelijke en gelijkwaardige route te creëren binnen Van der Steur, terwijl de monumentale trap behouden blijft.

De stijlkamer met de Oud Hollandse trap wordt in zijn geheel geconserveerd, waarbij ook het plafondstuk van Jacob de Wit boven de trap wordt teruggebracht. Onder de bestaande trap wordt een nieuwe trap toegevoegd, die vanuit het souterrain in dezelfde beweging en richting oploopt. Hierdoor blijft de monumentale waarde van de Oud Hollandse trap onaangetast, terwijl de functionele verbinding wordt verbeterd.

In de achterliggende gang wordt een nieuwe lift geplaatst die alle verdiepingen vanaf het souterrain ontsluit. Op deze manier ontstaat een gelijkwaardige toegang voor bezoekers met en zonder beperking, waardoor gemengde groepen zich gezamenlijk door Van der Steur kunnen bewegen.

Met deze ingrepen wordt de toegankelijkheid van Van der Steur aanzienlijk versterkt en ontstaat een museale routing die zowel erfgoed respecteert als hedendaagse inclusiviteit waarborgt.

Axonometrie van Oud Hollandse trap

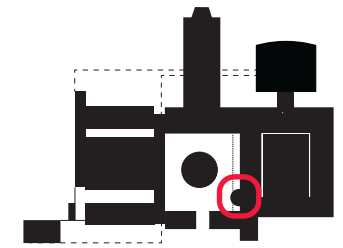

Doorgezette Oud Hollandse trap met lift vanuit het entreegebied in het souterrain

Bestaande situatie Rotunda trap op begane grond

Rotunda trap

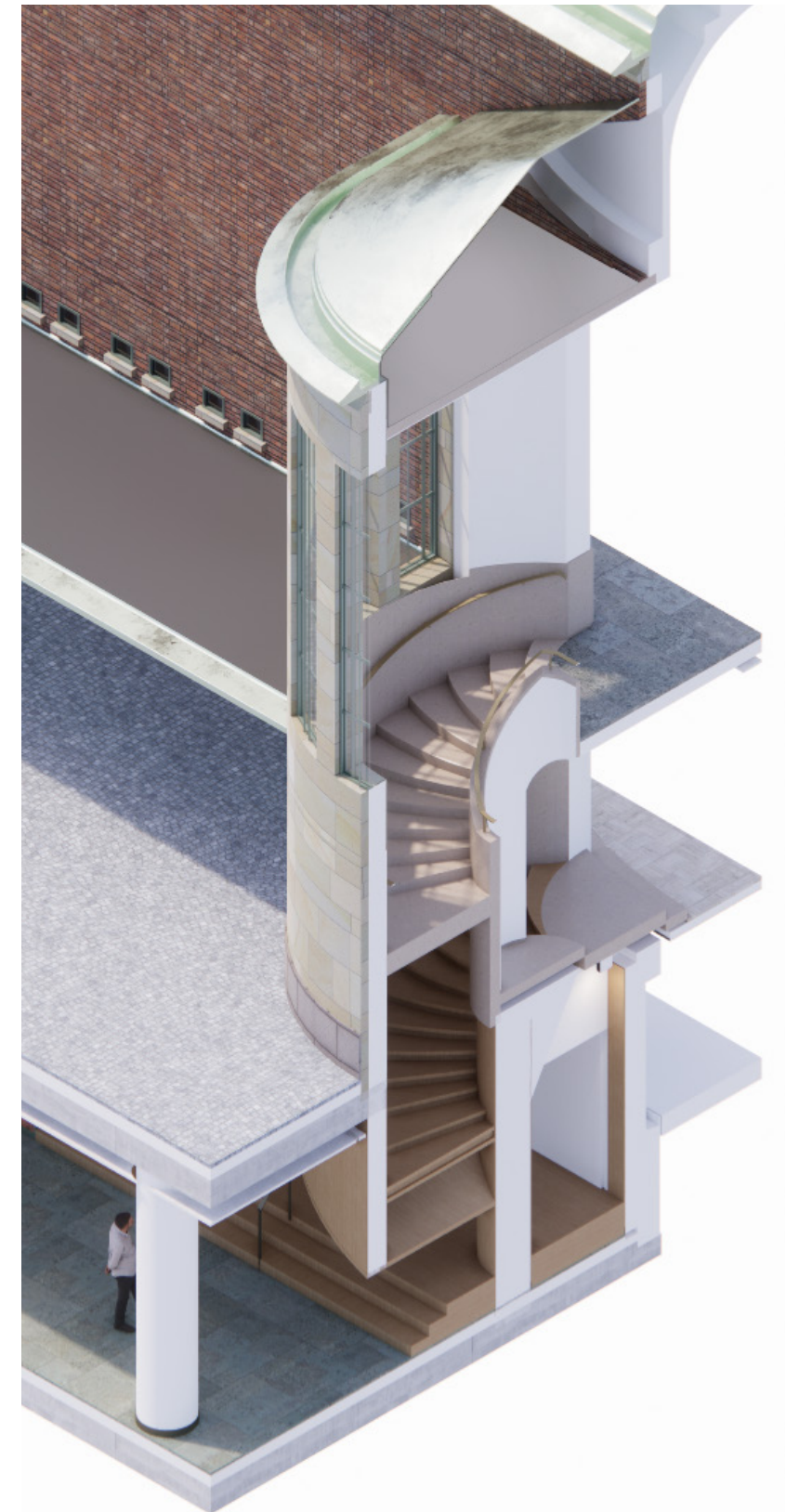
De wenteltrap in de rotunda van Van der Steur wordt doorgezet tot aan de entreezone op souterrainniveau. Met het doortrekken van de trap ontstaat een directe verbinding tussen de entreezone en het oorspronkelijke museale startpunt in Van der Steur. De nieuwe opgang verbindt het souterrain, de begane grond en de eerste verdieping, waardoor bezoekers opnieuw de mogelijkheid krijgen de route te volgen zoals Van der Steur deze in 1935 heeft ontworpen.

Het verlengen van de trap geeft bovendien een nieuwe betekenis aan de oorspronkelijke entree van Van der Steur. Doordat deze nu vrijwel direct verbonden is met de entreezone, kan men via de historische

toegang en de doorgezette wenteltrap afdalen naar de nieuwe publieksvoorzieningen, zoals de garderobe en de museumwinkel, en andersom. Zo ontstaat een wisselwerking tussen verleden en heden.

Doorgezette Rotunda trap vanuit het entreegebied in het souterrain

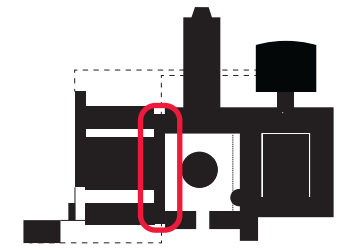

Axonometrie van Rotunda trap

Disclaimer: Kunstwerk: Duckodome van Jaime Hayon is een referentie voor het gebruik en de schaal van de eventuele kunst in de cour. Het beeld is onderdeel van Archisculptures van de tentoonstelling The Cosmos of Jaime Hayon in Harbour City in Hongkong. Het kunstwerk is geen onderdeel van de collectie van MBVB

De Verbinder

De Verbinder is zorgvuldig gepositioneerd tussen Van der Steur en Bodon aan de oostzijde van de Buitenhof. Het richt zich op het herstel van de oorspronkelijke ruimtelijkheid van de Buitenhof. Het gebruik van de binnenplaats wordt gemaximaliseerd, terwijl het zicht op de historische gevels van Van der Steur aan de oostelijke hoeken wordt hersteld.

Het nieuwe volume fungeert als de vierde gevel van de Buitenhof en sluit, met een moderne interpretatie van de ontwerpprincipes van Van der Steur, naadloos aan op de bestaande gevels.

Op de begane grond creëert een groot raam zicht op de tentoonstellingsruimtes van Bodon en voorziet het trappenhuis achter de gevel van daglicht; dit raam vormt de plint van het volume. De eerste verdieping is voorzien van verticale lamellen, die de transparantie reguleren, de blootstelling aan zonlicht beperken en het daglicht gefilterd naar binnen laten vallen.

De Verbinder vanaf de Museumparkstraat

Begane grond waar de symmetrische trap naar Bodon vanuit de entreezone omhoog komt

Eerste verdieping van Verbinder met uitzicht over de Buitenhof, Van der Steur en nieuwe hoofdentree

De Verbinder

De Verbinder vervult een centrale rol in de ontsluiting van Bodon en Van der Steur. Vanuit het entreegebied komen twee trappen en de lift uit tot Bodon.

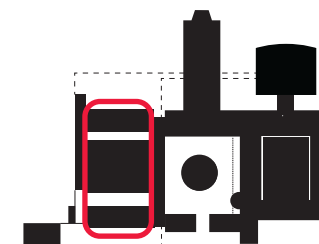
De ruimte is als een rustruimte tussen het entreegebied en de tentoonstellingszalen van Bodon. Zowel op de begane grond als op de eerste verdieping biedt de ruimte toegang tot de verschillende zalen van Bodon. De Verbinder is in materialisatie een verlengde van het entreegebied.

Op de begane grond vormt met name de middenzaal met de grote glazen wand de eyecatcher, terwijl de eerste verdieping van de verbinder ervoor zorgt dat alle zalen onafhankelijk van elkaar bereikbaar zijn. Hierdoor kan tijdens de opbouw van een tentoonstelling een zaal tijdelijk worden losgekoppeld van de museale routing. Vanuit de eerste verdieping is tevens een verbinding naar de Hannemazaal en Van der Steur aanwezig.

De open trap aan de kop van De Verbinder biedt een directe route van de begane grond naar de eerste verdieping. Naast de bestaande goederenlift in de kern van Bodon bevindt zich een personenlift die uitkomt in De Verbinder, waardoor een gelijkwaardige en toegankelijke bezoekersbeleving wordt gegarandeerd voor alle bezoekers.

Naast de nieuwe trap in De Verbinder bieden ook de originele trappen in Bodon toegang tot de eerste verdieping.

Bodon wordt zoveel mogelijk ingezet als tentoonstellingsruimte, waarbij de museale route start vanuit De Verbinder op de begane grond en de eerste verdieping. Op de begane grond is de entree van de zalen via de centrale middenzaal.

Op deze verdieping zijn meerdere ingangen vanuit de Verbinder naar Bodon aanwezig: via de zuidbeuk, via een opening op de plek van het originele raam, en via een opening tegenover de Hannemazaal. Deze flexibele toegangsstructuur maakt het mogelijk om tijdens tentoonstellingswissels bepaalde delen van Bodon tijdelijk af te sluiten, zonder de museale route significant te beperken. Zo kan het museum zowel flexibele tentoonstellingsindelingen realiseren als de doorstroom tijdens grote exposities waarborgen.

Voor de toegankelijkheid is de verplaatsing van de bestaande personenlift in de kern van Bodon cruciaal. De nieuwe lift creëert een directe verbinding tussen het entreegebied, de begane grond en de eerste verdieping, aan de zijde van De Verbinder waardoor een gelijkwaardige route voor alle bezoekers ontstaat.

Tijdelijke tentoonstellingen vinden vaak plaats in Bodon. Dankzij de twee goederenliften is er een efficiënte verbinding met het loading dock en de kelder met collectiedeel. Ook is in het ontwerp aandacht besteed aan een optimale routing door Bodon en De Verbinder, onder andere door de openingen in Bodon en de Hannemazaal op elkaar uit te lijnen, waardoor een logische en vloeiende bezoekersbeleving ontstaat.

Zicht op Verbinder en Buitenhof vanuit begane grond Bodon

Originele opzet grote daglichtzaal eerste verdieping Bodon

Bodon

De begane grond van Bodon wordt ook ingericht voor wisseltentoonstellingen. Deze tentoonstellingsruimtes bieden de mogelijkheid om grote projecties en grote/zware hangende kunst te presenteren. Dit is nergens anders in het museum mogelijk. De ruimtes krijgen een nieuwe rasterplafond dat het mogelijk maakt om zware kunstwerken van groot formaat op te hangen. De Middenzaal van de begane grond leent zich ook uitstekend voor grote projecties, omdat de ruimte eenvoudig te verduisteren is. De wanden van het voormalige prentenkabinet in deze zaal worden gesloopt, terwijl de vloer de herinnering aan deze wanden markeert.

In de Noordzaal worden de originele trapptreden hersteld en de Serra wordt naar oorspronkelijke hoogte van 1989 terug gebracht. Het rasterplafond is in deze ruimte nog onder voorbehoud. Voor deze zaal wordt de originele cremekleurige terrazzotegel teruggelegd. De vloer wordt ook in de Zuidzaal toegepast om de tentoonstellingsruimte op de begane grond visueel te onderscheiden van de zalen op de verdieping.

Voor de Zuidzaal (aan de tuinkant) wordt onderzocht hoe de originele kasten van Salomonson kunnen

worden verplaatst naar het Depot en weer worden samengebracht met het oude prentenkabinet.

De trappenhuizen en teakhouten vloeren worden zorgvuldig gerestaureerd. De zalen op de eerste verdiepen behouden de originele sfeer van vlakke vloer, raster plafond. Ook k de tactiliteit van de wandbekleding van het juttten onder het schilderwerk wordt teruggebracht, zodat het gebouwdeel trouw blijft aan het oorspronkelijke materialen- en kleuren pallet, terwijl het tegelijkertijd geschikt wordt gemaakt voor hedendaags gebruik.

Door het verwijderen van later toegevoegde elementen van Robbrecht & Daem en diverse brandscheidingen kan Bodon opnieuw open worden gemaakt. Hierdoor worden typische ruimtelijkheid en zichtrelaties van Bodon teruggebracht.

Noordzaal met de Serra van 1980

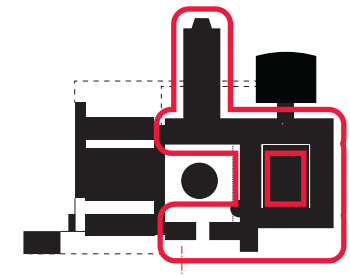

Middenzaal, de wanden van het voormalige prentenkabinet staan als een herinnering in de vloer

Zuidzaal aan tuinzijde

Van der Steur

Ook voor Van der Steur is het uitgangspunt om het gebouw weer te viëren door herstel van kwalitatief hoogwaardige tentoonstellingsruimte. De kenmerkende daglichttoetreding in de zalen wordt opnieuw geoptimaliseerd, zodat bezoekers deze uitzonderlijke ruimtelijke kwaliteit in optima forma kunnen ervaren.

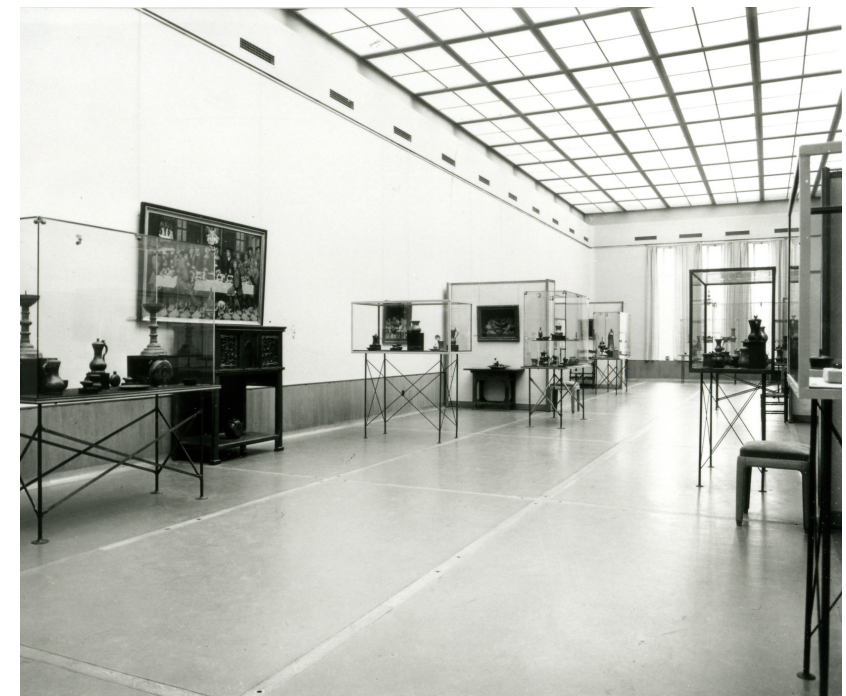
De oorspronkelijke museale routing van Van der Steur wordt hersteld, terwijl de toegankelijkheid wordt verbeterd via interventies bij de Oud Hollandse trap en de Rotunda-trap. Hierdoor is Van der Steur direct toegankelijk vanuit het entreegebied en kan de museale route opnieuw worden beleefd zoals oorspronkelijk ontworpen. De historische toreningang blijft in gebruik als nevenentree. Het verwijderen van later toegevoegde brandscheidingen herstelt ook hier de oorspronkelijke zichtlijnen, een essentieel onderdeel van het ontwerp van Van der Steur.

Van der Steur wordt aan de zijde van Bodon op de begane grond en eerste verdieping ontsloten via De Verbinder, waardoor de connectie met Bodon behouden blijft en intuïtief aanvoelt. Deze ingreep maakt het mogelijk de later toegevoegde trap van Robbrecht & Daem te verwijderen en de tentoonstellingsruimtes in hun oorspronkelijke staat terug te brengen. De historische zalen worden waar mogelijk hersteld, met een verbeterd klimaatbeheersysteem, zodat kunst van hoog niveau weer duurzaam kan worden tentoongesteld.

Auditorium krijgt nieuwe stoelen binnen het gedachtegoed van Van der Steur met een ronde leuning en zijpoten. De stoelen zijn gestofeerd passende bij het kunstwerk van Hoos Blotkamp.

Zichtlijnen in Van der Steur ervaarbaar vanuit Rotundaopgang

De volledige hoogte van de Hannemazaal wordt weer ervaarbaar

Verbeteren van de toegankelijkheid

Door ingrepen op strategische plekken is de integrale toegankelijkheid van het museumensemble aanzienlijk verbeterd. Dit geldt niet alleen voor de publieke ruimtes van het museum maar ook voor de back of house ruimtes. Daarnaast is rekening gehouden met de toegankelijkheid voor de opbouw van tentoonstellingen en het vervoeren van grote objecten. Dit onderzoek is toegevoegd als bijlage.

Bezoekers kunnen de nieuwe entree bereiken via de trap of lift in de Buitenhof. Ook is het mogelijk om de directie vleugelentree open te stellen voor grote groepen bezoekers met een fysieke beperking of bij een defect aan de lift door de toevoeging van de hellingbaan. Het is altijd mogelijk om via de parkentree in het Van Beuningen-de Vriese paviljoen binnen te komen.

Vanuit het entreegebied zijn er twee liften beschikbaar die de kelder, begane grond en eerste verdieping met elkaar verbinden. Een ter plaatste van de Bodonkern en een ter plaatste van de Oud Hollandse trap. Wanneer een van beide defect is, biedt de andere altijd een alternatieve route. Door de slimme interventie t.p.v. de Oud Hollandse trap wordt ook het hoogteverschil op de begane grond en de verdieping overbrugd. Deze en andere interventies zijn zo ontworpen dat een bezoeker met een beperking en zijn medebezoeker zonder beperking een zo gelijkwaardig mogelijke ervaring hebben.

Bij de rotunda is op de begane grond en op de verdieping een rondgang ontworpen om ervoor te zorgen dat Van der Steur niet langer dood lopende eindes heeft.

De ingang van de tentoonstellingsruimte in Westersingel 83 is bewust op maaiveld gesitueerd om de toegankelijkheid te garanderen.

Enkele plekken zijn niet integraal toegankelijk gemaakt omdat dit wordt beschouwd als een te grote inbreuk op het monument en de monumentale waarden.

←

←

Leuningen

Het verbeteren en veiligmaken van de trappen is onderdeel van de ontwerpopgave. Alle nieuwe en bestaande leuningen en borstweringen voldoen aan de huidige regelgeving waarbij de uitgangspunten van de integrale toegankelijk standaard (ITS) zijn meegenomen. Op een enkele plaat laat het monument dit laatste niet toe omdat het daarmee de toegang enigszins blokkeert.

De nieuwe leuningen zijn van geborsteld messing waardoor sporen van gebruik minder zichtbaar zijn en ook het messing aansluit bij de zachte tonen van het natuursteen van Van der Steur.

Verbinding (116) begane grond

Met de introductie van een rondgang op niveau bij de Rotunda wordt de ervaring voor bezoekers met een beperking gelijkwaardig aan die van andere bezoekers. Deze rondgang is zowel op de begane grond als op de eerste verdieping aanwezig.

Voor de begane grond is dit de verbinding tussen ruimte 120 en 134. Op de begane grond is de rondgang visueel afgescheiden van de routonda door middel van glas. Deze fysieke scheiding maakt het tijdens evenementen in de Binnenhof mogelijk om de ruimte met een beperkte personele inzet te controleren. Het bijbehorende eikenhouten bankje vormt samen met het glas de afscheiding en sluit aan bij de lambriseringen en originele zitbanken van Van der Steur.

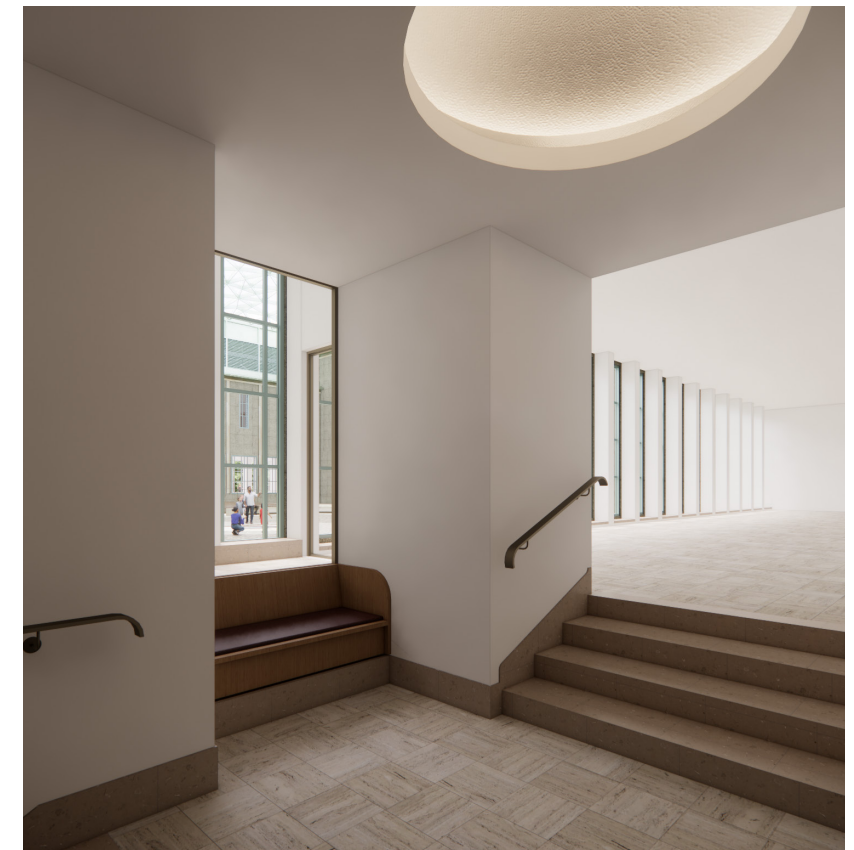
De vloer van het nieuwe niveau is identiek aan de bestaande vloer, waardoor deze ingreep zich naadloos en bijna onzichtbaar integreert in het historische interieur.

gelijkvloerse verbinding tussen ruimte ...en ruimte...aan de zijde van de verbinding

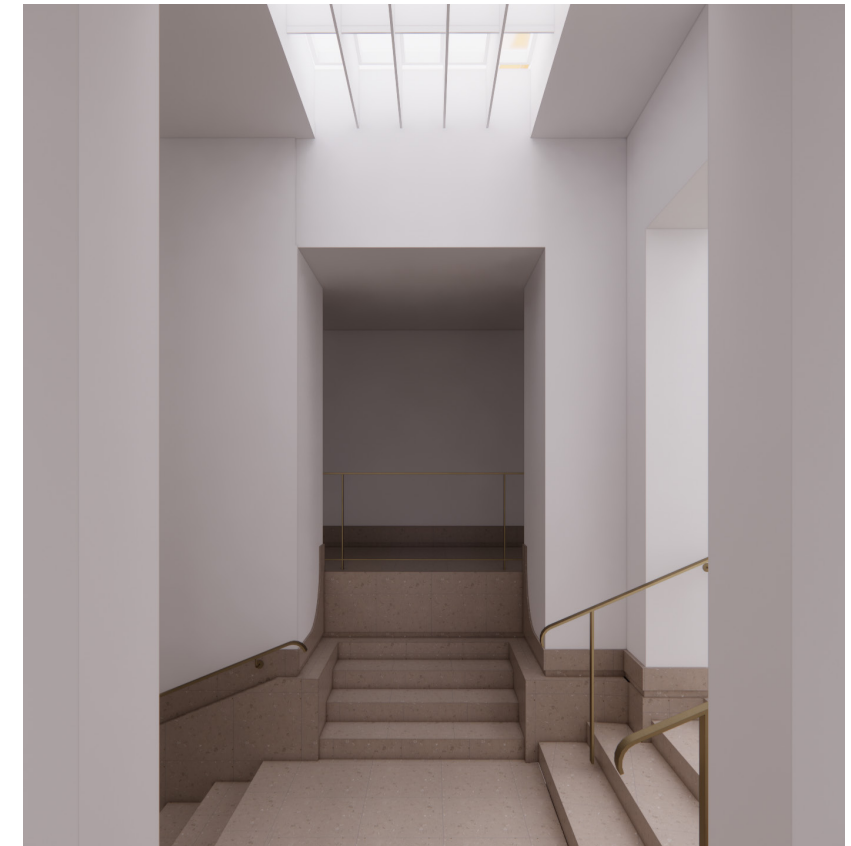
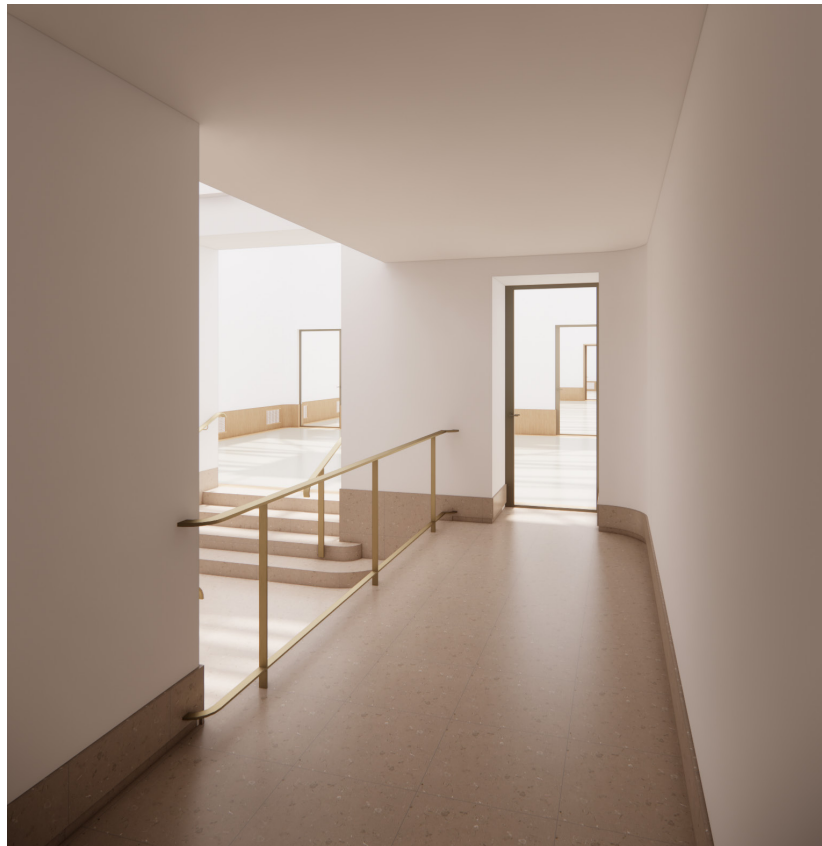
Bij de afsluiting aan de zijde van de routonda vormt een bankje in de nis de overgang

Verbinding (217 en 230) eerste verdieping

De rondgang op de eerste verdieping is tussen de ruimtes 229 en 272. Deze verhoging is afgescheiden van de routonda door middel van een geborstelde messing leuning ingelaten in de vloer. Hier is een fysieke afscheiding afgescheiden niet nodig. Ook het detail van Van der Steur is hier anders. De plint wordt omhooggewerkt tot het nieuwe niveau waar een nieuwe leuning in de vloer is ingewerkt.

De vloer van het nieuwe niveau is identiek aan de bestaande vloer waardoor deze ingreep zich bijna onzichtbaar invoegt in het bestaande gebouw.

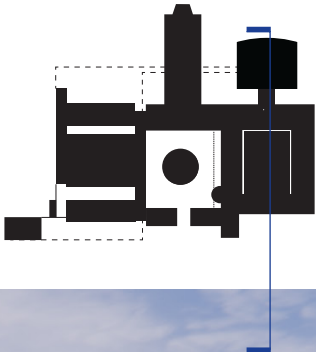

Hannemazaal

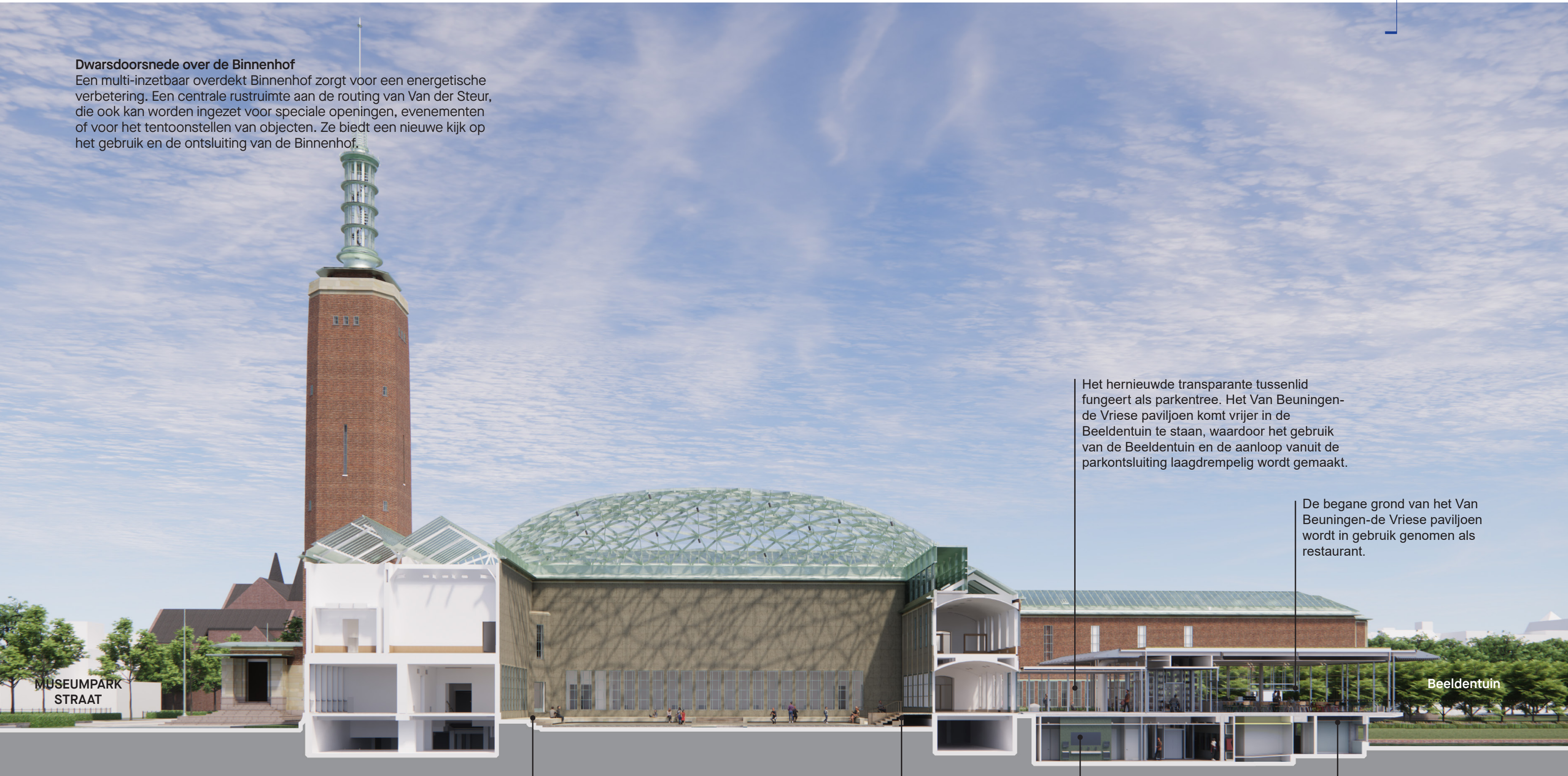
De Hannemazaal wordt ontdaan van latere toevoegingen. De oorspronkelijke afwerkingen zijn helaas verloren gegaan. De nieuwe invulling is gebaseerd op de originele opzet en materialisering uitgelijnd op logische nieuwe hoogtes. Behalve de ophoging van de vloer die nodig is voor thermische verbeteringen is de ruimte weer in zijn volledige hoogte te ervaren. Vier treden over de gehele breedte van de Hannemazaal overbruggen het hoogteverschil naar Bodon. Een platformliftje voor de trap geeft de integrale toegankelijk van de zaal.

Overdekt Binnenhof

Dwarsdoorsnede over de Binnenhof
Een multi-inzetbaar overdekt Binnenhof zorgt voor een energetische verbetering. Een centrale rustruimte aan de routing van Van der Steur, die ook kan worden ingezet voor speciale openingen, evenementen of voor het tentoonstellen van objecten. Ze biedt een nieuwe kijk op het gebruik en de ontsluiting van de Binnenhof.

MUSEUMPARK
STRAAT

De karakteristieke vertrapping van de Binnenhof blijven behouden.

Een toegankelijk Binnenhof wordt geborgd door de toevoeging van nieuwe hoogteverschil overbruggende elementen.

Het hernieuwde transparante tussenlid fungeert als parkentree. Het Van Beuningen-de Vriese paviljoen komt vrijer in de Beeldentuin te staan, waardoor het gebruik van de Beeldentuin en de aanloop vanuit de parkontsluiting laagdrempelig wordt gemaakt.

De begane grond van het Van Beuningen-de Vriese paviljoen wordt in gebruik genomen als restaurant.

Beeldentuin

Jas, tas en plas direct ontsloten via het hernieuwde tussenlid en inzetbaar voor museum-, evenementen- en restaurantbezoekers.

Productiekeuken staat in directe verbinding met de nieuwe logistieke corridor en het restaurant.

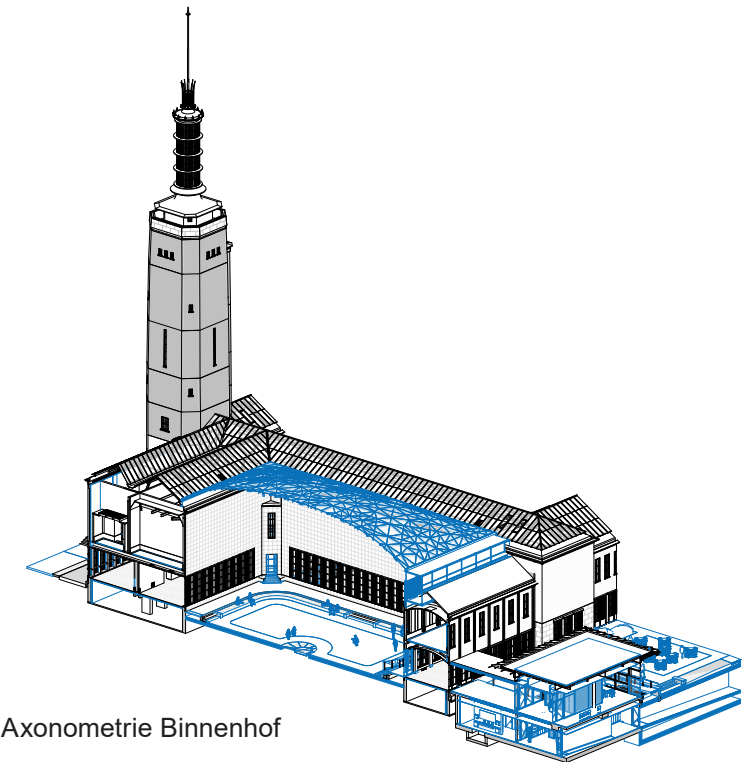
Binnenhof als rustruimte en voor evenementen

De overdekte buitenruimte van de Binnenhof krijgt een nieuwe multi-inzetbare programmering, waardoor een exploitabel-technisch interessante ruimte wordt toegevoegd aan het museumensemble.

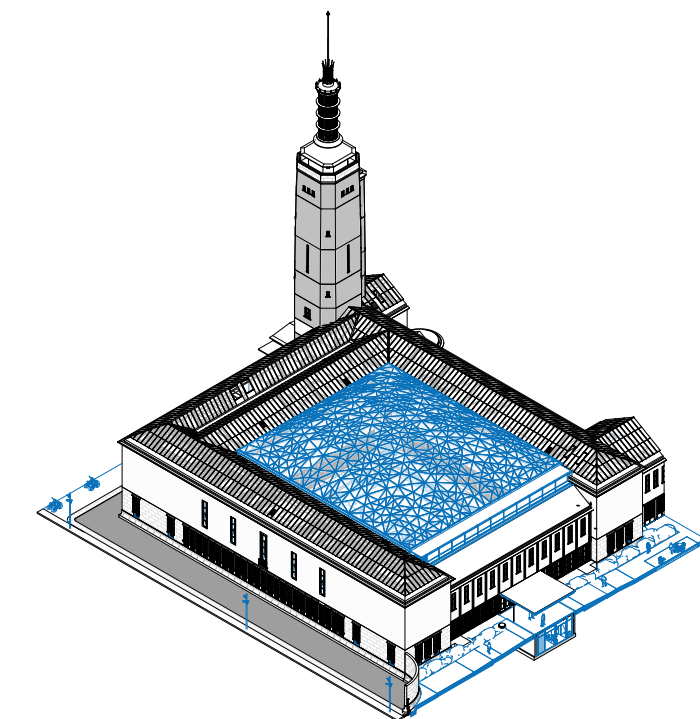
De Binnenhof wordt gevormd door een kolomloze koepel dragend via een staalconstructie op de bestaande wanden van Van der Steur. Het dakpatroon is geïnspireerd op de bestaande koepel in de Directievlugel van Van der Steur. Het vijfhoekig patroon is gerepeteerd en vormt een nieuw patroon over de Binnenhof.

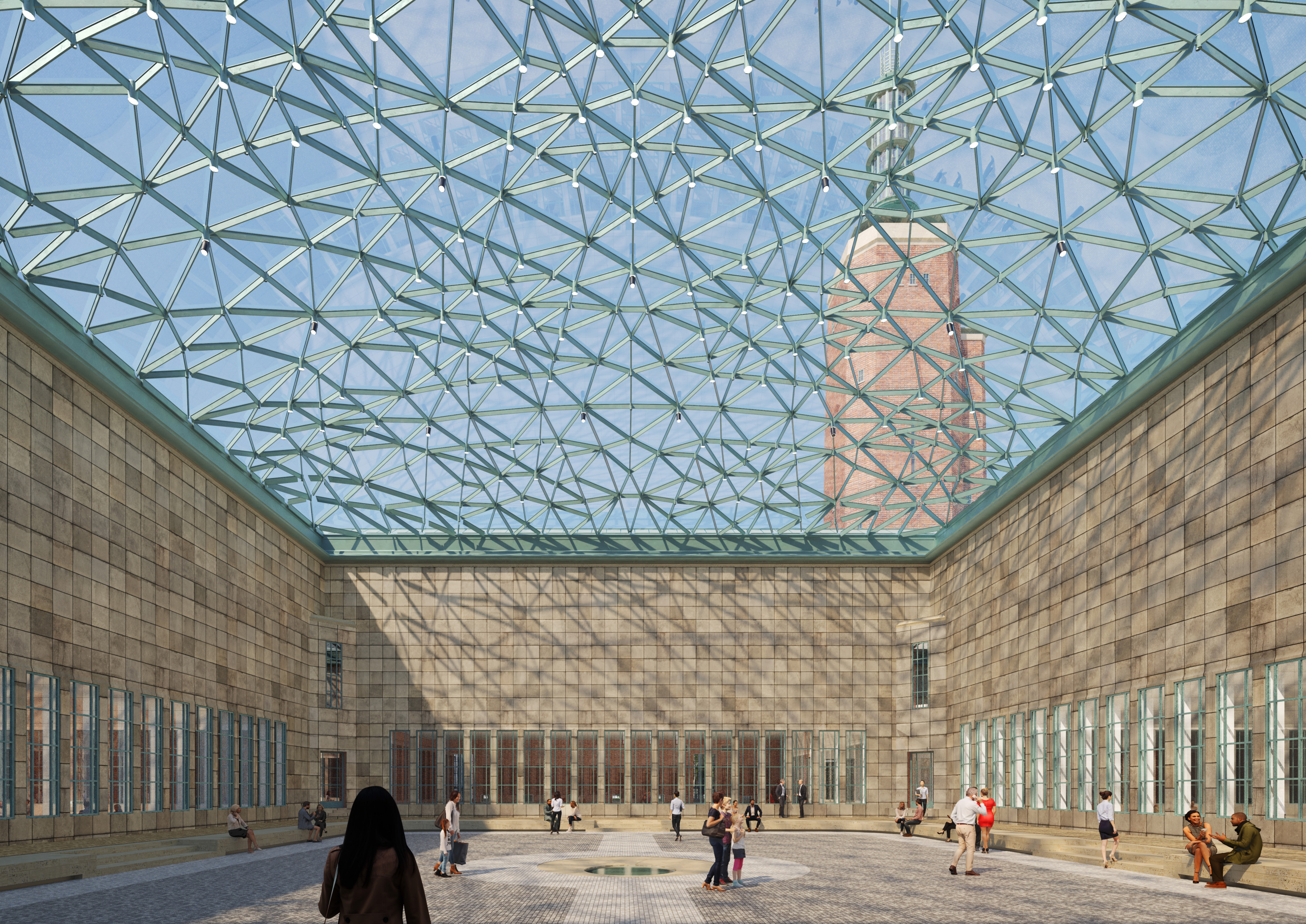
Bestaande koepel in Directievlugel van Van der Steur

Axonometrie Binnenhof

Axonometrie Binnenhof

Binnenhof

Tijdens de openingsuren van het museum is het een rustplek voor het museum. Het biedt bezoekers even de kans om te zitten en te genieten van de plek en van wat ze allemaal gezien hebben. Ze kunnen even een pauze nemen en zich oriënteren op de rest van het museumbezoek. Het kan zijn dat deze ruimte ook tijdelijk gebruikt wordt voor een tentoonstelling die de hoeveelheid daglicht toelaat. Buiten openingstijden is de ruimte flexibel inzetbaar voor evenementen die aansluiten bij het karakter van het museum. Hierbij valt te denken aan klassieke concerten, ligconcerten en presentaties.

Dit programma vraagt om een stenige, introverte invulling van de Binnenhof, waarin het monumentale verhoogde bordes zichtbaar blijft en getransformeerd wordt tot een zitelement. De vloer bestaat uit verschillende tinten graniet: gelig op het perron en twee tinten grijs voor de tekening van de tuin. De fontein wordt verzonken in de vloer van het lager gelegen gedeelte. Aanvullende hellingbanen zijn toegevoegd om de Binnenhof vanuit de Tuinkamer integraal toegankelijk te maken.

Door het dak net boven het bijzondere gootdetail van de vleugels van Van der Steur te plaatsen blijven de gevels en het karakter van de ruimte in tact. Het dak sluit aan bij de geoxideerde koperen daken van Van der Steur. De interventie is integraal uitgewerkt door het adviseursteam. Akoestische voorzieningen zijn verwerkt in de vloer en zonwering wordt voorzien door zonwerendglas in het dak. De ruimte op het lagere bouwvolume biedt kans voor acoustiek, ventilatie en speciale verlichting.

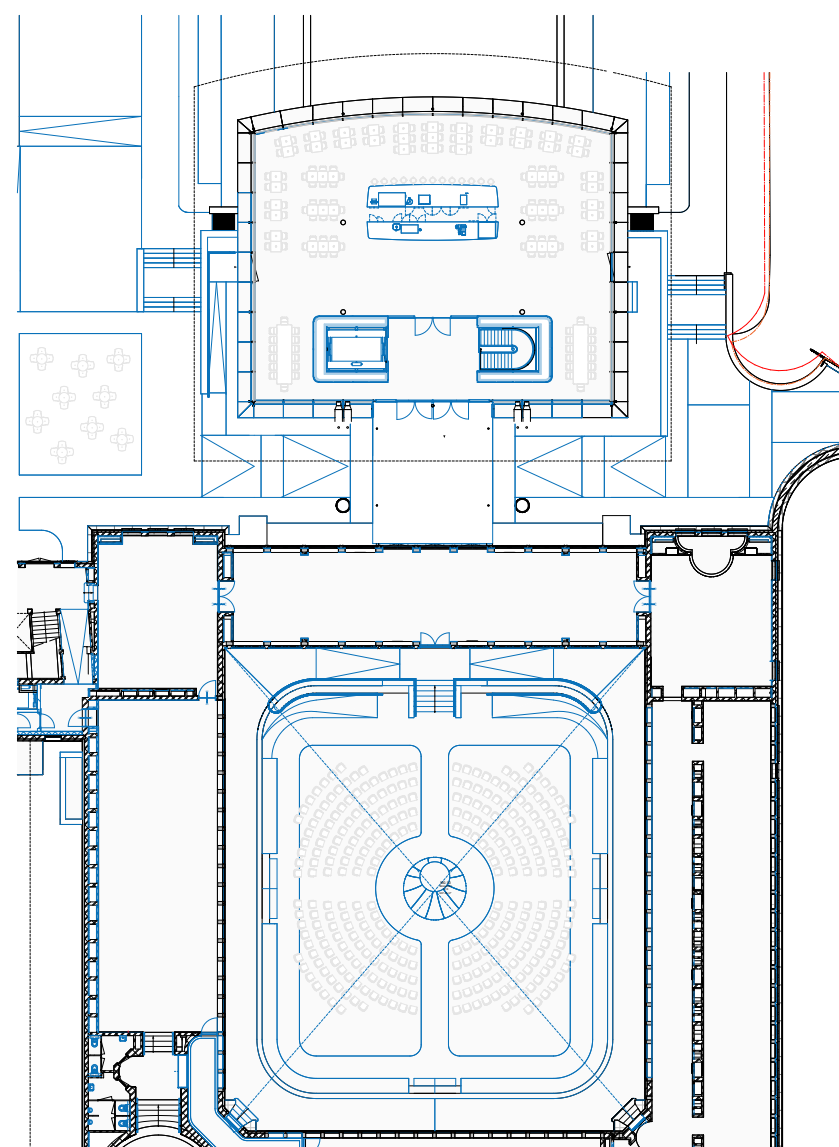

Binnenhof richting tuinzaal

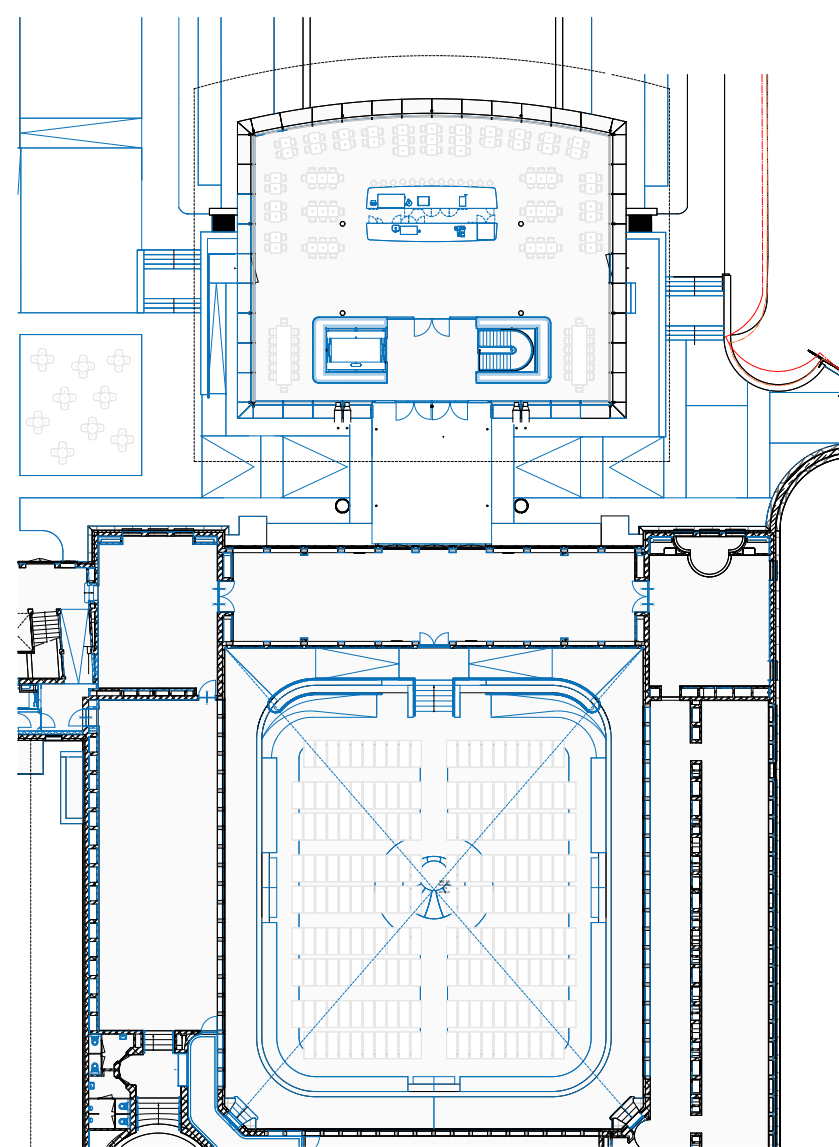

Binnenhof richting toren

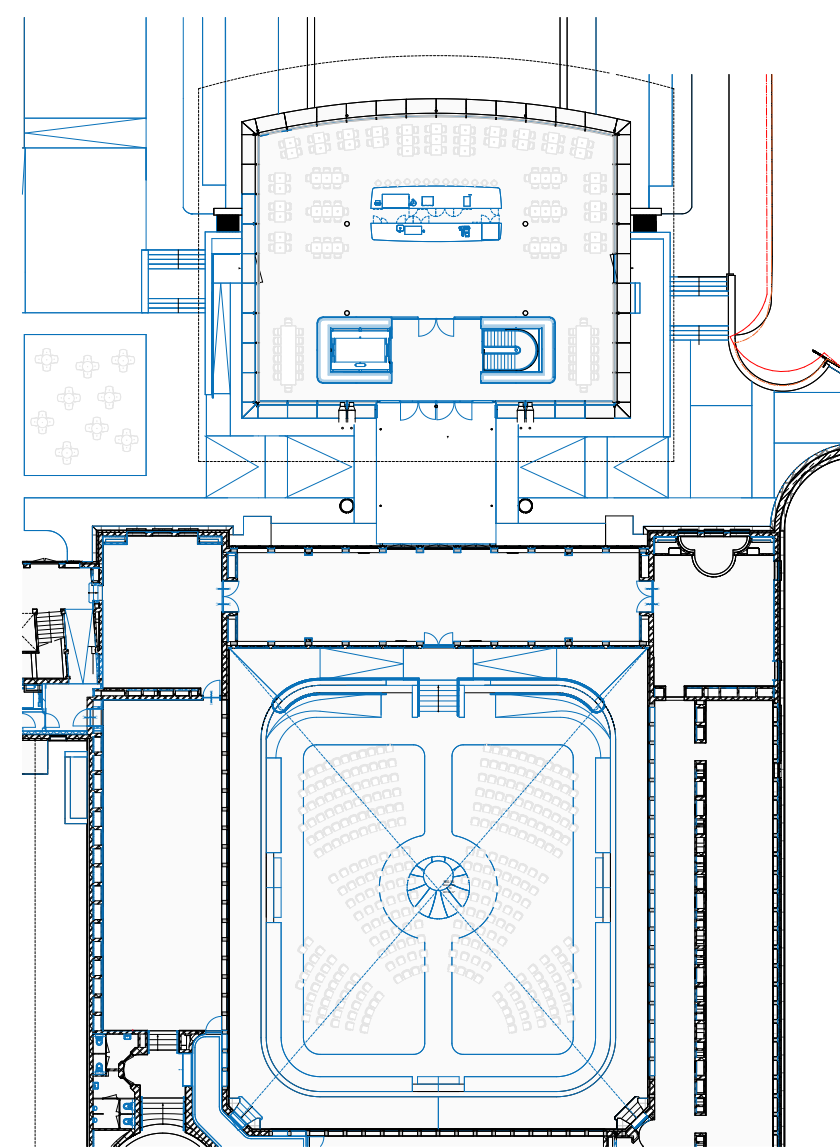
Multifunctioneel gebruik in de Binnenhof

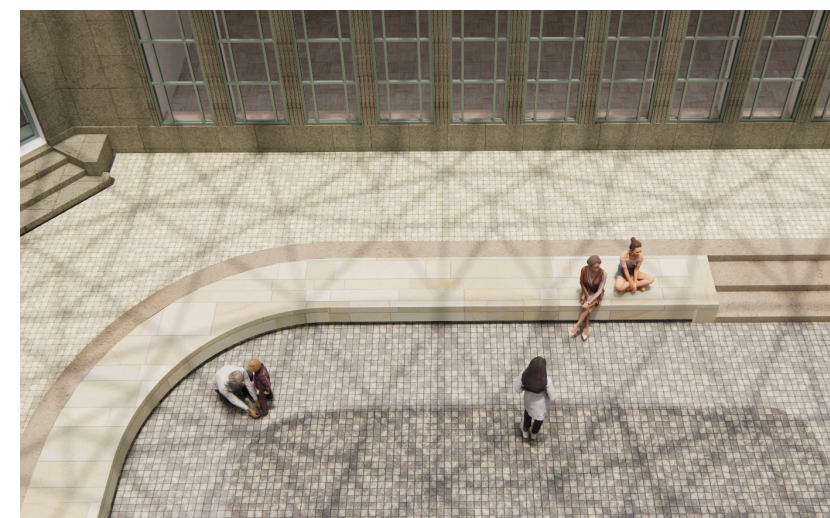
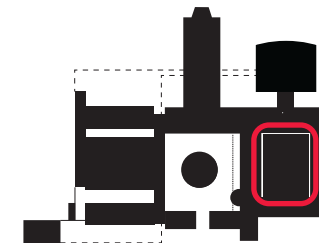
inrichting klassieke muziek
300 personen

inrichting ligconcert
170 personen

inrichting presentatie
300 personen

Binnenhof tijdens openingsuren museum met in achtergrond tuinzaal

Van Beuningen-de Vriese Paviljoen

Het tuinpaviljoen wordt het restaurant van het museumensemble. Zowel Front of House als Back of House vinden hier een plek binnen de contouren van het Van Beuningen-de Vriese paviljoen, inclusief een zelfstandig toegankelijke toiletgroep en garderobe. In het souterrain komt de productiekeuken, uit het zicht van bezoekers en rechtstreeks verbonden met het loading dock via een logistieke tunnel.

Het paviljoen behoudt zijn karakteristieke vliesgevel. Het glas wordt vervangen door zonwerend glas, waardoor het gebouw lichter oogt dan met de huidige jaloezieën. Deze worden gerestaureerd en permanent bevestigd. Op het dak komt een sedumbedekking, die vanuit de verdiepingen van Van der Steur en het Depot een aantrekkelijk groen uitzicht biedt.

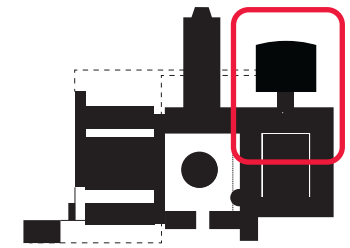
De verbinding tussen het paviljoen en de tuinzaal bestaat enkel uit de overkapping. Daardoor oogt de doorgang transparanter en komt het oorspronkelijke idee – een losstaand volume tussen de bestaande gebouwen – sterker tot zijn recht. Bovendien ontstaat er een vanzelfsprekende toegang tot de beeldentuin. Onder de overkapping bevinden zich de nevenentree van het museum en de ingang van het restaurant. Om het comfort van de oversteek te verhogen in koude en natte dagen wordt nog verder onderzocht.

Met de verplaatsing van het trappenhuis en de lift is de verbinding open geworden. Tegelijkertijd wordt de as van de Binnenhof naar de Museumtuin opnieuw geopend.

Van Beuningen-de Vriese collectie

Van Beuningen-de Vriese Paviljoen

In het paviljoen zijn de bestaande trap en nieuwe lift opgenomen in een transparant volume van vitrines, waarin een deel van de Van Beuningen-de Vriese collectie wordt gepresenteerd. Zo wordt de collectie opnieuw een zichtbaar en vanzelfsprekend onderdeel van de bezoekerservaring.

Midden in het paviljoen staat de bar, die de bezoeker direct bij binnenkomst verwelkomt. Het uitzicht over de bar valt meteen op en vormt een uitnodigend middelpunt. De zitplaatsen zijn rondom de bar gegroepeerd, waardoor de grote ruimte intiemmer aanvoelt en iedereen kan genieten van het uitzicht.

Binnenkomst naar restaurant in as tussen Binnenhof en Beeldentuin

Transparante trap en lift met geïntegreerde vitrine voor collectie Van Beuningen-de Vriese

Van Beuningen-de Vriese Paviljoen

Iconisch voor het souterrain van het paviljoen zijn de vitrines, ontworpen door Wim Crouwel in samenwerking met Hubert-Jan Henket. In het bestaande gebouw definiëren deze vitrines de publieke ruimte van het souterrain. Dit concept is overgenomen om de nieuwe, verkleinde publiek toegankelijke ruimte vorm te geven. De bestaande vitrines worden hergebruikt en waar nodig verplaatst. Tegelijkertijd wordt hun functionaliteit opgewaardeerd, zonder de oorspronkelijke uitstraling van het ontwerp aan te tasten. Zo worden de vitrines gebruiksvriendelijker, terwijl de gesloten onderzijde dienst doet als lockerlade.

Bestaande trap ontworpen door Hubert-Jan Henket wordt centraal geplaatst in de publieke ruimte van het souterrain.

De originele vitrines worden verbeterd voor gebruik en definiëren de publieke ruimte van het souterrain.

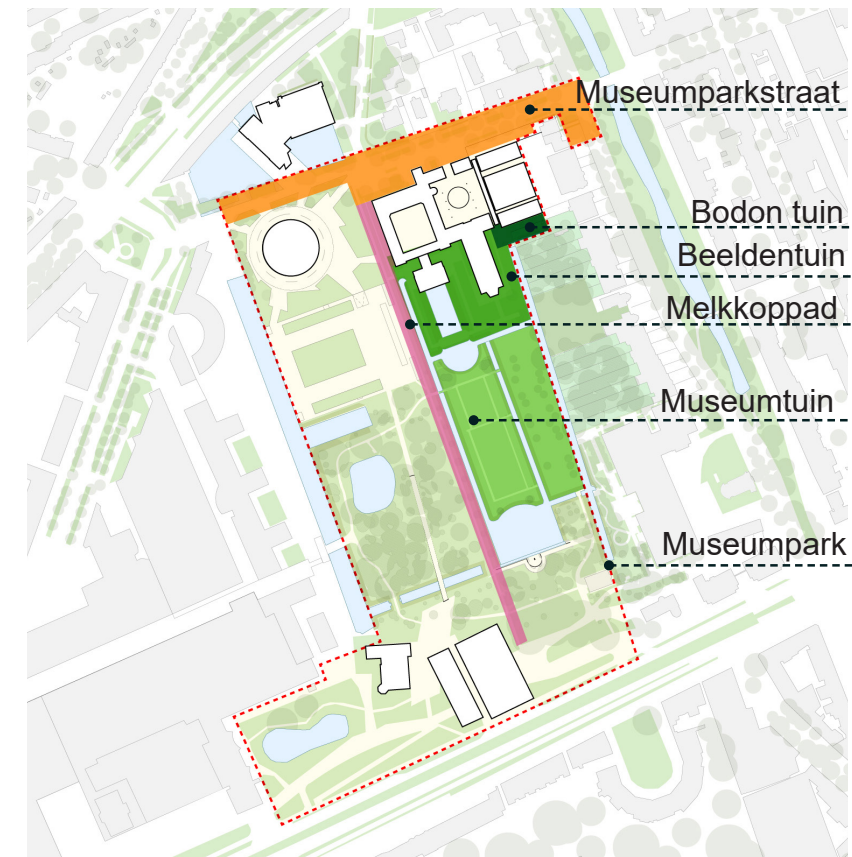

Ambitie Museumtuin

De Museumtuin is in 1935 door Van der Steur ontworpen en vormt samen met het museumgebouw één Rijksmonumentaal ensemble. Voor het opstellen van een integraal inrichtingsplan voor de Museumtuin, van gevel museum tot en met het G.J. de Jongh monument is het ambitiedocument opgesteld. Het ambitiedocument geeft de opgave en de ambities voor de museumtuin weer. De volgende ambities die raakvlak hebben met de Beeldentuin zijn in concept opgesteld:

- In de loop der tijd heeft er een versobering van de tuininrichting plaatsgevonden. Daarnaast ondervindt de tuin veel gevolgen van verzakkingen. De cultuurhistorisch waardevolle elementen dienen gekoesterd te worden, gerespecteerd en eventueel versterkt. De dominante tijdslaag in het ontwerp is Van der Steur. Belangrijk is om de uitgangspunten van het Van der Steur ontwerp zoveel mogelijk te behouden en te versterken waarin de inpassing van het hedendaags gebruik mogelijk is. Denk hierbij aan rolstoeltoegankelijkheid, veiligheid, biodiversiteit, toekomstbestendigheid, en dergelijken.
- Er is de ambitie om de Beeldentuin meer toegankelijk te maken, ook voor wie geen museumkaartje heeft gekocht. Door een brug kan de Museumtuin met de Beeldentuin verbonden worden.
- Hoe en wanneer de Beeldentuin wel gesloten wordt voor publiek zal verder uitgewerkt worden.
- Vergroten van de biodiversiteit, ecologische verbindingen versterken.

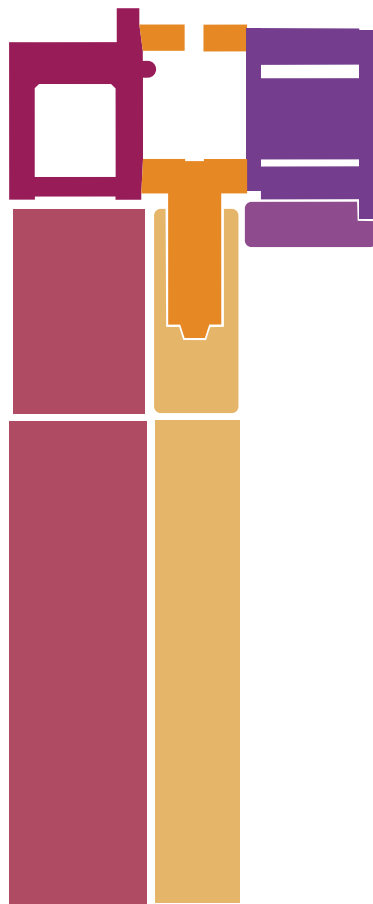
- Het versterken van de verblijfsfunctie van de Museumtuin.
- Mogelijkheid tot permanente of tijdelijke kunst in de Museumtuin wordt in de vervolgfase verder uitgewerkt met betrokkenheid van andere kunstinstellingen.
- De tuin moet voor iedereen toegankelijk zijn, dat betekent ook dat de fysieke toegankelijkheid en begaanbaarheid van de openbare ruimte verbeterd dient te worden.
- Het tuinontwerp moet de wisselwerking tussen het paviljoen en de Museumtuin versterken, zodat het paviljoen bijdraagt aan een grotere verblijfskwaliteit van de Museumtuin.
- Voor de samenhang en relatie tussen het openbare deel en het besloten deel van de Museumtuin is het van belang dat beide onderdelen op eenzelfde wijze onderhouden en beheerd worden.

De Museumtuin

Het Museumensemble

De Museumtuin en het G.J. de Jonghmonument kennen een heldere opzet met het Museum Boijmans Van Beuningen. Het Van der Steur gebouw kent een prachtige symmetrische opzet welke voorgezet wordt in de Museumtuin. Het later toegevoegde Bodon had als uitgangspunt om in symbiose samen te gaan met het Van der Steur gebouw. De Bodon-vleugel ligt in lijn met de bomenrijke tuinen van de Westersingel, maar vormt wel een eenheid met de Beeldentuin. De groene inrichting, expositie van beelden en het in waarde laten van symmetrie sluiten goed aan bij de Beeldentuin.

Ensemble Museumtuin waarbij ieder bouwdeel zijn reflexctie kent

Waarborgen monumentale waarde

De monumentale elementen van de Beeldentuin worden behouden en waar mogelijk versterkt. Hoogteverschillen (komvormige taluds) en de symmetrische, lineaire opzet vormen de basis van de Beeldentuin.

Als onderdeel van de Museumtuin is het belangrijk zichtrelaties en doorlopende routes te creëren. Een nieuwe parkbrug verbindt het Museumtuin met de Beeldentuin. Daarnaast stellen we voor de haag in de Beeldentuin te verwijderen en volgens het beplantingsplan van Van der Steur bomenrijen te introduceren aan weerszijden van de vijver. Het zicht op de Beeldentuin wordt hierdoor hersteld en nodigt uit om de tuin te bezoeken.

Toegankelijkheid

Door de paden in de Beeldentuin met een brug te verbinden met het Museumpark, wordt de Beeldentuin toegankelijk. Daarnaast wordt de poort naar het Van Beuningen-de Vriese paviljoen weer geopend

Beeld Beeldentuin jaren 40

waardoor tuin en paviljoen een grotere rol gaan spelen in het Museumpark. De tuin wordt in expositie een verlengstuk van het museum. Een aantal beelden zal weer terug geplaatst worden, op andere plekken is plaats voor het tentoonstellen van nieuwe beelden. De Beeldentuin wordt voor de nacht weer afgesloten, zodat de veiligheid van de beelden kan worden gewaarborgd.

Rondom het paviljoen worden hoogteverschillen opgelost met overzichtelijke hellingbanen. De taluds worden hersteld evenals de borders en randen van de vijver. Twee extra trappen worden geïntroduceerd, naar ontwerp principe en materialisatie van Van der Steur, om de hoogteverschillen met hellingbanen in te kunnen passen. Tevens integreren we een terras aan de oostzijde van het Van Beuningen-de Vriese paviljoen.

Logistieke corridor

Aan de zuidzijde van het Bodon-gebouw, boven het logistiek centrum, wordt een nieuwe tuin voorgesteld. Deze kijktuin biedt ruimte voor het plaatsen van kunst en draagt bij aan de museale ervaring en groenbeleving. De tuin is ontoegankelijk. Het verdere verloop van de logistieke corridor is dermate ingepast dat het niet zichtbaar is in de Beeldentuin en geen afbreuk doet aan de monumentale esthetische waarde van de tuin. Enig knelpunt is een momentale trap die opgeschoven dient te worden. Het draagvermogen van de logistieke corridor bedraagt 10kn de m2 waardoor het de mogelijkheden van het plaatsen van kunst zo min mogelijk belemmerd.

Toegankelijkheid

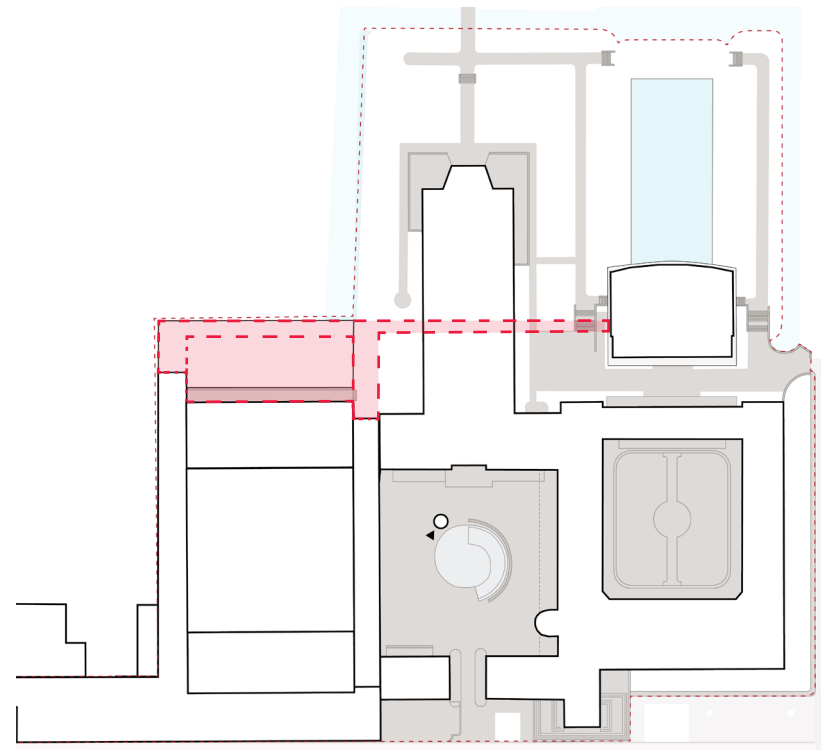
Logistiek

De inpassing van het logistiek centrum heeft met name zijn impact aan de zuidzijde van Bodon. De watergang met aangrenzend parkeerterrein maken plaats voor een groen uitzicht vanuit Bodon. Op gelijke hoogte met het bordes wordt het logistiek centrum gerealiseerd, voorzien van een groendak. Dit dak biedt ruimte voor een gevarieerde beplanting met vaste planten en heesters, wat zorgt voor een aantrekkelijk groen aanzicht. De ondergrondse corridor die vanuit het logistiek centrum loopt, zal niet zichtbaar worden in de beeldentuin.

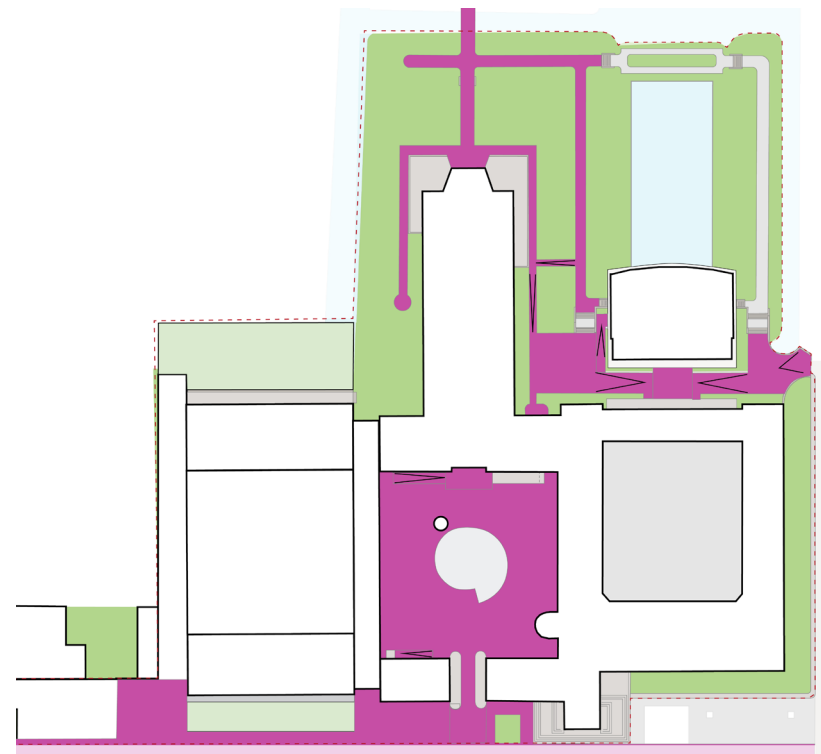
Toegankelijkheid

De nieuwe entree naar het Van Beuningen-De Vriese paviljoen vraagt om een zorgvuldige aanpak van de hoogteverschillen, zodat zowel het paviljoen als de beeldentuin goed rolstoeltoegankelijk zijn. Oorspronkelijk vormde een breed, trapsgewijs bordes de overgang van het museum naar de tuin, met trappen naar paden en een zitplek bij de vijver.

Met de komst van het paviljoen zijn delen van het bordes en de trappen verdwenen. Het paviljoen sluit qua vloerhoogte aan op het museumniveau, waardoor er een hoogteverschil van circa 1 meter ontstaat tussen het Melkkoppad en het paviljoen. Door twee hellingbanen naar de entree en enkele inpassing in het bestaande padennetwerk wordt het overgrote deel van de beeldentuin toegankelijk voor rolstoelgebruikers.

Logistiek centrum met logistieke corridor

Toekomstige entrees en rolstoeltoegankelijkheid. alle paarse zones zijn rolstoeltoegankelijk

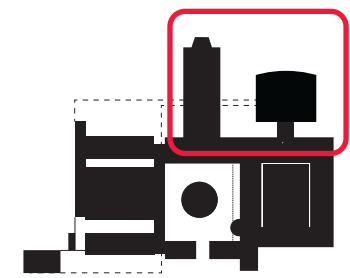
Beeldentuin met vele trappen van Van der Steur

Beeldentuin met bordes van Van der Steur

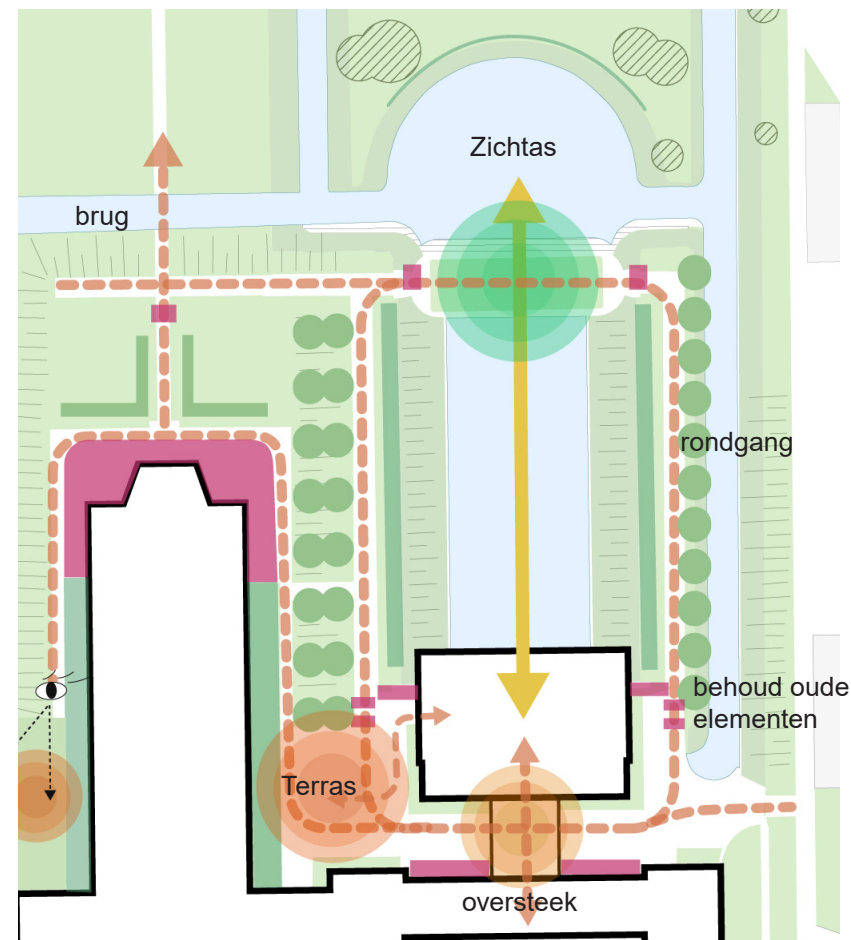

Buitenruimte Van Beuningen-de Vriese paviljoen

Uitgangspunten ontwerp:

- Toegankelijk vanaf het Melkkoppad;
- toegankelijk vanaf de Museumtuin middels een brug die afgesloten wordt tijdens de nacht.
- het respecteren van de cultuurhistorische elementen;
- ruimte bieden voor het inpassen van kunst;
- relatie Van der Steur - Van Beuningen-de Vriese paviljoen - Museumtuin versterken;
- het paviljoen als 'zwevend' gebouw in het landschap;
- verhogen van het terrein ten bate van verzakkingen en het herstellen van taluds;
- verrijken en versterken symmetrie met beplanting waarbij het originele ontwerp van Van der Steur handvaten geeft.
- terugbrengen terras aangrenzend aan paviljoen van minimaal 40m²;
- korte looproute personeel met zo min mogelijk obstakels, vanuit de keuken naar het terras;
- inpassing ondergrondse logistiek;
- rolstoeltoegankelijk maken van de Beeldentuin en het paviljoen;
- rondwandeling om de vijver mogelijk maken.

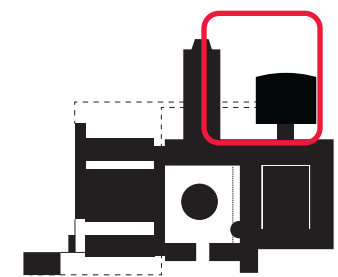
conceptmatige weergave inrichting Beeldentuin rondom het paviljoen

Beeldentuin direct na aanleg

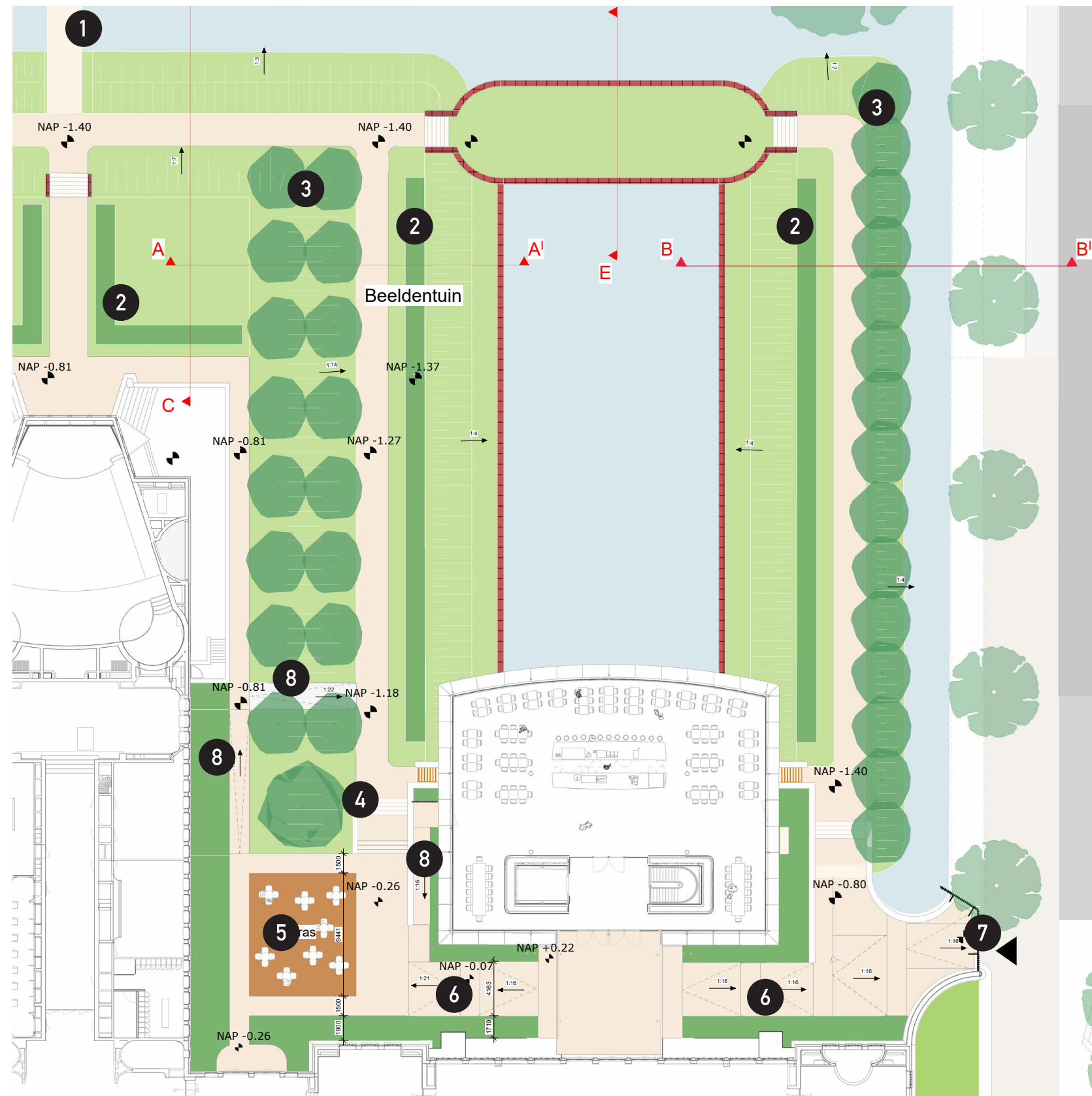
Buitenruimte Van Beuningen-de Vriese paviljoen

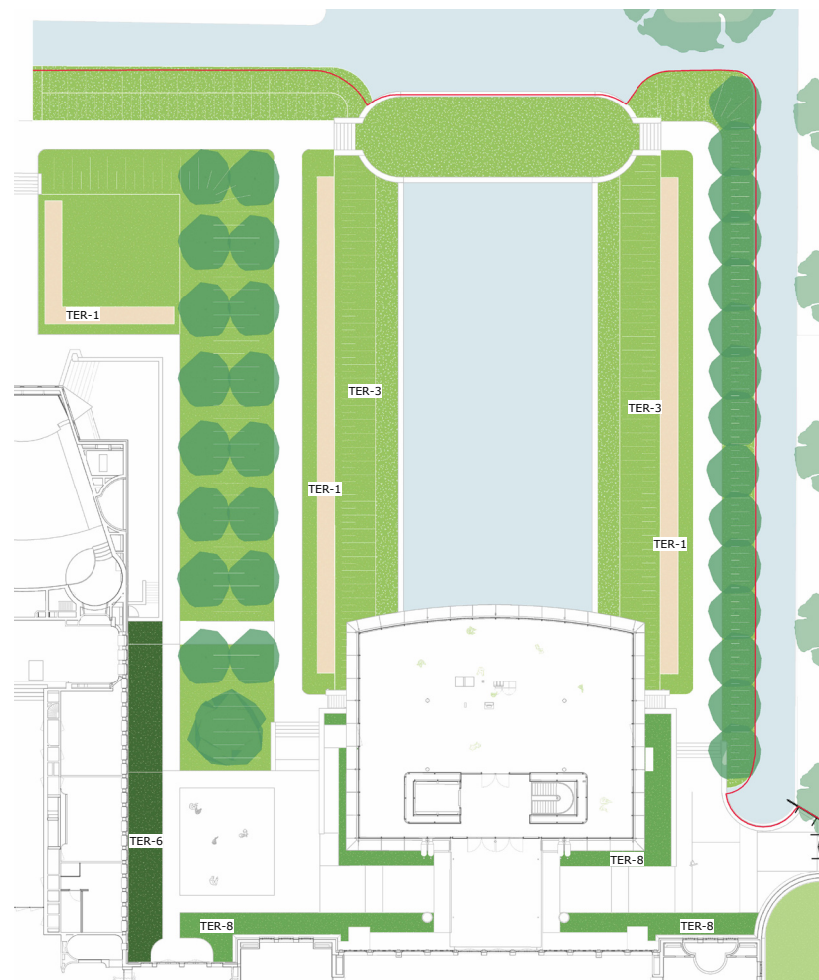
Met de bouw van het Van Beuningen-de Vriese paviljoen is veel verloren gegaan van de oorspronkelijke trappartijen en zitplek bij de vijver. In Van der Steur zijn ontwerp trapte het landschap af naar verschillende niveaus. Om het hoogteverschil rolstoeltoegankelijk te maken met respect voor de ontwerpgedachten van Van der Steur, bracht de nodige puzzel met zich mee. Met het introduceren van brede hellingbanen en het inpassen van een extra trap aan weerszijden van het paviljoen, kan een groot deel van de Beeldentuin en de entree naar het paviljoen rolstoeltoegankelijk worden. Bezoekers kunnen straks rond de vijver en het paviljoen lopen. Het terras ligt op een lager niveau dan het paviljoen. Middels een hellingbaan aan de terraszijde kan het personeel eenvoudig het terras bedienen.

Met het inpassen van de logistieke corridor dient een monumentale trap 1.40m opgeschoven te worden. Met het ophogen van het terrein is er voldoende dekking om de corridor landschappelijk netjes in te passen waarbij er geen afwijkende hoogteverschillen in het landschap ontstaan.

1. nieuwe brug
2. nieuwe plantenborders
3. nieuwe bomenrijen
4. bestaande trap opgeschoven + nieuwe trap
5. terras, opgehoogd maaiveld
6. brede hellingbanen naar paviljoen
7. entree Melkkoppad
8. nieuwe hellingbanen

Beplantingsoverzicht Van Beuningen-de Vriese paviljoen

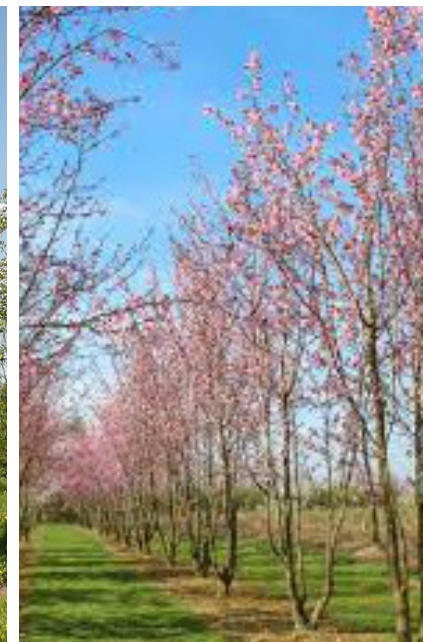
- Mix van vaste planten in plantvakken
- Bodembedekkende vaste planten en heesters
- Heesterbeplanting
- Bloem- en kruidenrijk gras

De groeninrichting is gebaseerd op het oorspronkelijke ontwerp van architect Van der Steur. De rijen kleine fruitbomen worden bij benadering opnieuw aangeplant, evenals een aantal plantvakken die de lineaire structuur van het ontwerp versterken. De invulling van de plantvakken is geïnspireerd op historische foto's uit de jaren '50 en '60, waarop weelderige en kleurrijke beplanting te zien is die ogenschijnlijk willekeurig door elkaar staat. Om dit karakter te benaderen, combineren we inheemse soorten met sterke vaste planten in compacte vakken, beplant met 'strooigoed'. Op deze manier ontstaat een levendig, beheersbaar geheel dat zowel ecologisch waardevol is als visueel aansluit bij het oorspronkelijke beeld.

Bij de selectie van heesters en vaste planten is zorgvuldig rekening gehouden met de specifieke plantomstandigheden, zoals zon- en schaduwligging, groeihoogte, onderhoudsgemak en het vermijden van giftige bestanddelen. De gekozen beplanting biedt een lange en gevarieerde bloeiperiode, waardoor insecten het hele jaar door – van het vroege voorjaar tot in het late najaar – voedsel kunnen vinden. De bloei start in de eerste maanden van het jaar met soorten als Helleborus en Corylopsis, gevolgd door onder andere Ajuga en Epimedium. In de maanden mei tot en met september toont de tuin een rijk palet aan kleuren en texturen, dat in oktober en november wordt afgesloten met de bloei van herfstasters, Hedera en Mahonia. Wintergroene soorten zorgen het hele jaar door voor structuur en volume in de beplanting. Ongeveer 50% van de geselecteerde soorten is inheems, waarmee zowel de ecologische waarde als de biodiversiteit wordt versterkt.

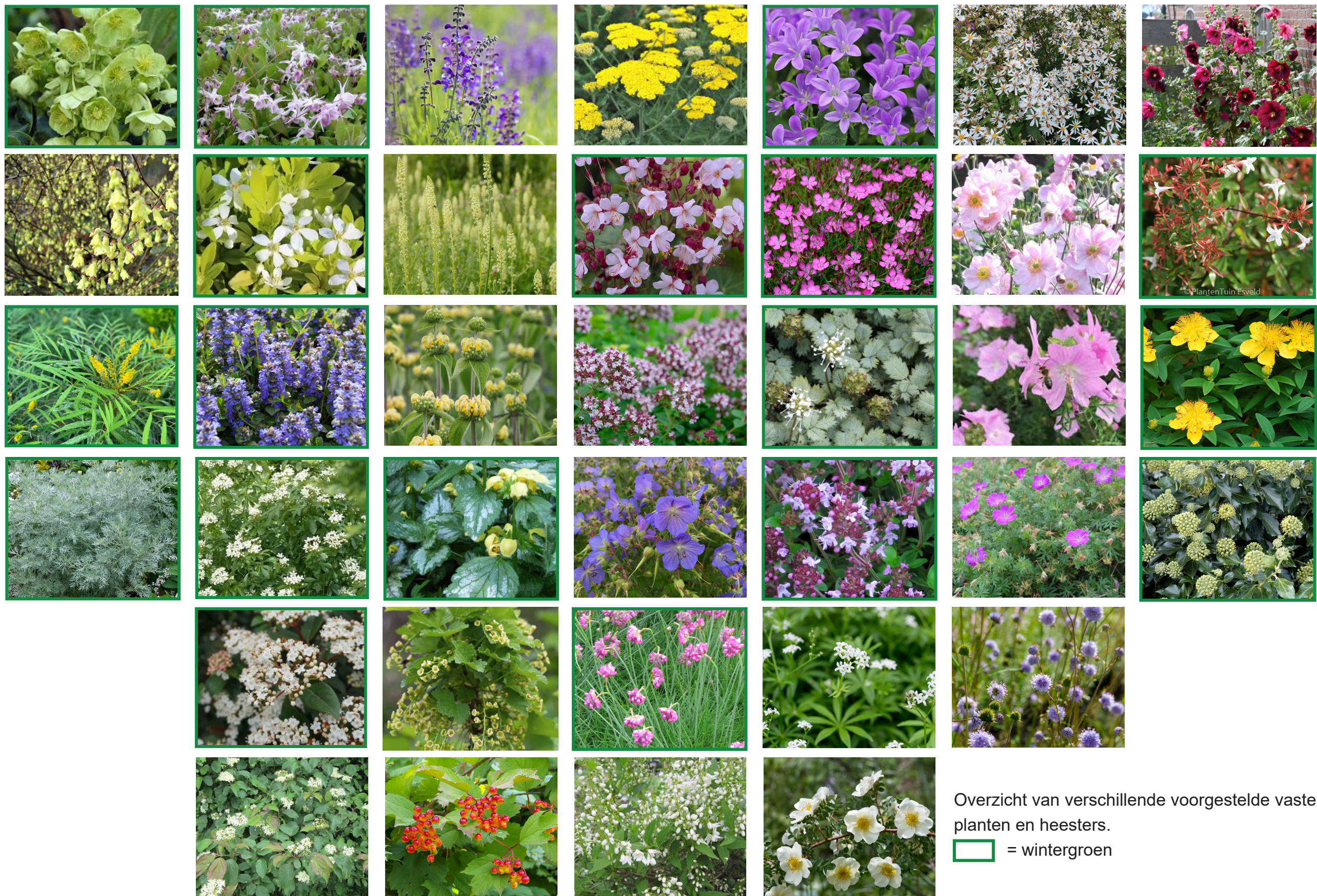
Aan de zijde van het Melkkoppad wordt de bestaande haag vervangen door vaasvormige, meerstammige Prunussen. Met een plantafstand van vier meter kunnen de bomen uitgroeien tot een dichtbeplante rij van weelderig groeiende fruitbomen.

Aan de overzijde wordt een dubbele rij plukappels voorgesteld. Het museum heeft de ambitie om de geoogste appels op uiteenlopende manieren te verwerken en aan bezoekers aan te bieden.

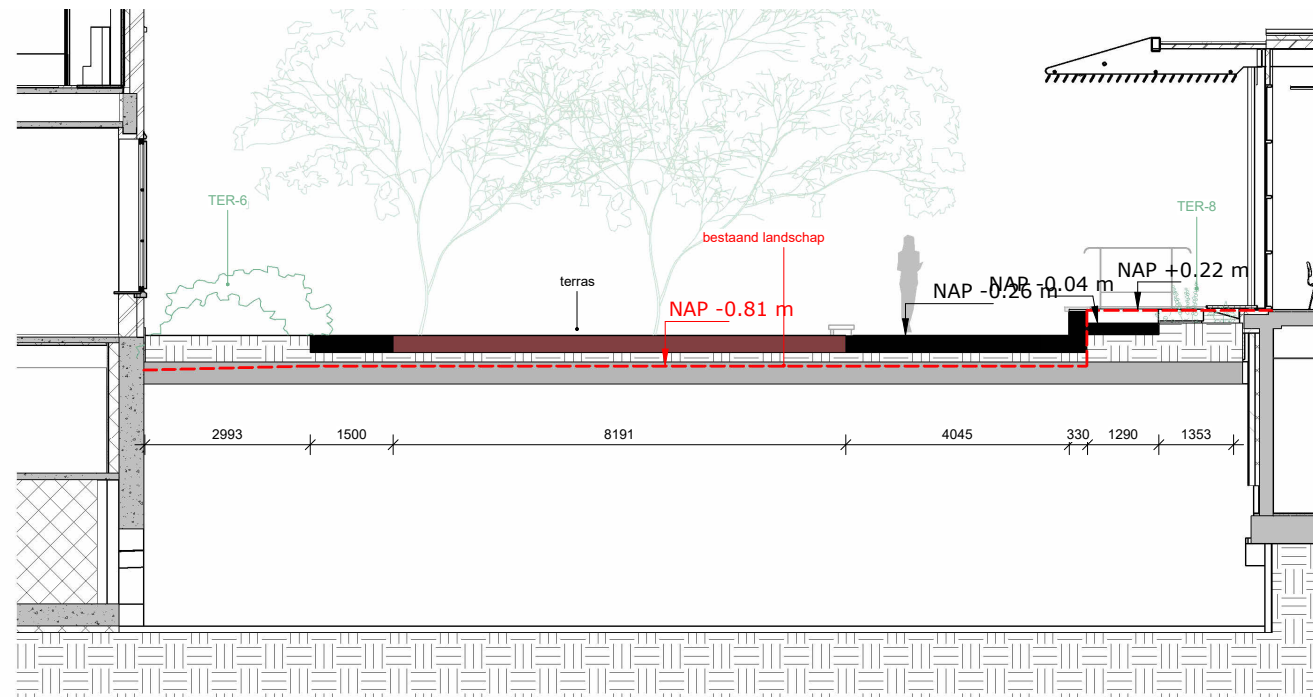
Malus domestica 'Elstar'

Prunus sargentii 'Rancho'

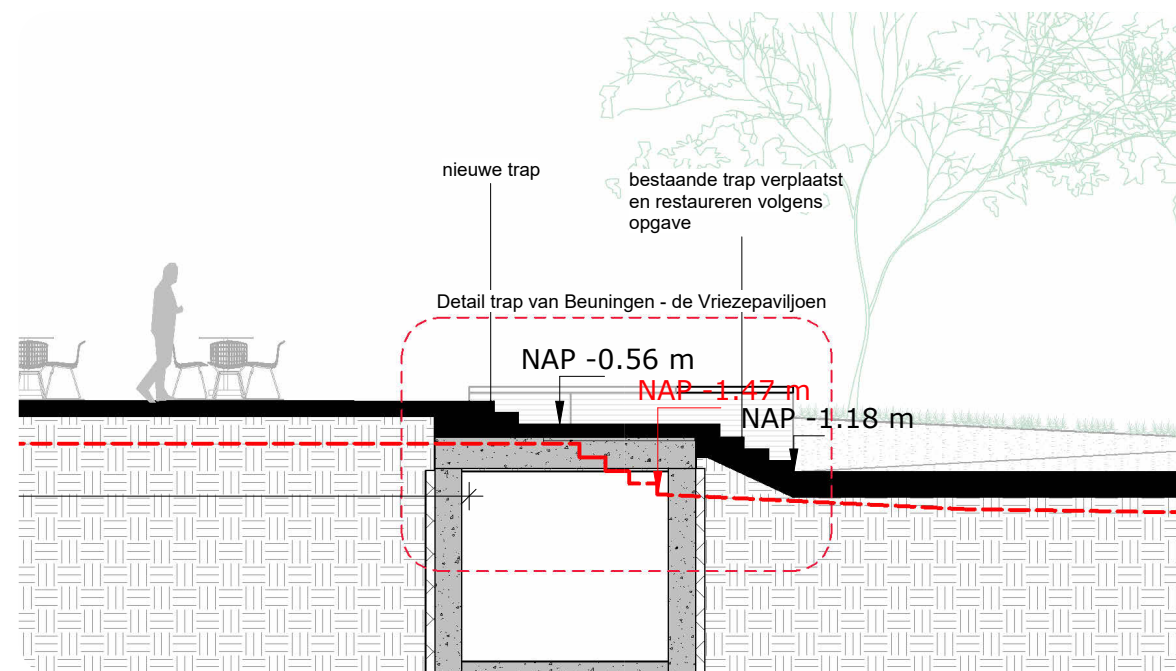
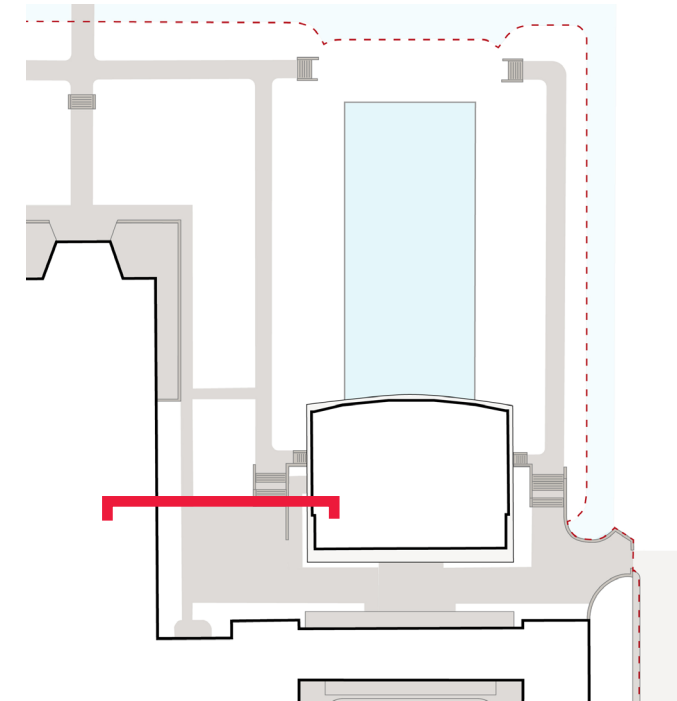

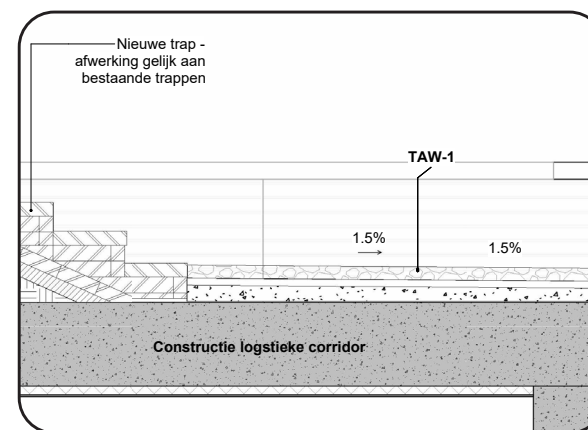
Doorsnedes logistieke corridor

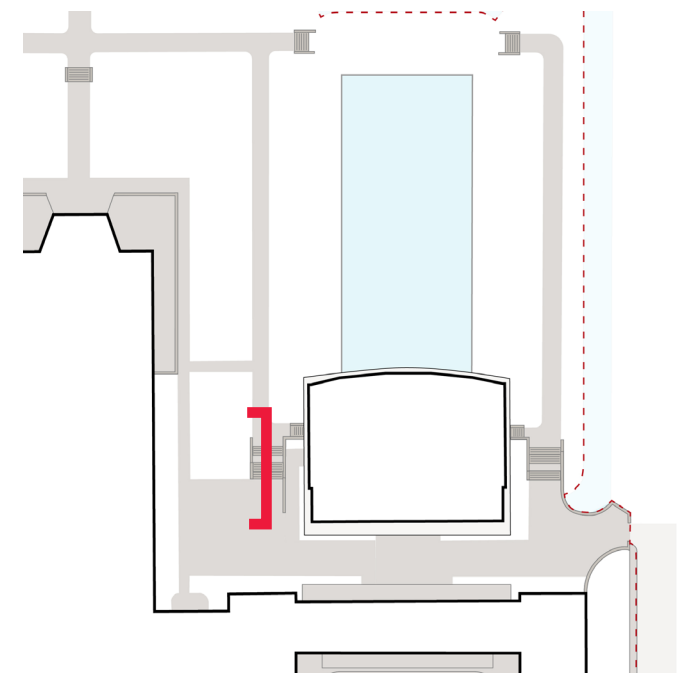
Lengtedoorsnede van de logistieke corridor met opbouw. In rood het huidige maaiveld

Doorsnede logistieke corridor versus bestaande en nieuwe trap

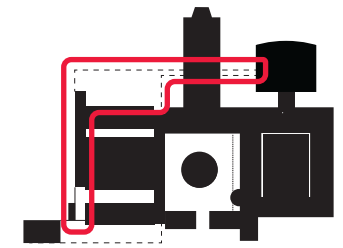
detail trap van Beuningen - de Vriesepaviljoen

Dwarsdoorsnede logistieke corridor. Met het inpassen van de corridor dient een monumentale trap 1.40m opgeschoven te worden. In rood de huidige situatie, in grijs de opgeschoven trap en nieuwe trap, in blauw de logistieke corridor.

Nieuw loading dock

Het nieuwe loading dock is terugliggend geplaatst aan de oostzijde van Bodon en wordt aan de Museumparkstraat afgesloten met een schuifpoort. Binnen de poort is ruimte voor twee vrachtwagens, waarvan één in een gesloten sluis. Een goederenlift verbindt het loading dock met de kelder, begane grond en eerste verdieping, waarbij kunsttransport en facilitaire stromen gescheiden blijven.

In de logistieke kelder vinden kunstgerelateerde en operationele activiteiten onafhankelijk van elkaar plaats. Binnen de schuifpoort is tevens ruimte voor (horeca) leveringen en containers, zodat laden en lossen ook mogelijk is tijdens kunsttransporten. Op de verdieping bevindt zich de werkplaats.

Het volume krijgt een bakstenen gevel met diverse soorten klimplanten. Op de oost-, zuid- en westgevel worden vleermuiskasten geïntegreerd. Bij de plantkeuze is rekening gehouden met groeihoogte en vrije toegang tot de nestkasten.

De volgende bewegingen zijn ingepast:

- bakwagen met aanhanger 18,5m
- trekker met oplegger 16,5m
- bestelbusjes
- vuilnis ophaaldienst
- nooddiensten
- bussen uitstapplaats grote groepen

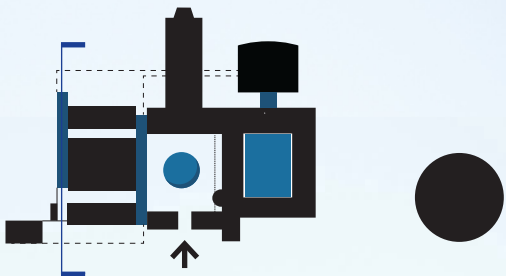
Loading dock aan oostzijde van Bodon

Goederenlift en verdiept logistiek centrum achter Bodon

Nieuw loading dock

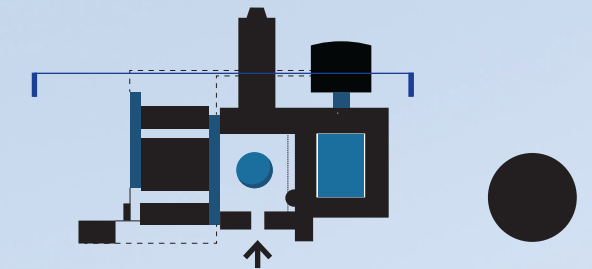
Langsdoorsnede over het nieuw loading dock
Aan de oostzijde van Bodon, overdekt en uit het zicht van bezoekers, is een loading dock gepositioneerd waar kunst en andere goederen ontvangen en afgevoerd kunnen worden. Een vrachtwagen komt via de Museumparkstraat achterwaarts docken op begane grond niveau in een veilige en beveiligde omgeving. Een grote nieuwe goederenlift verbindt het loading dock met het facilitair centrum op kelderniveau en de bovenliggende verdiepingen direct aansluitend op de nieuwe werkplaats en de tentoonstellingszalen van Bodon.

Ondergrondse logistieke corridor

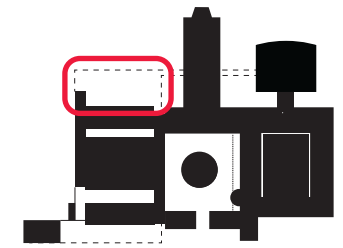
Langsdoorsnede over nieuwe ondergrondse logistieke corridor

De nieuwe logistieke opzet ontlast de publieke ruimte maximaal door zich te concentreren aan de zuidoostzijde van Bodon. Vanuit het loading dock is een directe ondergrondse verbinding gelegd met de productiekeuken in de kelder van het Van Beuningen-de Vriese paviljoen. Hiervandaan voedt de horeca ondermeer de espressobar, het evenementencluster in de directievlugel in Van der Steur, de overdekte Binnenhof en pop-up horeca punten: een effectieve en compacte logistieke afwikkeling van diverse bedrijfsvoeringsstromen, zonder daarbij de entreezone, collectietransport of het Melkkoppad te doorkruisen.

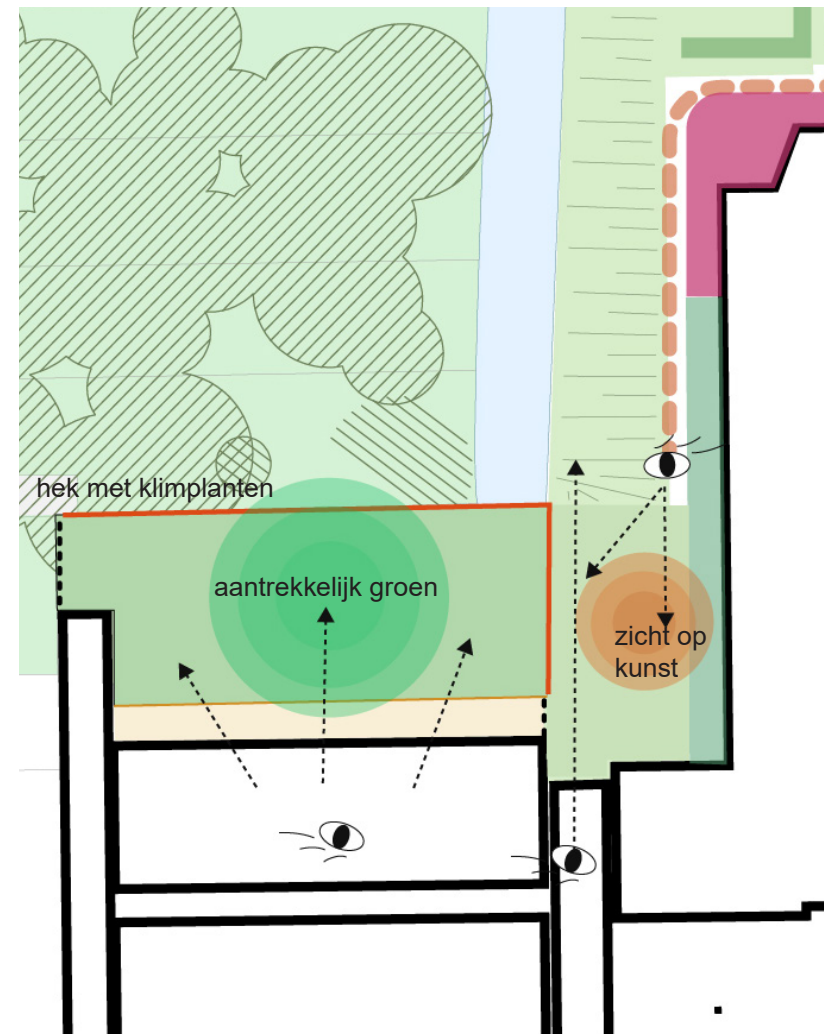

Bodon zuidzijde

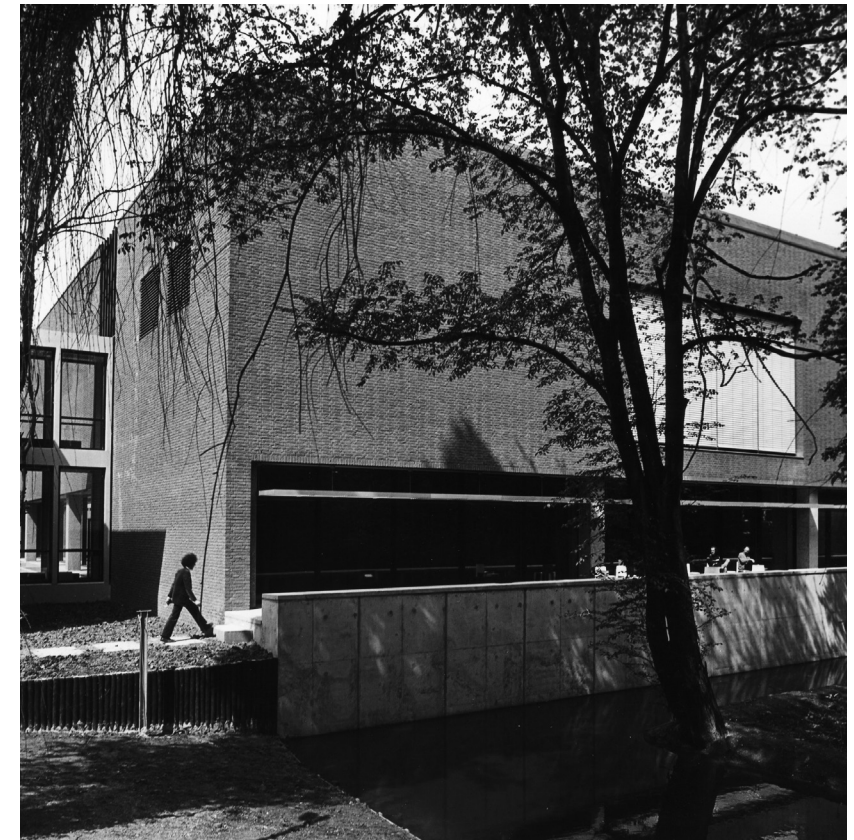

Uitgangspunten ontwerp

- Het bestaande terras voor Bodon inclusief dak logistiek centrum is niet toegankelijk;
- het bestaande terras voor Bodon blijft behouden evenals de opstaande rand;
- de huidige deur in het Van der Steur bouwdeel blijft nooduitgang;
- de watergang dient met een (deels bestaande) duiker verbonden te worden met de Westersingel;
- dit deel van de Beeldentuin blijft toegankelijk, maar loopt dood en dient in ontwerp een bestemming te hebben;
- het dak van het logistiek centrum dient voldoende draagkracht te hebben voor kunst. Er is nu rekening gehouden met 10kn per m²;
- de binnen-buitenrelatie vanuit Bodon dient gewaarborgd te worden met een prettig groen uitzicht, ook als er bomen buiten de plangrens weg vallen;
- vanaf de Westersingel dient het logistiek dak afgeschermd te worden tegen opklimbaarheid.

conceptmatige weergave inrichting buitenruimte ten zuiden van Bodon

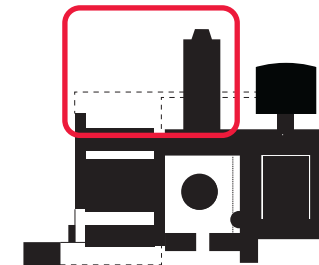
de wand langs de waterkant en hoogteverschillen vlak na oplevering

Het bordes van Bodon vlak na oplevering

Bodon zuidzijde

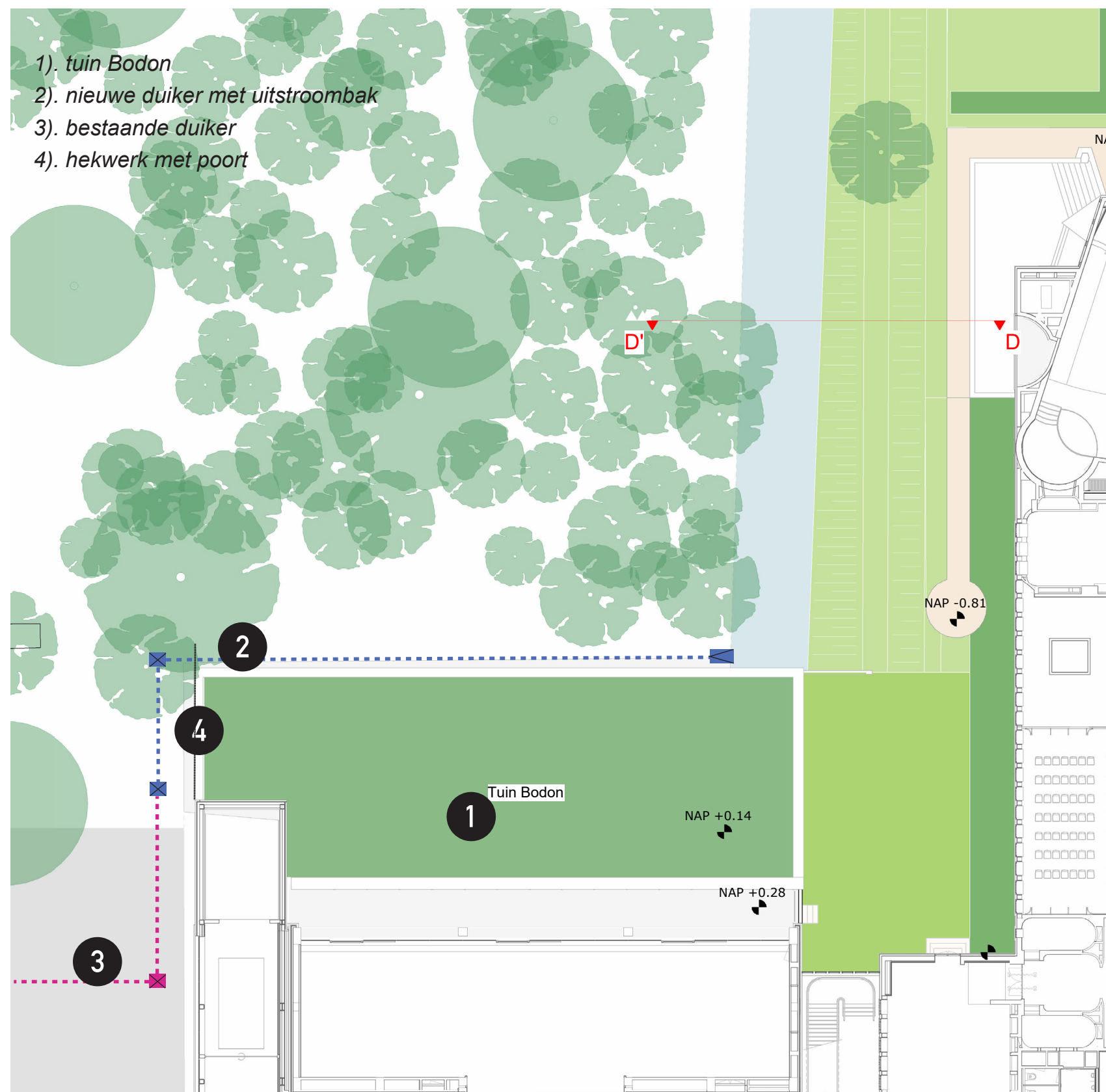

Met de komst van het logistiek centrum krijgt Bodon er een groene buitenruimte bij. Het verlaagde parkeerterrein, inclusief een zijarm van de poldersloot, maakt plaats voor het nieuwe centrum met een groendak. Deze daktuin sluit qua sfeer aan op de omliggende achtertuinen en ligt op hetzelfde niveau als de opstaande rand van het Bodon-bordes. Zo ontstaat een visuele verbinding tussen binnen en buiten, met ruimte voor het tonen van kunstobjecten in een groene setting.

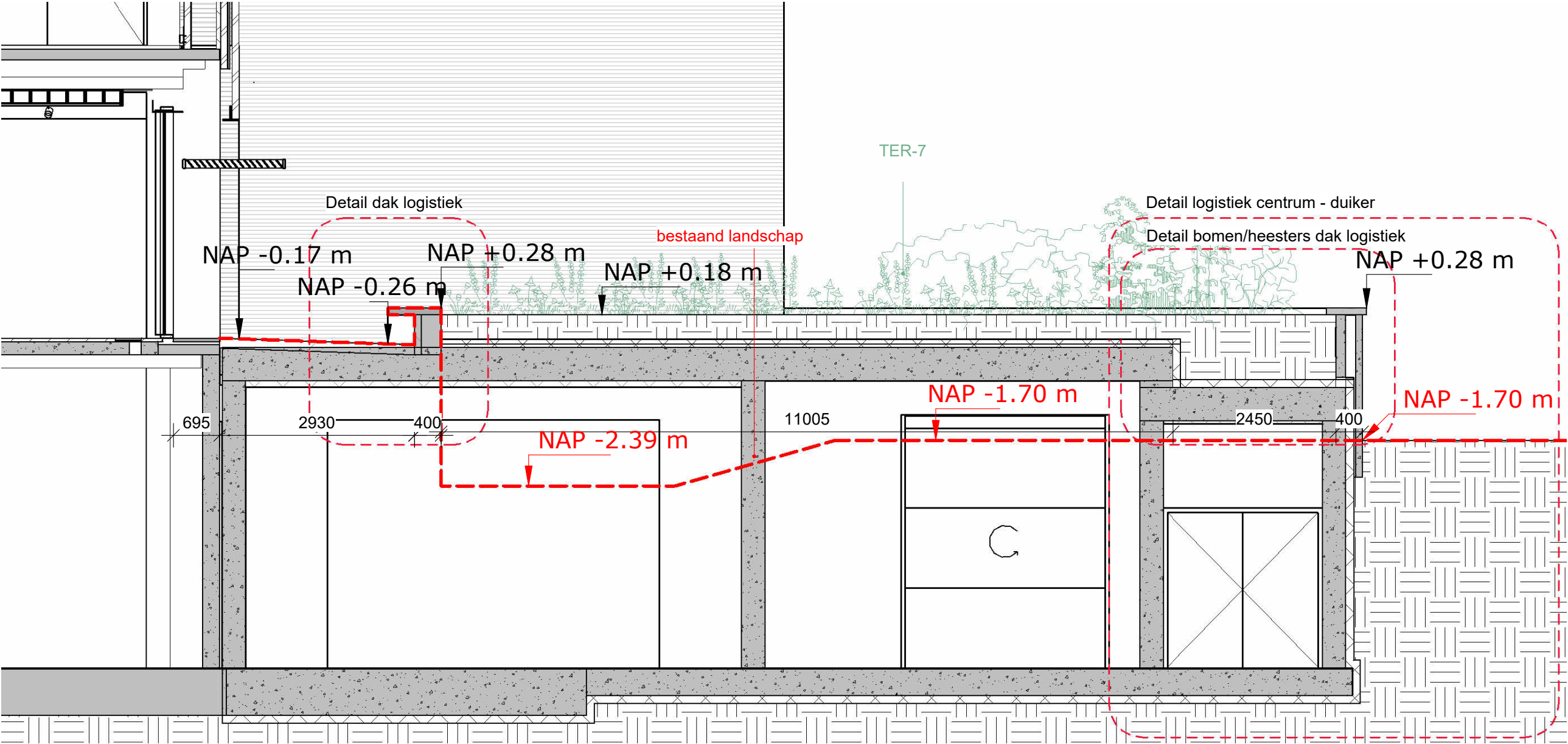
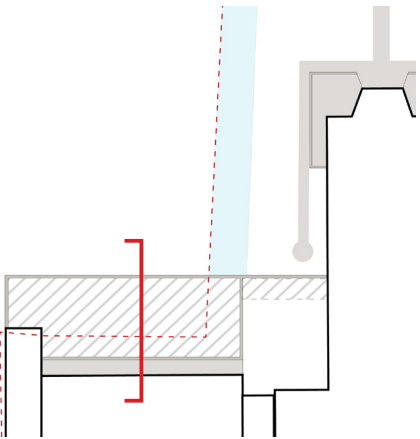
De beeldentuin krijgt een publieke functie door de toevoeging van een brug en het openstellen van het paviljoen. Het huidige voetpad langs het Van der Steur-gebouw richting Bodon eindigt nu in een doodlopende route. Om te voorkomen dat dit als teleurstellend wordt ervaren, is ervoor gekozen het pad eerder af te ronden in een vormtaal die aansluit bij Van der Steur.

De daktuin en het bordes van Bodon blijven niet toegankelijk voor publiek. Vanwege eisen rond klimaatbeheersing voor de kunstwerken kunnen de deuren van Bodon niet worden gebruikt. Ook is het ongewenst dat bezoekers zich op het dak begeven, om zo de rust en het groene uitzicht vanuit het gebouw te behouden.

Het groendak van de logistieke corridor sluit aan op de tuin van Van der Steur. Aan het eindpunt van het voetpad markeert een kunstobject, geplaatst in een kruidenrijk bloemenmengsel, het einde van de route en biedt zo een betekenisvol rust- en kijkpunt.

Doorsnede logistiek centrum

Doorsnede logistiek centrum, voor meer informatie zie tekening N_934_Beeldentuin - zoom Bodon

Beplanting zuidzijde

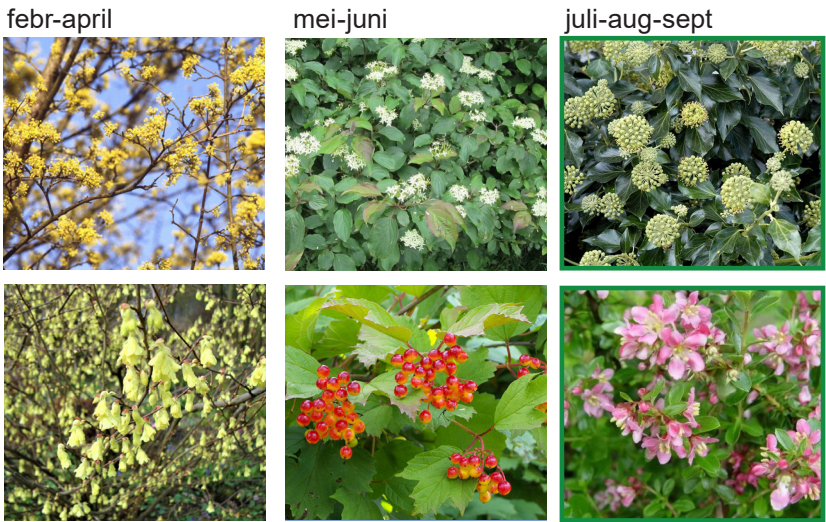

- Mix van vaste planten in plantvakken
- lage beplanting/bodembedekkers tot beplanting 60/70cm hoog.
- Heesterbeplanting
- Bloem- en kruidenrijk gras
- Ecologische oever

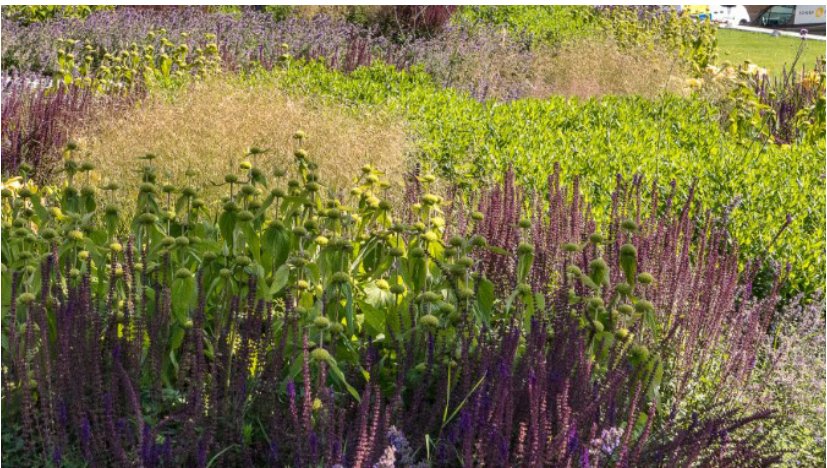
Het gebied na het beëindigde voetpad wordt ingezaaid met een bloemrijk kruidenmengsel. Hoewel dit deel visueel voortvloeit uit de Beeldentuin, geeft de inrichting duidelijk aan dat het niet bedoeld is om betreden te worden. De kruidenrijke vegetatie bereikt een hoogte van circa 30 cm, met hier en daar hogere bloei. Voor behoud van vitaliteit en uitstraling wordt het mengsel eenmaal per jaar gemaaid, bij voorkeur in het late najaar of het vroege voorjaar.

De tuin aan de zijde van Bodon beschikt over een grondpakket van circa 30 cm nabij het gebouw. In combinatie met een druppelleiding biedt dit voldoende ruimte voor een gevarieerde, lage beplanting.

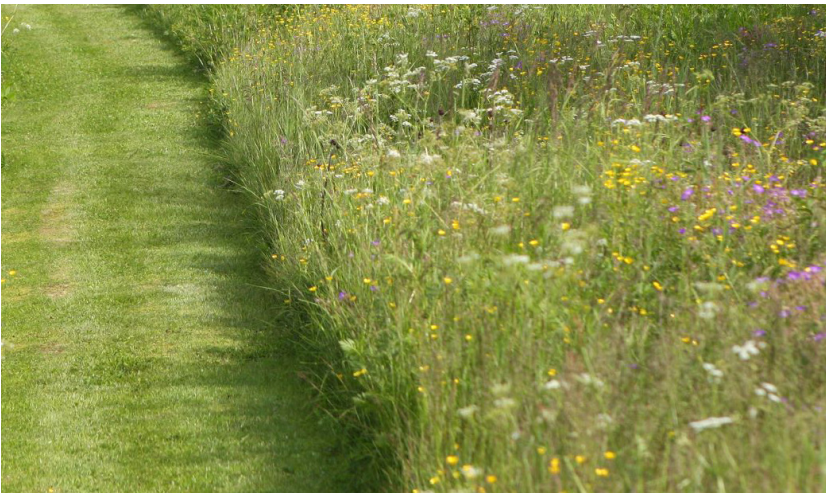
Boven de logistieke corridor is het grondpakket verdiept tot 95 cm, waardoor er plaats is voor een meer gelaagde beplanting, inclusief heesters en meerstammige struiken. Het resultaat is een tuin die door de seizoenen heen een aantrekkelijk beeld biedt, waarbij de hogere beplanting tevens voor extra privacy zorgt ten opzichte van de aangrenzende percelen.

heestersoorten Bodon (groen kader = groenblijvend)

van lage beplanting tot beplanting 50/60cm hoog

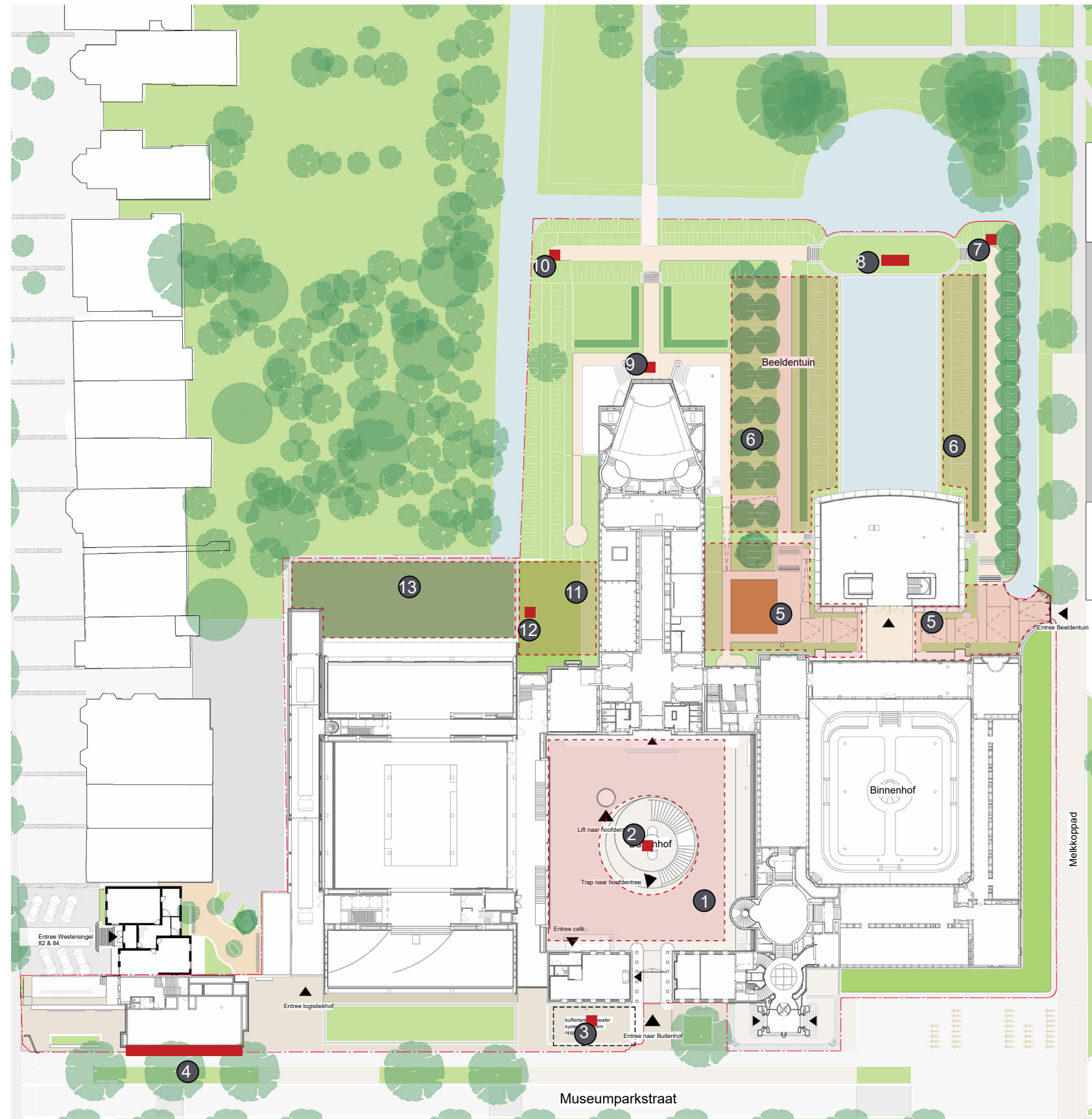
bloemrijk kruidenmengsel

natuurvriendelijke oever

Kunstobjecten

1. Buitenhof; zone voor wisselende kunst (10kN/m2).
2. Entree niveau -1; kunstwerk en speelaanleiding.
3. Kunstwerk For you my love van Hulya Yilmaz
4. Locatie voor kunstwerk op gevel, kunstwerk n.t.b.
5. Zones mogelijk plaatsing kunst
6. Zone voor plaatsing kunst, reservering voor Spiegelbeeld van Maria Roosen.
7. Kunstwerk Kubus van Andre Volten, niet locatie specifiek, kan verplaatst worden.
8. Kunstwerk Screwarch van Claes Oldenburg en Coosje van Bruggen op plek behouden.
9. Kunstwerk adelaar van Raedecker op plek behouden.
10. Kunstwerk baksteen van Per Kirkeby op plek behouden.
11. Zone mogelijk plaatsing kunst.
12. Kunstwerk Biopik van Joep van Lieshout, niet locatie specifiek.
13. Groendak logistiek centrum; zone waar kunst geplaatst kan worden (10 kN/m2)

Oude Delft 203, 2611 HD Delft, The Netherlands

PO Box 3277, 2601 DG Delft, The Netherlands

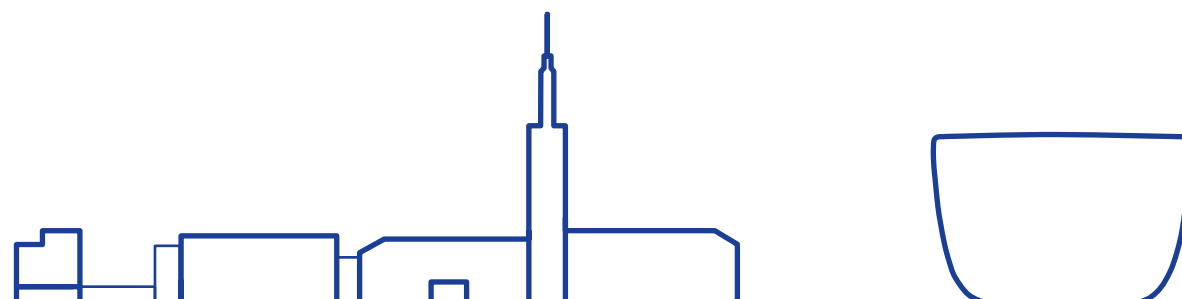
Contactpersoon Mecanoo:

Lisette Plouvier

+31 (0)15 279 81 00

www.mecanoo.nl

10-09-2025

Deerns

Pieters
BOUWTECHNIEK

ARUP **mecanoo**

BBM
restauratiearchitectuur

igg bouweconomie.

Zri